کیم

ناول

رډیارډ کیپلنګ

خلاصه او ژباړه
صفیه حلیم

مارچ ۲۰۱۱ م

۱. زمزمه
۲. پیر او مرید
۳. د ریل ګاډي نړی
۴. وړوکې مداري
۵. د سیند لټون
۶. جرنیلي سړک
۷. د سره غویي کنډک
۸. خپل او پردي
۹. د علم درواز
۱۰. د طلاي غشي سیند

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال او د ناول پېژندګلوي

کیم د نولسمی پیړۍ د انګریزي ژبی یو شاهکار ناول ګڼل کیږي. د دی لیکوال ، رډیارد کیپلنګ د انګلستان اوسیدونکی اوډیري نوری لنډی کیسی او ناولونه يې کښلي دي. دی شاعر او ژورنالیسټ و او د ماشومانو لپاره یې هم لیکنې کړي دي. په کال ۱۹۰۷ م کی کیپلنګ د ادب نوبل جایزه وګټله چې په انګریزي ژبې د لیکنو لپاره لومړې نوبل جایزه وه. جوزف رډیارد کیپلنګ په ۱۸۶۵ م کی دبریطانوي هند د بمبئ په ښارکی زیږیدلی و. د پينځو کالو په عمر کی د ده مور پلار دی په انګلستان کی د زدکړو لپاره ورواستاو. د اوولسو کالو لا نه و پورا چې د ښوونځي د زدکړو نه وروسته دی بیرته بمبئ ته ورغلو. ده خپل ماشومتوب د هندپه رنګین او کلتوري فضا کی تیر کړې واو هندوستاني ژبه یې زده وه. کیپلنګ د ماشومانو لپاره د " ځنګله کتاب " نومې ناول اونوري لنډې کیسي ولیکلي.
په ۱۸۸۲ م کی ده د لاهور نه خپریدونکي ورځپاڼې، " ملکي او پوځي ګزیټیر " لپاره د یو ژورنالیسټ په حیث کار پیل کړو. د خپل ژوند د لومړیو کلونو او بیا وروسته د خپل مسلکي ژوند تجربې د ده د " کیم " نومې ناول اساس جوړ شول.
رډیارډ کیپلنګ د کیم نومې ناول په ۱۹۰۱ م کال کی کښلې و. د بریطانوي امپیریالزم هغه وخت په اوج کی و او د هندوستان لويه اوچه د ملکې وکټوریه د تاج یو داسې غمې و چې انګریزان پرې ویاړیدل. هغه وخت هر چا فکر کوو چې انګریزانډیر ایمانداره او معتبر خلک دي او هر څه چې کوي هغه سم وي. خود " کیم " کیسې دا طلسم مات کړو.
کیم د یو یتیم ماشوم کیسه ده چې د نولسمې پیړۍ په نیمای کی په هند کی ژوند کوی. د ده پلار د آیرلینډ یو عادي پوځي و او د اور ګاډي په شعبه کی د انګریزانو تنخوادار ملازم و. د ده میرمنه "ایني شاټ" د کولرا په وبا کی مړه شوه . د کیم پلار" اوهارا" له دی غمه شراب ته پناه یوړه او څه موده وروسته دی هم په داسی حال کی مړ شو، چې ماشوم زوې ته یې هیڅ پاتې نه و. د کیم پالنه یوه داسې ګډ نژادې میرمنې په غاړه شي چې د اپیمو نشه کوي. هغه خلکو ته واي چې کیم مې خوريې دې خو کیم د ښوونځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پاتې شو ځکه د ده د پلار په پوځي غونډ کی هیڅوک خبر نه و چې کیم څه شو.
کیم له وړکتوبه د کوڅې او بازار ژوند کوي. دی ټوله ورځ د لاهور د میوزیم شاو خوا لوبې کوي او کله نا کله به په هغې لوې توپې کښیناستو چې " زمزمه نومیدو او د پاني پت په جنگ کی یې د کارولو نه وروسته افغانانو هم هلته پریښې و. خو کیم یو ډېر هوښیار ماشوم دی اود پیسو لپاره د ښار د سوداګرو، دکاندارانو اود کوڅې او بازار د خلکو په وړو وړوکارونوپسی منډې وهي.
دی خپلې جامې اوکړه وړه بدلولې شي او د خلکو په غولولو او په چل ول کی پورا مهارت لري. دې په خلکو ملنډې وهي، په ځان باور لري او مغروره هم دې. کیم د اروپایانو په پرتله د هندوستانیانو سره خوشاله وي، د ده سوچ په هندوستاني ژبه کی وي او کله چې انګریزي ژبه واي نو لهجه یې لکه د نورو هندوستانیانو په شان وي کیم ته د ده پلارویلي وي چې یوه ورځ به د ده قسمت، د دوو سړو اود یو سور رنګ غوي په راتګ بدلیږي، چې په شین میدان کی به ولاړ وي. دا خبره د ده په دماغوکی ناسته وي او په لټون یې د یو داسې سفر ته اوځي چې په لاره د رنګا رنګ پیښو نه تیریږي. د کیسې په سر کی دی د تبت د یو بوداي جوګي یا لامه سره مخ کیږي چې د یو سیند په لټون راوتلې دې. کیم د خپلو چالاکیو او د سیمې په اړه د معلوماتو له کبله په دی سفر کی د دی ساده جوګي لار ښود شي. د دواړو تر منځ یوه داسی انساني تړون جوړ شي چې یو بل ته ډاډ او توان ورکوي.
د دی ناول ځینو جملو ناندرۍ راپورته کړې خو انګریزي ژبې ته یې څو محاورې ورکړې، لکه، " څوک چې یواځی سفر کوي، خپل منزل ته ژر رسیږي" یا "هر څوک چې زمزمه په لاس کی لري، پنجاب د هغه دې" په دی ناول کی کیپلنگ مونږ. یو داسی سفر ته له ځان سره وړي چې په لاره د هغه وخت د هندوستان د خلکو د ژوند یوانځور راته ښکاري. د دی د میداني سیمو، د ګرمې هوا او دوړ او خاورو نه، ددی غرونو او شنو ورشوګانو، کلیو او لویو ښارونو ته ورځو. په کورونوکی د عادي ښځو د ژوند ژواک نه واخلې، تر میوزیم او ښوونځو او په لوې جرنیلي سړک د اسونوګاډي او د اورګاډي هر څه وینو. په دی ناول کی مونږ. د هند په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوره د بیلا بیلو توکمونو او د مذهبونو د خلکو ژوند ته ګورو. دلته جوګیان، درویشان او سادهوان مو تر نظره تیریږي.
د افغان ولوستونکو لپاره دا ناول په زړه پوری سیاسي اړخ هم لري. د نولسمی پیړۍ د انګلستان هغه سیاست چې د "لوی لوبی" په نوم یادیږي، په دی کیسه کی داسی اخښل شوی دی چې یوه ژورنالیستیکي لیکنه جوړوي. له ټول هند نه د معلوماتو تر لاسه کول، هغه وخت د انګریز یوه اړتیا وه. د دی لپاره د خلکو ګومارول، د سازشونو او د پلانونو پلي کول او د سرحدونو او ګاونډیانو له وېرې جنګ ته تیاري کول، د کیسې برخه جوړوي. په دی سازشي کړیو کی د کیم په شان ماشومان خپله ونډه اخلي او هم ورباندی نیوکه لري. که څه هم د ناول دوه نورکریکټرونه ، محبوب علي، چې د اسونو تجار او افغان دی، په منفي توګه ښودل کیږي خو د دی کریکټر د کیم لپاره یوه ملاتړ په توګه معرفي کیږي. هم دغسی د ډګر وال کرایټن کریکټر د کیم په استعداد خبر شي نو د خپلو ګټو لپاره تری کار اخیستل غواړي. خو له بلی خوا د ماشوم په حیث هغه کیم ته د زدکړو او د ښه چلن نصیحت هم کوي. په دی ناول کی د بیلا بیلو مذهبونو د مشرانو کریکټرونه یو څه نا څه د ټوکو او د ملنډو وړ ګرځي. په هره ټولنه کی داسی کسان څنګه د معصومو خلکو نه د خپل ځان لپاره ګټه اخلي، څنګه پخپلی عقیدی ټینګ ولاړ وي او هر ځای چې موقع پیدا کړي نورو ته تبلیغ پیل کړي. په هند کی د انګریز د پوځ په چلن دا ناول یو طنز دی. د ناول کیسه هم څه نا څه د مادي او معنوي ژوند د انډول یو درس ورکوي. په ځینو ځایونو کی مونږ د انسان بده او په ځینو کی ښه څیره وینو. دا هم راته څرګندیږي چې هر انسان یو څه نا څه ښه والې لري . له بلې خوا ډېر معتبر او ښه څیرې خپل بد انساني خصلت راښیي. د کیم کیسه د کیسو هغه ټول جزیات لري چې ولوستونکی له ځانه سره تر پایه وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمزمه

د ښار والی له خوا هیڅچا ته اجازه نه وه چې د میوزیم مخې ته ولاړ زمزمه نومې پخوانۍ توپ دی کښیني. داسی ویل کیده چې دا توپه که د هر چا په لاس کې وي هغه به د پنجاب واکمن وي. خوکیم لږه شیبه وړاندې د لاله دینا ناتهه زوې له دی توپې غورځولې او اوس پخپله پرې ناست و. ده خپل ځان ځکه د دی وړ ګڼلو چې اوس پنجاب د انګریزانو په واک کې و او دی انګریز و. خو کیم سپین پوست نه لرلو او په محلي ژبه خبرو ورله خوند ورکوو. بیا هم دی پیرنګې و، بې وزله او یتیم دیارلس کلن پیرنګي ماشوم . کومې میرمنې چې د ده پالنه کوله او د اپیمو چیلم به یې څکول، ټولو ته ویل چې کیم د هغې خوریې دې. خو د کیم مور د یو پیرنګي په کور کې نوکره او د کیمبل اوهارا سره یې واده کړې و. هغه د آیرلیند د (میویریک نومې) کنډک یو سارجنټ و. وروسته هغه د سند، پنجاب او د ډیلي د اورګاډو په شعبه ملازمت کوو. د ده میرمنه د کولرا په وبا کې مړه شوه نو اوهارا په نشو اخته شو او چې مړ شو نو کیم ایله د دریوکالو و.
د سارجنټ ټول میراث درې کاغذونه و. یو د ده د زوې کیمبل، د زیږیدوشهادت نامه او بل د پوځ د نوکرۍ نه د هغه د وتلو سند و. خو هغه دریم کاغذ مهم و. په دی لیکلي و چې کیم پسی به یو ډګرمند د خپلو نهو سوو عسکرو سره په اس سپور راځي او هغه وخت یو سور غویې به په شین میدان کې ولاړ وي. هغه وصیت کړې و چې دا درې واړه پاڼې دی کیم ته ورکړې شي او په هیڅ حالت هغه دا له خپل ځان لیرې نه کړي.
د پلار د جنازې نه وروسته کله چې کیم په برنډه کې د پروړ په چوکۍ ناست او ژړل یې نو هغې میرمنې دا درې واړه کاغذونه د څرمنې په یوه بټوه کې وګنډل او کیم ته یې پر غاړه کړل. کیم به کله کله د هغې میرمنې له خلې د غویې او د ډګر من کیسه اوریده. خو ده ته به د پلار خبره رایاده شوه چې دوه کسان به د ډګر من د پوځ لپاره لاره هواره کړي. که هغې ښځې په جادو باور لرلو نو کیم به یې یو جادوګر ته وراستولې وې او چا به د کاغذونو په لیدو سمدلاسه کیم په غرونو کې جوړ د مسیحیانو ښوونځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وراستولې وی. خو هغې میرمنې په جادو باور نه لرلو. کیم چې لږ لوی شو نو د مسیحي پادریانو په لیدو به یې ځان ترې پټ کړو. که یو انګریزچې افسر غوندې به ورته ښکاره شو، له ده د مور پلار یا د کورنۍ په اړه پوښتنې کولې نو سم ځواب به یې نه ورکوو.
د کیم د کولو لپاره ډېر څه و. هغه د لاهور ښار هره کوڅه پیژندله او په دی کی د ټولوخلکو د کاروبار نه خبر و. د ده ژوند د الف لیلا د افسانو نه هم په زړه پورې اوخونده ور و. په ښار کی کیم " د نړۍ وړوکې ملګرې" په نوم پیژندل کیدو. د ده کار به زیات وخت د شپې و، چې د خلکو د کورونو په بامونو په تیاره کی ده لکه د سیورې، د فیشني ځوانانو لپاره منډې تړړې وهلې. په داسی شیطاني کارونو خو کیم له هغه وخت راهیسې پوهیدو چې خبرې یې زده کړې وې. هغه ته دا لکه د یو لوبې ښکاریدل او ورته به یې خوند ورکوو. په تیارو کوڅو کی منډې، په دیوالونو د اوبو په نلونو بره ختل، د کورونو په بامونو د ناستو ښځو ژوند ته کتل، د دوې خبرې اوریدل او د اوړې په شپو د یو کور د بام نه بل ته وردانګل.
بیا د سیند پر غاړه ملنګان او فقیران و چې د ونو لاندې یا د خپلو خښتو د کوټنیو سره په ایرو کې یې ځانونه پټ کړې ناست یا ولاړو. کله چې دوې به له خیرات راټولولو وروسته روان و نو کیم به ورته سترې مشې ویل او دا ټول یې پیژندل او کله چې به د چا پام ورته نه و نو د دوې سره به یې په یوه کاسه کی ډوډۍ هم خوړله. هغې میرمنې چې د ده ساتنه کوله، مینت زارۍ به یې ورته کولې چې د انګریزانو جامې دی په غاړه کړې. دا یو پتلون، کمیس او یوه زړه خولۍ وه. خو د کیم لپاره دا اسانه وه چې د خپل کار په مناسبت د هندو او یا د مسلمانانو جامې پر غاړه کړې.
یو ځوان سړې هغه ته د ټیټې طبقې د هندو هلک پورا جوړه ورکړې وه. کیم دا جوړه د "نیلا رام" د لرګو په ټال کی د یو لوی چارتراش لاندې پټ ایښې وه. کله چې کیم د شپې په پښو وګرځیدو، نو سهار به سترې ستومانه د کور په دالان کی راښکاره شو. د ودونو د جنج (ورا) شا ته په زوره زروره چغې وهل یا د هندوانو په میله کی شور جوړول، دا د کیم هغه کارونه و چې ضروري به یې ګڼل. کله کله به یې په خپل کورکی ډوډۍ وموندله خوزیات وخت به پکې هیڅ هم نه و. په داسی وخت کی به هغه بیرته بهر ولاړو او د محلت ملګرو سره به یې ډوډۍ خوړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس کیم د زمزمه توپ په لوی نل داسې ناست و لکه چې یو باچا پر خپل اس ناست وي. ده به کله د وړوکي چهوټا لال او د حلوایي زوي د عبد الله سره د باچا وزیر لوبه کوله. د میوزیم په دروازه ولاړ پولیس ورته داړې چینګې کړې. د پولیسو کس کیم له پخوا پیژندلو چې دی څوک و، هم دغسی، مشکي، چې د اوبو د مشک نه به یې په سړک اوبه شیندلې. د میوزیم ترکاڼ جواهر سنګه هم د کیم له اصله خبر و. د ښار هر کس خبر و چې کیم څوک و خو هغه خلک چې د کلیو نه ښار ته راتلل خبر نه و. په دوي کی ځینې کسان به عجایب خانې (میوزیم) ته هم ورتلل چې هلته د خپلو سیمو جوړ شیان وګوري. په دی میوزیم کی د هندوستان هنري اونور شیان هم ایښي او هر هغه چا چې غوښتل یې ځان پوهه کړي، د میوزیم مشر نه به یې پوښتنې کولې شوې. عبد الله اوس د زمزمه په لویه پایه ورختلې و. په چیغه یې وویل،

عبد الله . پاڅه، اوس ما پریږده چې ورباندی کښینم.

کیم. ستا پلار پکوړې خرڅولې او مور به دی غوړي غلا کول، مسلمانان له زمزمه پخوا راپریوتي و.

چهوټا لال. ما پریږده چی زه پرې کښینم.

کیم . هندوان هم له زمزمه غورځیدلي و. دوي له مسلمانانو ماتې خوړلې وه. ستا پلار پکوړې خرڅولې. ستا مور...

د کیم خبره په خله کی پاته شوه. هغه په سړک یو داسې ننداره ولیده چې د ده ژبه یې بنده کړه. هغه د هند د هري سیمې خلک پیژندل، خو د موټرو او د ټانګو په شورکی ده یو داسې سړې ولیدو چې د هندوستان د هر توکم او سیمې نه یې توپیر لرلو. هغه سړې شپږ. فټه لوړ و، لوې لوې ځادرونه یې له ځانه تاو کړي و. کیم نه پوهیدو چې داسې جامې د کوم مسلک خلکو اغوستې. د ده د کمر بند سره د اوسپنې یو پرانستې قلمدان او د لرګي د مریو تسبیح ټالۍ وهلې. د هغه په سر یوه لویه درې ګوتیزه خولۍ وه . د ده مخ ژیړ او ګونځې و، سترګې وړې او له کونجونو بره ختلې وې.

کیم. دا څوک دې؟

عبد الله. سړې ښکاري.

کیم. بي شکه، خو ما په هند کی داسې سړې چرې پخوا نه و لیدلې.

چهوټا لال. ښاي، ملا وي، وګوره ، دی عجایب خانې ته روان دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړي د میوزیم مخې ته ولاړ پولیسونه څه وپوښتل. خو پولیس د پنجاب و او د هغه په خبرو پوهه نشو. کیم ورته په چغه وویل،
کیم. دی خارجي دې... او غوییه، دی ستا په خبرو نه پوهیږي، دلته یې راواستوه. هغه له زمزمه ټوپ کړ. سپین ږیري اخوا دیخوا کتل او بیا ورو ورو د هلکانو په لوري نږدې شو. د ده د وړینو څادرونو نه د غرونو خوشبوي راوالوتو. هغه په سوچا اردو ژبې وویل.
سپین ږیرې. اې وړو، دا لویه ودانۍ د څه شي ده؟
کیم. عجایب خانه...د عجایباتو نړۍ.
سپین ږیرې. آها عجایب خانه،،،هن...نودلته هر څوک ورتلې شي؟
کیم. په دروازه یې لیکلي دي چې هر څوک ورتلې شي.
سپین ږیرې. بې له پیسو ورکولو ورننوتې شي؟
کیم. زه خو ورته ځم راځم اودېرې پیسې هم نلرم.
راهب. یا ربه، زه زوړ شوې یم، نه ووم خبرچې ...
کیم. اې بابا ..بابا ... د کوم وطن یې؟ زات دی څه دې ؟ له لیرې خو به نه یې راغلې.
سپین ږیرې. زه د " کوهلو " اوسیدونکې یم. د کیلاش له غرونو نه وراخوا. خو ته پرې څه خبر یې؟ له هغو غرونو یم چې هوا یې پاکه او اوبه یې تازه دي.
عبد الله(په ویاړ)، خطاي؟ چین...د چین اوسیدونکې یې؟
چهوټا لال. پهاړي" د غرونو اوسیدونکې یې؟
سپین ږیرې. او بچیه، له داسې غرونو چې ته به یې چرې وونه وینې. تا د " بهوټیال " نوم اوریدلې دې چې په تبت کې دې؟ زه خطاي نه یم، بلکه ، " بهوټا " یم. او که غواړې نو درته ویلې شم چې زه " لامه" یم. ستاسو په ژبه کې ورته " گورو" یا استاد واي.
کیم .(له ځانه سره) د تبت گورو! ما داسې کس چرې پخوا نه وولیدلې. نو په تبت کې هندوان اوسیږي؟
سپین ږیرې لامه. مونږ د منځني لارې منونکي او د امن غوښتونکي بوداي راهبان یو. د مرگ نه وړاندې زه باید د څلورو سپېڅلو ځایونو زیارت وکړم. تاسو ماشومان یئ او دومره علم نه لرئ چې زما په شان سپین ږیرې به یې ولري. تاسو ډوډۍ خوړلې ده؟ زه اوس اوږې نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا راته ووايئ چې دا رښتيا دي چې د لاهور په عجايب خانه کيډېرى ځيرې ابښي دي؟
عبد الله. دا ريښتيا دي . دا ځاې د کافرانو له بوتانو ډک دې. ته هم د بوتانو منونکې يې؟
کيم. د ده خبره مه اوره. دا د حکومت اداره ده او دلته د بوتانو لمانځنه نه کيږي. هلته يو سپين ږيرې صاحب ناست وي . ما سره راځه چې درښکاره يې کړم.
چهوټا لال. (د شونډو لاندې) نااشنا درويشان، ماشومان خوري.
عبد الله. (په ورو غږ) ملا نااشناهم دى او بت پرست هم .
کيم (په خندا) دى نوى دى. خو تاسو ځغلئ، د خپلو ميندو په غيږ کى ځانونه پټ کړئ.
کيم د ميوزيم د اوسپنې ځرخي دروازې نه ورتير شو او لامه ورپسې و. دننه د ميوزيم په لوې تالار کى لامه وازه خله ودريدو. هلته د يوناني بوديزم تمدن شاهکار مجسمې ايښې وې. د لرغونو پيړيو پخواني شيان چې جوړونکى يې هم له خلکو هير و. هلته په سوونو شيان و، په تيږه کى توږلي، د دروازو او د معبدونو ټوټې چې د هند د شمال نه راوړل شوي و . په هر يوسره نښه (ليبل) لګيدلې وه او د ميوزيم لپاره دوياړ يوه خزانه و. لامه کله يواو کل بل شي ته په خوښئ ځير و، بيا ولاړو او يو داسې انځور ته ودريدو چې پکى د بودا د تاج اغوستو پيښنه کښل شوې وه او دى د برسنډې په يو ګل کى ناست و. د ده چاپيره باچاهان، زاړه او پخواني نور بودايان هم ولاړ و. د دى نه ښکته اوبه وې چې پکى ګلونه، مهيان او مارغان جوړ و. د ده د سر د پاسه دوو د لولکيو(پرپرکو) په ځير ديوانو د ګلونو اميل نيولې و او د هغې د پاسه دوو نورو ورباندى چتر نيولې و.
لامه په خوشالئ وويل، دا پخپله ساکيامني(بودا) دى او په سلګيو شو. په شونډو يې يوه مرموزه دعا زمزمه کوله او بيا په زوره يې وويل، هغه اوس دلته دى، تر ټولو ښه او سپيځلې ځټه هم دلته ده. زما زيارت پهډېر ښه شګون پيل شو. دا ځومره مهارت دې، بې شکه مهارت دې.
کيم د چا د راتلو غږ واوريدو نو د يوې المارئ شا ته پټ شو. يو سپين ږيرې انګريز را روان و او لامه ته يې کتل. لامه تاو شو او د هغه په ليدو يې ورته لاس په تندي کيښودو، په بل لاس يې له ځادر يوه کتابګوټې او يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کاغذ ټوټه راویستله. انګریز په کاغذ ځو توري ولوستل او په موسکا یې وویل، " هو دا زما نوم دئ"
لامه. زه د خپل ملګري سره ځو زیارتونو ته تللې ووم، هغه اوس د " لانګ چو" په خانقاه کی مشر راهب دئ او دا کاغذ یې راته راکړې و.
هغه راته د دی ځاې او دلته ایښي شیانو په اړه ډېرڅه ویلي و.
انګریز صاحب. د تبت لامه، هر کله راشه. ستا د علم د زیاتولو لپاره دا ټولی ځیرې او زه حاضر یو. مهرباني وکړه او د ځو شیبو له زما دفتر ته راشه.
هغه انګریز صاحب د خوشالۍ نه په جامو کی نه ځایدو. د ده دفتر د لرګي یوه وړه کوټنۍ (غرفه) وه چې د مجسمو ګیلري سره جوخته جوړه وه. کیم په دی وخت کی دکوټني د لرګین دیوال سره په زمکه سملاستو او غوږ یې یوسوري ته برابرکړو چې دننه د دواړو سړوخبرې واوري. د لامه او د صاحب خبرې د ده له پوهې لوړې وې. لامه د یوعبادت ځاې نوم یادوو چې د ځلورو میاشتو پلې مزل وروسته دی ورته رسیدلې و او هلته یوه رنګ شوې تیږه پرته وه. صاحب یوغټ کتاب راواخستو چې د هغه ځاې عکسونه یې لرل. دا عبادت ځاې د یوې لوړې غونډۍ پر سر جوړو. لامه د ښکر نه جوړ د نظر چیناي عینکې په سترګو کړې او وې ویل، دا هغه وړه سره دروازه ده چې د ژمي نه وړاندې مونږ ترپنه لرګي دننه وړل.
هغه چې اوس لوې راهب دې راته ویل چې انګریزان په هر څه خبر دي.
ما به پرې باور نه کوو. خو اوس مې ولیدل چې زمونږ سپیڅلې ځته دلته په احترام ساتل شوې ده او د ده له ژوند ټول خبریږي.
انګریز په دی خوشاله شو او لامه یې د نورو مجسمو او د تیږو د اثارو لیدو ته بوتلو. لامه لکه د ماشومانو خوشاله و او ځاې ځاې به یې د انځورونو او نقشو په اړه خپل معلومات ورزیاتول. کوم ځاې چې ده ته به معلومات نه و، نو صاحب به ورته الماني او فرانسوي ژبوکتابونه راوړل.
په ځو شیبو کی صاحب پوه شوې و چې د ده میلمه عادي فقیر نه و بلکه یو ولوستې، دیني عالم و. دوي په ځینو خبرو کی بیرته کتابونه وکتل، لامه به نسوار خلې ته کړل، خپلې عینکې به یې پاکی کړې او د اردو او تبتي ژبو په ګډون لکه د تیز اورګاډي خبرې وکړې. ده د چیناي راهبانو، خوان زانګ او د فاهیان نومونه یاد کړل او پوښتنه یې وکړه چې د دوي سفر نامې چا ژباړلي وې که نه. صاحب ورته هغه ژباړې راوویستې او لامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حیرانه پاتې شو. بیا صاحب ورته هغه ژباړې په اردوکی واړولې او لامه په لومړي ځل خبر شو چې اروپایانو د دوي د دین او کلتور د معلومولو لپاره څومره هڅې کړي وې. بیا هغه ته یې یوه لویه نقشه ښکاره کړه چې وربانديې ژیړې نښې لګیدلې وي. د لامه ګوته د صاحب د پینسل پسې روانه وه او هغه ورته لرغوني ځایونه په نښه کول.

دواړو سپین ږیرو څو شیبې دی نقشې ته کتل او صاحب یو بل پایپ د څکلو لپاره بل کړو. په دی وخت کی کیم په فرش ویده شوی و او کله چې راویښ شو نو د دواړو سپین ږیرو خبرې لا روانې وې خو اوس هغه د دوي په خبرو پوهیدو.

لامه.. نو هوښیار صاحبه، بیا ما فیصله وکړه چې زه دی هغو زیارتونو ته ورشم چې زمونږ سپیڅلي (بودا) پرې ګام ایښي و. د هغه آباي ټاټوبي ته ولاړ شم، هغه ونه وګورم چې ده ورلاندې د ژوند حقیقت وموندلو، هغه معبد چې ده پکی عبادت کوو، او هغه ځاې پخپلو سترګو ووینم چې ده تری بلې دنیا ته سفر وکړو. زه یواځې راووتلم. تر څلویښتو کالو دا زما په زهن کی و، چې پخوانیو تعلیماتو څوک عمل نه کوي. تاسو خبر یئ چې خلکو دبوتانو لمانځنه، جادو او د شیطان لاره خپله کړې ده. بهریو ماشوم هم راته وویل چې بت پرستي کیږي.

صاحب ورته وویل، چې په ټولو مذهبونو کی هم داسی ده خو لامه وویل، زمونږ ملایان پخپلو کی په جنګ اخته دي. ستاسو عالمانو ډېر ښه کارونه کړي دي خو د دوي په پرتله زه د هیڅ نه خبر نه یم. زه ورځم چې خپل روح د مادي نړۍ دځرخ نه ازاد کړم او په یوې پرانیستی لاره ګام کیږدم. هغه وموسیدو او وې ویل، د یو زایر په حیث زه ثواب ګټل غواړم. کله چې زمونږ سپیڅلې بودا تنکې ځوان و نو د ده د پلار په دربار کی یو تن وویل چې ده ته واده مه کوه ځکه چې دی کمزورې دې. پلار یې دری وارې دې له ازموینو تیرکړو. دریم وارې یې ورته یو غشې او لینده ورکړل چې نښه وولې. کله چې ده غشې له لیندې ورخوشې کړو نو هغه د نورو ټولو له نښو وړاندې تېر او له سترګو پناه شو. اخر دا غشې چې په کوم ځاې پریوتو، هلته اوبه راووتلې. په هغه ځاې کی اوس یو سیند بهیږي. هر څوک چې د دې سیند په اوبو کی ولامبي نو له ګناهونو پاک شي. ته خبر یې چې هغه سیند کوم ځاې کی دې؟ هغه د پوهې چینه به کوم ځاې وي چې غشې پکی پریوتې و؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګریز صاحب ورته وویل، افسوس چې زه خبر نه یم. لامه ورته مینت زاری وکړې چې زه اوس زوړ شوې یم او په خوب کی مي لیدلي دي چې هغه سیند باید ولټوم او هم د دی لپاره دلته راغلې یم. صاحب وویل که دی خبر وې نو ورته به یې ښودلې وې او لامه ته د مینت زاری اړتیا نه وه، خو افسوس چې معلومات نلري. لامه بیا هم خپله خبره کوله او ورته ټینګ شو چې انګریز له هر څه خبروي نو د دی سیند معلومات به هم ولري.
صاحب ورته بیا وویل چې دی ریښتیا واي او د سیند په اړه معلومات نه لري.
لامه راپاسیدو نو هغه ترې پوښتنه وکړه چې چرته ځې. ده ورته وویل، لومړې به په بنارس کی کاشي (زیارت) ته ورځم. هلته د جېن دین منونکي یو عالم سره وینم . هغه هم د رازونو سپړونکی دی او ښاي له هغه به یو څه زده کړم. کیدیشي ما سره بوده ګیا ته ولاړ شي. له هغه ځایه شمال او بیا په لویدیځ کی "کپل وستو" ته ورځم او هلته به د سیند لټه وکړم. خو ...نه...نه ...زه به د سیند لټون هر ځاې کووم. ځکه هیڅوک خبر نه دي چې هغه غشې کوم ځاې پریوتې و.
صاحب ترې پوښتنه وکړه چې دومره لیرې به څنګه ځې؟ نو ده وویل، په سړک او داورګاډي د لاری. دی د پټهان کوټ له غرونو په ترین کی راغلي و. صاحب ورته جنوب ته تلونکو اورګاډو د ټایم ټیبل (محال ویش) خبره وکړه چې په کاغذ چاپ شوې و. کله چې د ډوډۍ خواړو پوښتنه یې وکړه نو لامه وویل، د دی سفر لپاره زه به د خپل سپیڅلي په پل ورځم او د هغه په شان د خیرات کچکول هم لرم. کله چې له غرونو روان شوم نو زما یوه مرید راسره و او هغه به راته ټوک ډوډۍ راپیدا کړه. خو په لاره هغه تبې ونیولو او مړ شو. اوس مرید نه لرم خو هر وختې چې اړتیا وه کچکول به پخپله ونیسم چې څوک خیرات راکړي.
صاحب خبر و چې په خانقاه کی اوسیدلي د دې لامه په شان عالمان خیرات نه غواړي. خودی د نورو په پرتله ورته هوډیالې ښکاره شو. هغه د نوي سپین کاغذ یوکتابګوټې او دوه درې پینسلونه راوویستل. دا یې لامه ته ورکړل اوله هغه یې د ده عینکې وغوښتې. د لامه د عینکو شیشې زړې وې او وربانديې دخراشکو لیکي جوړې شوې وې. انګریز صاحب دا عینکې په خپلو سترګوکړی نو د دې غټ والې ورته د خپلو عینکو په څیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره شو. هغه خپلې نوي عينکې لامه ته ورکړې چې ده په سترګوکړې نو سر يې يو خوا بل خوا تاو کړو او وې ويل، " لکه د وزرې سپکې دي" صاحب ورته وويل او دا د بلورو جوړې دي. خداې دې وکړي چې د سيند تر لېټون درسره پاتې شي، دا عينکې ستا شوې. لامه ورته وويل چې عينکې او قلم کتاب به د دوو عالمانوتر منځ د ملګرتيا د نښې په توګه له ځانه سره واخلي.

بيا د خپل کمربند نه يې د اوسپنې قلمدان پرانستو او انګريز صاحب ته يې په ميز کېښودو، دا ستا او زما د ملګرتيا د نښې په توګه دی تا سره وي. دا زوړ دې او ښاي له ما هم زوړ وي. په قلمدان پخواني نقشونه جوړ و او لرغوني معلوميدو. صاحب ورته انکار وکړو چې دا قديمي شې دې او دی ترې نه شي اخستې. خو هر څومره چې ده انکار وکړو، لامه ورته ټينګ شو چې دا د ده له خوا يوه تحفه وه. بيا يې وويل، کله چې ما سيند وموندلو نو تا ته به په وريښمو جوړ يوانځور راوړم. ما به په خانقاه کې د وريښمو د پاسه په رنګ او برش داسې انځورونه جوړول. د صاحب وس نه رسيدو چې لامه يې په کوټه کې بند کړې وې ځکه په وريښمو هغسې د بوداي ديني انځورونه جوړونکي اوس د ګوتو په شمير پاتې و او دا هنر ورک شوې و. خو لامه بهر روان و، د ده سر لوړ و. يوې شيبې له د بودا يوې مجسمې ته يې وکتل چې په مراقبه کې ناست و او بيا له دروازې ووتلو.

پير او مريد

کيم هغه لامه پسې لکه د سيورې روان و . هغه دننه په ميوزيم کې د انګريز صاحب او د ده تر منځېدېږې خبرې اوريدلې وې او زړه يې په ټوپونو و. ده په ژوند کې د داسې يوسړي سره نه وومخ شوې او په دی اړه يې نورې پلټنې غوښتې، هم هغسې لکه چې ده ديوې نوې ودانۍ يا د لاهور په ښار کې د نوي ميلې جاج اخستو. سپين ږيرې لامه د زمزمه نومې توپې سره ودريدو او اخوا ديخوا يې کتل، چې سترګې يې په کيم ولګيدې. هغه سترې و خو پوليس والا ورته په غرور وويل، "د توپې لاندې مه کښېنه". کيم د هغه په خبره خان کوڼ واچوو او لامه ته يې وويل، "که ته غواړې نو د هغې توپې لاندې کښېنه" او پوليس ته يې يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکنځله وکړه. پولیس والا غلي شو. هغه خبر و چې که کیم چغې کړې نو ټول کوڅه ډب هلکان به پرې راټول شي. کیم د لامه سره د توپې لاندې کښېناستواو پوښتنې یې پیل کړې.
کیم. تا دننه د چا عبادت کوو.
لامه. ما د هیچا عبادت نه کوو، هلته مې خپل سپیڅلي پیغمبر ته سر ټیټ کړو.
کیم . ته څه کارکوې؟
لامه. زه خیرات راټولوم، خو اوس رایاد شو چې ما له ډېره وخته څه نه دي خوړلي. ته خبر یې چې په دی ښار کی د ډوډۍ لپاره خلک څنګه سوال کوي؟ د تبت د دود په شان یو ځای خاموشه کښېنم او که نه په زوره غږ وکړم.؟
کیم. هغه څوک چې په خاموشۍ سوال کوي، په خاموشۍ د نهرې د لاسه مړ شي.
لامه د پاڅیدو هڅه وکړه خو د یو سوړ اسوېلي سره بیا کښېناستواو په "کوهلو" کی خپل مړ شوي مرید یې په سلګیو کی یاد کړو. کیم خپل سر یوې خوا ته کوږ کړو، د هغه حالت یې څارلو او څه سوچ یې کوو. بیا یې د ده کچکول واخیستو او وې ویل، " ته آرام وکړه زه دلته خلک پیژنم."
هغه په منډه د موتي بازار یوې سابه خرڅوونکي ښځې هټۍ ته ولاړو چې دی یې پیژندلو. هغې د کیم په لیدوناره کړه،
ښځه. ښه نواوس ته جوګي شوی چې دا کچکول په لاس ګرځوې!
کیم. په ښار کی یو نوې درویش راغلی دی او ما داسی کس چری پخوا نه ولیدلی.
ښځه. (په قهر) زوړ درویش وي که نوې، زه له دوي ویزاره یم . لکه د مچانو زمونږ په خواړو پاي. زما د وړو پلار دلته لنګر نه دې پرانیستې چې هر څوک غواړي هغه له به مفته ډوډۍ ورکوو.
کیم. نه..نه ...هغه درویش نوې دې. په عجایب خانه کی انګریز صاحب ورسره داسی خبرې کولې لکه چې څوک خپل ورور سره کوي. اې زما مورې...دا کچکول راته ډک کړه.
ښځه. هاي زما قسمته... سهار یوغواي له دکانه د پیازو ټوکرۍ راله تشه کړې وه. هاغه دی بیا را روان دی، شابه...شو شو..شو ځغله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیم (غویې په وهلو وهلو د دکان نه وشړلو) وګوره...ما چې څومره سابه درته له غویي وژغورل، په دی کاسه کی د هغې لسمه برخه هم نه ځایېږي.
اې مورې... اوس راته لږې وریژې، د پاسه پرې اوچ مهې او لږ اینګولې راکړه.
د دکان د شا نه د یو سړي د غوریدو غږ واوریدل شو چې ښځه یې ترټله.
ښځه. (په ټیټ غږ) ده رانه غواې شړلې دې.
بیا یې کچکول واخستو، دا یې له ګرمو وریژو ډک کړواو وې ویل، "غریبانو ته ورکول ښه وي". کیم په خپلو ګوتو په سپینو وریژو کی سورې جوړکړو.
کیم. زما جوګي غواې نه دې، لږ اینګولې هم راکړه او که د پاسه پرې یوه پراټه او ورسره لږه چټني هم وي نو هغه به خوشاله شي.
ښځه (د غاښونو په چیچلو) د خپل سر هومره سورې دی راته په وریژو کی جوړ کړو.
بیا یې د ترکارۍ اینګولې په کچکول کی واړولو. د پاسه پرې یوه پراټه او لږ ژیړ غوړي کینودل او د املي چټني یې یوې خوا ته پکی واچوله.
کیم. دا ښه وشول. اوس تر څو چې زه دی بازار کی یم نو غواې به ستا کورته نه راځي. زه به یې دومره ووهم.
ښځه.(په خندا) غواي ته بد مه وایه. هم تا خو راته ویلي و چې یوه ورځ سورغوې به له میدانه ستا ژغورلو له راځي. ګوره پام چې ډوډۍ چپه نکړې. هغه درویش ته وایه ما ته دی دعا وکړي او زما د لور د سترګوعلاج تری وپوښته.
کیم تر دې وخته د ډوډۍ کچکول له خپل سر لوړ نیولې او د کوڅې د سپو او د اوړو ماشومانو نه یې په ساتلو، په منډو لامه ته ورسیدو. لامه سترګې وغړولې او په کچکول کی اینې شیانو ته یې وکتل. کیم هغه وخت یو مشکي (بهشتي) ته ناره کړه چې د میوزیم مخی ته یې اوبه شیندلې.
مشکي دوي ته نږدې راغې او د خپل مشک له خلې اوبو دارې یې ورته پریښودې. کیم پخپله لپه کی اوبه واخستې او وې څښلې. خو لامه د کمر بند نه یوه پیاله راوویسته او له اوبو یې ډکه کړه. بیا یې پخپله ژبه څو دعاګانې وویلې او په یو یوګوټ یې اوبه وڅښلې.
دواړو ښه په مړه ګیډه ډوډۍ وخوړه او کچکول یې تش کړو. لامه خپل نسوار وکړل، څو شیبې یې تسبیح اړولې او بیا په خواږه خوب ویده شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيم د توپې د ګاډي لوې پل سره ډډه لګولې وه او سوچونه يې کول چې ناڅاپه ورته د نيلا رام د لرګيو ګودام راياد شو. د سترګو په رپ کی دی د ګودام لوري ته روان و.
ماځيګر په ماښام بدل شو او د سړک د څراغونو رڼا چې بله شوه نو لامه له خوبه راويښ شو. سترګې يې اخوا ديخوا واړولې او مخې ته يې يو هلک په خيرنو جامو وليدو چې د هندوانو پګړۍ يې په سر تړلې وه. ده ورته رډ رډ کتل چې هلک تري وپوښتل، "ولې چا درنه غلا کړې ده؟ "
لامه (پريشانه غږ کی) زما نوې مريد رانه تللي دې او نه پوهيږم چې هغه به اوس چرته وي؟ پخوانې مريد می مړ شوې و او د هغې په بدل کی خداې راته يو نوې مريد راواستولو. ما ته يې د ژوند لاره سمه کړه او چې زه د ولوږې بې حاله ووم نو زما د ډوډۍ لپاره يې سوال وکړو، زه يې موړکړم. ناڅاپه راپيدا شوې و او اوس ناڅاپه رانه ورک دې. ما فکر کوو چې د بنارس په سفر کې به دی راسره مل شي او ما نه به څه زده کړه وکړي.
کيم حيرانه پاته شو ځکه لامه ريښتيا ويل.
لامه.. خو زه اوس پوهيږم چې هغه د يو هدف لپاره راليږل شوې و او دومره خبر يم چې اوس به هغه سيند پيدا کړم.
کيم.. د غشي سيند .
لامه. (حيران) ما خو تراوسه د عجايب خانې د ساتونکي نه علاوه بل هيچا ته دا خبره نه ده کړې. ته څوک يې؟
کيم...ستا مريد. ما پخپل ژوند کی ستا په شان څوک ندي ليدلي او زه غواړم تر بنارس درسره ولاړ شم. ستا په شان سپين ږيرې يو مريد ته اړتيا لري.
لامه. خو د غشي د سيند خبره تا ته چا وکړه؟
کيم. او... هغه خو کله چې تا د انګريز سره خبرې کولې نو ما واوريدل. زه د دروازې سره ملاست ووم.
لامه. (سوړ اسويلې) ما فکر کوو چې ته زما لار ښود يې. خو زه د دی شيانو وړ نه يم. ته د سيند په اړه معلومات نه لرې؟
کيم. نه..نه.. زه معلومات نه لرم. زه د يو غواي په لټه يم، سور غويې چې په شين ميدان کی به ولاړ وي او ما سره به مرسته وکړي.
لامه. د څه لپاره ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيم. خداې خبر شه؟ خو ما ته مې پلار ويلي و. ما په عجايب خانه کی ستا له خلې د نااشنا غرونو او د عجيبه ځايونو په حکله واوريدل. که ته په دی عمرکی د سيند په لټون راوتلې يې نو زه هم سفر کولې شم. که زمونږ په قسمت کی وه نو پخپل لټون کی به بريالي شو. ممکن زه باچا شم.
لامه... زه به تا ته له باچهۍ نه زيات ښه شيان ورزده کړم. راځه چې بنارس ته روان شو.
کيم . د شپې نه. اوس خوغله راوتلي دي، سبا سهار به روانيږو.
لامه. خو د شپې تيرولو لپاره ځاې نه لرو.
کيم. مونږ به په کشمير سراې کی ښه ځاې پيدا کړو. زه هلته يو ملګرې پيژنم... راځه راسره.
دوي دواړه د ښار په ګڼه ګوڼه کی روان و. لامه په لومړي ځل د يو لوې ښار په سړک د شپې حال وليدو او د موټرو له هارنونو به وويريدو. دوي اورګاډي سټيشن ته نږدې د کشمير سراې په لويه دروازه کی ورننوتل چې د دې پراخ انګڼ چاپيره محرابي دروازې او شا ته يې کوټې جوړې وې. په انګڼ کی له اوښانو، اسونو او خچرو تجارتي سامانونه راښکته کيدل او باريدل. د هند د شمال او د مرکزي ايشيا د تجارانو ډلې دلته ايساريدې. يو شور ماشور پکی جوړ و. کيم په دی ګڼه کی لامه بدرګه کوو. دوي په يو څو پوړيو وختل او د محرابي برنډې بل سر ته ورغلل چې د اورګاډي سټيشن ته نږدې و. هلته به د اسونو سوداګر محبوب علي ايساريدو. دی د شمالي غرونو سړې و او کيم پخپل وړوکي ژوند کی اوپه تيرو کلونو کی د هغه لپاره څو کارونه کړې و.
محبوب علي يوغټ او دنګ سړې و، ږيره به يې په نکريزو رنګوله. ده کله کله يو يا بل کس چې د اسونو د تجارت سره يې هيڅ کار نه و، کيم ته په ګوته کړو چې په هغه دی نظر وساتي. کيم به ټوله ورځ هغه کس پسې ګرځېدو او ماښام به يې محبوب علي ته راپور ورکړو چې هغه کس چا سره وليدل او چا سره يې خبرې وکړې. محبوب علي به د هغه خبرې واوريدې خو هيڅ به يې نه ويل. کيم احساس کوو چې دا د يوسازش برخه وه خو پوهيدو چې د محبوب علي نه پرته بل چا سره د دی خبروڅه ارزښت نه و.
هغه به کيم ته ښه خواړه اخستل او يو ځل خو يې ورته اته آنې (نيمه روپۍ) هم ورکړې وې. کيم يو اوښ په څپېړه ووهلو او لامه ته يې وويل،

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هغه دلته دې". دوي د يو تياره محراب شا ته وليدل چې محبوب علي، خپل د بخارا کمر بند پرانستې، د وريښمين قالينې جوړ د اس په زين ناست و او د يوې نقرئ چلم له نيچې يې تمبکوڅکول. محبوب علي د قدمونو د ښکالو په اوريدو سترګې محراب ته واړولی او د بوداي راهب په ليدو يې يو سوړ اسويلې وکړو، "لامه، سور لامه ، ستاسو ځاې خو د لاهور نه ډېر ليرې دې، دلته څه د پاره راغلې؟" لامه لکه د مشين خپل کچکول ورته وړاندې کړو. خو محبوب علي په قهروويل، "په کافرانو دی لعنت وي، زه د تبت پرسمنو ته هيڅ خيرات نه ورکوم، ورشه هغه اوښانو شا ته د بلتستان هلکانو نه يې وغواړه. دوي به ستا په قدر پوهيږي." بيا يې يو سايس ته ناره کړه، "وګوره ستا وطن دار راغلې دې ،که وږې وي نود ډوډئ غم يې وخورئ." هغه بلتي هلک چې سر يې خريلې و او د اسونو سره مله و، يو څه نا څه بوداي دين منونکې و، راغلو او لامه ته يې پخپله ژبه کی وويل چې د سايسانوډېرې ته دی ورشي. کيم هغه ته ورو ټيله ورکړه او په ورو غږ يې وويل، " ورشه"

لامه ولاړو او کيم هم هلته پاته شو. محبوب علي خپل چيلم ته پام وکړو او وې ويل، " ته هم ورځه هندو هلکه، خداې دې ټول کافران خوارکړي. زه تبتته د هغو نه يې غواړه چې ستا د خپل دين وي". کيم له يې خوند ورکړو چې محبوب علي هغه نه و پيژندلې ورته يې وويل،

کيم.. مهاراج، زما پلار مړ دې، مور مې مړه ده او خيټه مې تشه ده.

محبوب علي.. ورشه د اسونو سره ملو خلکو کې د چا نه وغواړه. هلته به څوک هندو وي.

کيم . (په انګليسي ژبه) محبوب علي، ايا زه هندو يم.

محبوب علي(حيرانتيا)، داڅه دي، وړوکي ملګريه؟

کيم. هيڅ نه. زه اوس د هغه لامه مريد يم او دواړه زيارت ته روان يو، بنارس ته. هغه ليونې دې او زه د لاهور ښار نه سترې شوې يم. زه اوس نوي هوا او نوې اوبه غواړم.

محبوب علي. خوته د چا لپاره کار کوې او ما ته څه له راغلې يې؟

کيم. زه به نور چا ته ولاړ شم؟ پيسې راسره نشته او بی له پيسو سفر ته تلل ښه کار نه دی. ته به په افسرانوډېراسونه خرڅ کړې. ما وليدل، دا نوي اسونه دی ډېر ښه دي. محبوب علي اوس ما ته يوه روپۍ راکړه او کله چې ما خپل مال تر لاسه کړو نو دا به بيرته درکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محبوب علي. هن...تا راته پخوا چرې دروغ نه دي وېلي. هغه لامه راوغواړه او ته څو شيبې په تياره کی ودرېږه.
کيم. (خندا) زمونږ د دواړو خبرې به يو شان وي.
کله چې لامه د محبوب علي پوښتنی ځوابولی نو هم هغه خبري يې وکړې چې دی او هندو هلک دواړه بنارس ته روان دي او هغه هلک د ده مريد و. محبوب علي ترې د هلک نوم وپوښتلو نولامه سره هيڅ ځواب نه و. د هغه د کور، کلي، نژاد، مذهب، له دی تولو هيڅ خبر نه و او ده ته يې وويل چې د دی پوښتنو اړتيا نشته. د هغه لپاره مهمه دا وه چې د خپل مريد نه بغيردی يواځې هغه سپيڅلې سيند نشي موندلې او هيڅوک هغه مريد ترې نشي بيلولې. محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې داسی به نه کيږي. لامه چې بيرته ولاړو نو کيم محبوب علي ته وويل، "دی روغ ليونې دې. حاجې صيب زه به ولې تا ته دروغ وايم."
محبوب علي چلم کش کړو او وې ويل. "امباله د بنارس په لاره ده. تاسو بايد لومړې هلته ولاړ شئ. ته به زما يو پيغام هم امبالې ته ووړې. دا د يو سپين اس په اړه دی چې تير ځلې مې يو افسر ته پلورلې و." هغه کيم ته د اس او د افسر کړه وړه بيان کړل او وې ويل چې افسر ته دی ووايې، چې د سپين اس بچې په ښه حال دې. افسر به پوهه شي چې ته زما له خوا ورغلی يې. هغه به درنه پوښتنه کوي چې تا سره د دی خبرې څه ثبوت دې. نو ته به ورته وايې چې محبوب علي راته ثبوت راکړی دی. په دی وخت کی د محراب له دروازې يو سيورې رادننه شو. محبوب علي خپل غږ لوړکړو او وې ويل، "ښه نو ته په دی ښارکی ډوډئ پسې گرځې او مور پلار دې مړه دي". د هغه سره څنگ کې ډوډئ ايښې وه، له هغې يې يوه غوړه ډوډئ راواخيسته او کيم ته يې په ورکولو کې وويل، " واخله زويه دا ډوډئ، ورشه هلته يو لامه هم زما د سايس سره ناست دی، سبا به درته يوکار پيدا کړم."
کيم ډوډئ په لاس کی واخسته او په خوړلو يې پيل وکړ، په ډوډئ کی دننه درې نقرئ روپئ او ورسره په پريړکاغذ يوه نقشه تاو وو. کيم هغه روپئ او پريړکاغذ پخپل غاړه کی ځوړند د څرمنې په تعويذ کی کيښودل او چې د سايس خوا ته ولاړو نو لامه د تودې ډوډئ خوړلو نه وروسته بل اورته نږدې گونج مونج ويده و. کيم هم هغه سره نږدې سملاستو او وې خندل.
دی پوهيدو چې ده محبوب علي له خوا يو کار په غاړه اخستې و او د سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس په کيسه يې هيڅ باور نه راتلو. خو کيم هيڅ شک نه لرلو چې محبوب علي د هند په لروبر کی د اسونو تر ټولو لوی، شته من او نامتو سوداګر و. البته هغه په دی نه و خبر چې دی د هند د سروې د شعبی په دوسيو کی د "سي ۲۵ الف با" په نوم رجسټر و. په کال کی دوه درې وارې هغه يوه کيسه دی شعبې ته وراستوله. د دی کيسو سپيناوې د " ر ۱۷" او " م ۴" له خوا هم کيدو او زيات وخت به ريښتا و. په دی کيسو کی د غرونو د هر ډول پيښو خبرونه و، چې د ټوپکو د تجارت او د ګاونډيانو د اړيکو سره يې تړاو لرلو.
په نزدې وختونو کی کيسه داسی وه چې پينځو وړو باچاهانو ته د شمال يو لوې سلطنت د جنګ ګواښ کړی و او دوي له ملکونونه پټ خبرونه هند ته رسيدلي و. نو د هغو باچاهانو وزيران په دی سخت خواشيني و چې دا خبرونه څنګه هند کی انګريزانو ته ورسيدل. دوي ټولو د اسونو په هغه سوداګر شک کوو چې ږيره يې رنګوله. هم دا وه چې سږ کال د ژمي په واورو کی د محبوب علي په قافله دوه وارې ډزې شوې وې. د ده په قافله کی د دريو نااشنا کسانو د مله کيدو سره هغه نور هم له احتياط کار اخستو او سږ کال په پيښور کی ايسار نشو او نيغ لاهور ته راغلی و. دی دوه ورځې وړاندې سراې ته را رسيدلې و او له هغه راهيسې بهر نه و وتلې.
خو هغه يو ټيليګرام بمبئ ته وراستولی و چې هلته په يو بېنک کی ده خپلې پيسې ساتلې او بل يې ډيلي ته استولې و چې د ده د قام يو کس چې په کاروبار کی ورسره شريک و، په نوم و. دريم يې امبالې ته استولې و چې هلته يو افسر د سپين نسل د اس په انتظار و. خو د محبوب علي درې واړه ټيليګرام پيغامونه د پوسټ افس نه وړاندې په لاره کی ولوستل شوي و. په دوي کی د اسونو د راوړولو د ځنډ او د پيسو د ورکولو خبره ليکلې وه. په دی وخت کی محبوب علي ته کيم او لامه ورمخامخ شول او اوس هغه اصل پيغام کيم ته ورکړې و چې امبالې ته يوسي.
له ډوډئ خوړلو وروسته محبوب علي، پټ له سراې بهر ووتلو خو خپله کوټه يې نه وه قلف کړې. کيم د هغه په خونه کی د چا د پښو ښکالو واوريده نو ورو غوندې ولاړو او وې ليدل چې يو سړي د محبوب علي د شيانو غوټې خلاصولې، داسی لکه چې څه يې لټول. هغه په يو چاقو د محبوب علي د پړو(پيزار) تلي هم وسپړدل خو هيڅ يې وونه موندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپیده چاودې پر وخت محبوب علي سراې ته راغلو نو د سایسډېره تشه وه. هلته نه کیم و او نه لامه. ده خپل یو سایس ته چې تر اوسه ویده و، لته ورکړه او پوښتنه یې وکړه چې دواړه څه شول. هغه د سترګو په موښلو ورته وویل چې لامه د چرګ بانګ نه هم وړاندې پاڅیدو او هلک یې ځان سره بوتلو. خو اصل خبره دا وه چې کله کیم د محبوب علي په خونه کې غل ولیدو نو پوه شو چې هغه یو عادې غل نه و. عادې غل د پنو تلي په چاقو نه شکوي. لومړې خو کیم غوښتل چې ناره کړي " چور...چور(غل ...غل) " او ویده خلک راپاڅوي. خو بیا یې پخپلی غاړې کی په تعویذ لاس کیښودو او دی نتیجې ته ورسیدو چې دا به ارو مرو د هغه سپین اس خبره وي اوغله هغه څه لټول چې ده امبالې ته ووړل. ده سوچ وکړو،کوم خلک چې د پنو تلي څیرلې شي، هغوي د خلکو خیټې هم څیرلې شي. هغه د ویده سپین ږیري په غوږ کی وویل، بابا، بنارس ته د تلو وخت شوې دې. لامه د ده په غږ سمدلاسه راپاسیدو او دواړه لکه د سیورو له سراې ووتل.

د ریل ګاډي نړی

شپه پاې ته رسیدلې وه چې دوي دواړه د کلا په شان جوړ اورګاډي ستېشن ته ورسیدل. د اورګاډي د پاټلې د پاسه په هوا کی ځړیدلی برقي تارونو نه وړانګې راوتلې چې په لیدو یې لامه هیښ شو او دا ورته د شیطان کار معلومیدو. دی د کیم سره په یو لوې تالار کی ولاړ و چې خلک پکی لکه د مړو پراته ښکاریدل. د دریمې درجې هغه مسافر چې د شپې یې ټکټونه اخستي و، د ګاډي په انتظار هم هلته ویده و. کیم لامه ته معلومات ورکول چې د اورګاډي تورانجن کوم ځاې ودریدو او د دی شا ته ترلې خونو کی خلک کښیناستل.
په دی تالار کی یوه لرګینه کوټګۍ (غرفه) هم وه چې مخ ته یې د شیشې یوه تخته وه او پکی لوې سورې جوړ و، د هغي شاته یو بابو د سفر لپاره ټکټونه خرڅول. کیم ویل، " ټکټ هغه کاغذ وي چې مونږ به تر امبالې رسوي." لامه ورته وویل، "مونږ خو بنارس ته روان یو". کیم ورسره بحث ونکړو او وې ویل،" ښه، ښه، بنارس ته ، پیسې می پکار دي" لامه د اور ګاډو سره بلد نه و او کله چې پنځویشت مینټه د پاسه درې بجې جنوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تلونکي ګاډي په غړمباري راښکاره شو نو وې ليدل چې ټول مړي ژوندي شو. د پکوړو او خوړو پلورونکو نارې، د پوليسو چغې، د ښځو شور ماشور چې د خپلو غوټو او ماشومانو په راټولولو، د خپلو سړو پسې يې منډې وهلې. لامه په دی وخت کی کيم ته د پيسو يوه کسوړه په لاس کينوده اودی د هغه په ساده توب حيرانه شو. د ټکټ بابوسترګې تر اوسه خوبولی وې او کيم څو پيسې ورکړې نو هغه ورته د يو داسی ښار ټکټ ورکړو چې له دی ځايه شپږ ميله ليرې و. کيم ټکټ ته وکتل او وې ويل،" زه د کلي بزګر نه يم خانه، د لاهور ښار اوسيدونکی يم، سم ټکټ راکړه د امبالې". بابوتندې تريو کړو اوبل ټکټ يې ورکړو. بيا کيم ورته نورې پيسې کينږودې چې اوس د امرتسر ټکټ راکړه. کيم خپل ځان لپاره ټکټ وانخستو ځکه د محبوب علي پيسې يې په دی نه لوريدې. د امبالې د ټکټ دهرې روپۍ په سر کيم د لامه نه يوه انه خپل کميشن په توګه تری وساتل. لامه ته يې د پاتې پيسو کسوړه ورکړه اوپه وياړ يې وويل، "داسې مريد به د چا وي؟"

لامه د اورګاډي د دريمي درجې د ډبې دروازې سره ولاړ و او دننه يې وليدل چې ډبه له خلکو ډکه وه نو په کمزوري غږ يې کيم ته وويل، " ښه به وي چې مونږ پلي ولاړ شو" يو چاغ سيک چې مخ يې په ږيره پټ و، کيم ته وويل، " دی وېريږي؟ مه وېريږه، يو وخت زه هم د ټرين نه وېرېدم. راځئ، را ځئ... د حکومت کارونه هم دغسی دي.

لامه. دننه دوه کسان به ځاې شي؟

دکروندګر ميرمنه (په چغه) دننه موږک هم نه ځايږي.

کروندګر. د وړو مورې، ځاې به ورته پيدا کړو. دا زوې دې پورته کړه، هغه محترم جوګي دی وګوره.

ميرمنه. (په قهر) زما په غيږ کی اويا غوټې دي. په دوي څه وکړم؟ زما په زنګون يې ولې نه کښينوې، بې شرمه سړي هم داسی وي.

هغې چارچاپيره وکتل چې څوک د دی په خبرو د تايد سر وخوځوي. د امرتسر يوې نڅاګرې، چې کړکۍ سره ناسته وه د خپلې لوپټې لاندې پوزه کش کړه. يو هندو بنيا چې په ټوکر کی تاو خپله د حسابونو دوسيه، په ترخ کی وهلې و، ناره کړه.

بنيا. دننه شئ... دننه شئ... د بې وزلو سره مهرباني ښه کار دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوګره پوځي. او... او...مهرباني هم هغسی لکه چې خوسی زیږیدلي نه
وي او اوو فیصده سود دې پرې اخستي وي (ټولو ناستو وخندل)
لامه. دا اورګاډي بنارس ته ځي؟
کیم. هو هو مونږ هسې چټي خو ورته نه یو راغلي، ور دننه شه که نه
وروسته پاتې کېږو.
د امرتسر جینۍ. وګوره دا سړې پخوا چرې اورګاډي ته نه دې ختلې.
کروندګر خپل غټ لاس بهر کړو او لامه یې بره ګاډي ته کش کړو. یو چا
ورته د لرګي په سیټ ځاې تش کړو، خو لامه وویل، دا زما د اصولوخلاف
کار دې، زه به په زمکه کښینم. بله دا چې زه په کرسی کښینم نو ځان مې
خوږیږي". کروندګر ورته وویل، په دی اورګاډو کی مونږ ټول اصول مات
کړي دي. ته وګوره، د هر قام او د نژاد خلک د یو بل سره څنګ تر څنګ
ناست یو". میرمنې یې وویل، هو او ځینې پکی هیڅ شرم نه لري". هغې د
امرتسر جینۍ ولیده چې ځوان پوځي ته یې کتل. کروندګر وویل، ښه به
نه وې چې د غویي په ګاډې تللې وی، څه پیسې به مو سپما کړې وی.
میرمنې یې وویل، " هو هغه پیسې به مو په ډوډۍ لګولې وی.
لامه. که مونږ خبرې ونکړو نو خداې به راباندې مهربانه شي.
کیم. او مورې، په هغې ښځې خو به خدای ډېر مهربانه شي چې یو اوړي
ته ډوډۍ خیرات کی ورکړي.
سیک (خاندی) دا د ګدایانو خبره وي. او خورکی په ځان دی پخپله
وکړل.
هغې ښځې د یوغوږ ډبي نه د کیک ټوټه کیم ته ورکړه او پوښتنه یې وکړه
چې دې چرته روان و. کیم ورته د بنارس نوم واخستو. پوځي ورته
وویل، " ته خو راته مداري معلومیږې. هره لوبه چې دې زده ده راوښایه
او ستا ژیړ ملګرې ولې غلې ناست دې؟" کیم وویل، ځکه چې دی سپیځلې
دې او په هغو معاملو غورکوي چې له تا او ما پټ دي. سیک وویل، دا به
سمه وي خو مونږ د لودیاني سیکان یو او په دی خبرو ماغزه نه خرابوو،
مونږ جنګ کوو... جنګ. او زما د خور لیورزې په یوغونډ کی نایک دې.
هلته ډوګره خلک هم دي. پوځي په دی خبره خوشاله شو ځکه دی ډوګره
و. د امرتسر جینۍ وویل، ما ته خو ټول پوځیان یو رنګ ښکاري. د
کروندګر ښځې هم په تاید کی سر وخوځوو نو جینۍ بیا وویل، دا ټول چې د
سرکار ملازمان وي، یو بل ته د ورور په سترګه ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمینداو وویل، " زما ورور د جټانو په غونډ کی دی، خو ډوګره هم ښه خلک وي. پوځي وویل، هو سیکان هم په دی نظر دي، درې میاشتې کېږي کله چې دوي د پیرزیی په کوتل کی اتو اپریدي ډلو راګیرکړي و، نو ډوګره پلټن ورسره کومک کړی و. بیا هغه د دی غرنۍ جنګ کیسه تیره کړه نو امرتسر جینۍ وموسیده. هغه پوهه وه چې پوځي دا کیسه د دی د خوښي لپاره کوله. د ډبې د بل سر نه د کروندګر میرمنې په اوریدو هاې افسوس وکړل چې پوځیانو د غرونو د خلکو کورونه وسیزل او ماشومان یې در په دره کړل. پوځي وویل چې هغوي هم زمونږ خلک وژلي و او کله چې مو روغه وکړه نو سرکار ورلهډېرې پیسې ورکړې.
ګاډې اوس امرتسر ته رسیدلي و او د دی د څراغونو رڼا د شپې په ختمیدو پیکه ښکاریده. د مساپرو د ټکټ جاج اخستونکي ګارډ راښکاره شو او کله چې هغه د کیم ټکټ وکتلو نو ورته یې وویل، ښکته شه. کیم احتجاج وکړو چې دی امبالې ته روان دې. ګارډ ورته وویل، زما له خوا دوزخ ته ولاړ شه خو ټکټ دی تر امرتسر دی. کیم په ژړا شو او په چغو چغو یې ویل چې سپین ږیري د ده پلارهم دی او مور هم. دی د هغه امسا په شان دې او که دی ورسره نه و نو هغه به مړ شي. په ډبه کی ناستو ټولو خلکو ګارډ ته زاری وکړې چې په ماشوم دی مهرباني وکړي. ښځیا ورته تر ټولوډېرې خبري وکړې خو ګارډ کیم د غوږ نه ونیولو او ښکته په پلیټ فارم یې ودرولو.
لامه هک پک ورپسې ښکته شو او نه پوهیدو چې څه وکړي. کیم له کړکۍ بهر په واویلا و، "زه غریب یم، زما مور پلار مړه دي، که زه دلته پاتې شوم نو د دی غریب سپین ږیري ساتنه به څوک کوي".
لامه په دی وخت کی وویل، " دا څه حال دې؟ دی زما مرید دې او بنارس ته به راسره ځي، که د پیسو اړتیا وي نو"... کیم ژر په ورو غږ ورته وویل، " غلي شه بابا...مونږ خو څه راجګان نه یو چې پیسې دی دوړه کړو، د نړۍ خلکډېر زړه سواندې دي". هغه له وخته د امرتسر جینۍ ولیده چې په لاس کی یې پیسې نیولې وې او له ګاډي ښکته شوه. کیم پوهیدو چې د هغې په شان ښځېډېری سخي وي. هغې پیسې کیم ته ورکړې چې د امبالې ټکټ واخلي او له هغه یې وپوښتل، " ستا جوګي د شمال نه راغلې دې؟ کیم په زوره وویل، د شمال د بل سر نه، هلته د غرونو له مینځه.
جینۍ وویل، په شمال کی د زالغوزي ونې شنې وي او واوره کیږي. زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور هم دغرونو وه. خپل جوګي ته وایه چې دعا راته وکړي. کیم په زوره وویل، "په تا د خدای رحمت لس زره واري وي. مقدس جوګي یوې میرمنې راباندې رحم وکړو چې زه تا سره سفر وکړې شم. دا میرمنه د سرو زرو زړه لري". بیا په منډه ولاړو چې ځان ته ټکټ واخلي. جینۍ لامه ته وکتل چې لکه د مشین کیم پسې، ځوړند سر روان و او په تبتي ژبه یې څه ویل.
د کروندګر میرمنې وویل، "دی جینۍ ننډېر ثواب ګټلي دي، دا جینۍ فرشته ده". یو بل وویل، په امرتسر ښارکی دغسی په زرګونو فرشتې اوسېږي".
دریم وویل، شابه زرکوه جوګي صیب چې ګاډې درنه روان نشي. کیم په هغو پیسو نه یواځې دا چې ټکټ بلکه د خواړو لپاره هم شیان رااخستي و.
ده په ګاډي کې د لامه مخې ته هر څه کیښودل او وې ویل، "ډوډۍ وخوره... دا دی اوس سهار دې" ګاډې د پنجاب په ښیرازو زمکو کی په منډه و او ټولو مساپرو د خپلوخپلو ډوډیو غوټې پرانستې، څه نا څه خوړل.
د ناشتي نه وروسته د کروند ګر ښځی او سیک پان خوړل، زمیندار او پوځي په لاس د تمبکو اوکاغذ نه سیګرټ جوړ کړي او څکول یې. لامه نسوارکړي او تسبیح یې اړولې. کیم په سیټ دواړه پښې تاوکړې، پرلت وهلې ناست اوپه دی خوشاله و چې خیټه یې مړه وه.
لامه. تر بنارس به کومو سیندونو نه تیریږو.
بنیا. مونږ ګنګا لرو، نور...نورهم شته.
لامه. ما د یو خاص سیند پوښتنه کوله، هغه چې اوبه یې شفا لري.
بنیا. هم هغه ګنګا ده، په دی کی چې څوک ولامبي پاک شي. ما درې وارې په ګنګا کی لامبلي دي.
پوځي. آو، تا ته د دی اړتیاډېره وه. (ټولو وخاندل)
لامه . دا ګنګا چا جوړه کړې ده.
بنیا. (په کرکه) ګنګا خدایانو جوړه کړې ده خو ته د کوم مذهب منونکی یې؟
لامه. زه د تر ټولو ښه دین منونکی یم. ښه نو ګنګا ستا خدایانو جوړه کړه. نو ستا خدایان څه ډول دي؟
بنیا. نو ستا خدای څوک دې؟
لامه. واورئ...زه به اوس تاسو ته د هغه چاخبره وکړم... واورئ اې د هند اوسیدونکو واورئ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هغه په اردو ژبه کی د بودا د ژوند کیسه پیل کړه، خو زر د تبت په اړه یې خبرې وکړې او ورپسې د هغو صحیفو په اړه لګیا شو چې په چیناي ژبې لیکل شوي و. ټولو په صبر د ده خبرې اوریدې. په ټول هند کی دغسی جوګیان، سادهوان او پیران ځای ځای خلکو ته د خپل دین تبلیغ کوو. کله چې لامه ستړې او خاموشه شو نو پوځي خبری پیل کړې.

پوځي. په پیر زیی کوتل کی مونږ سره د مسلمانانو یوکنډک هم و. د دوي یو ملا، فکر کووم د پوځ نایک و. په هغه چې به چپه راغله نو وړاندوینې(پیشګوي) به یې کولې. خو ټول لیوني د خداې په امان کی دي.

د هغه افسرانو به ترې سترګې پټولې.

لامه. واورئ زما د پیغمبر د غشي کیسه واورئ.

دا د هغوي په طبع برابره کیسه وه نو ټولو ورته غوږ ونیولو. د کیسې په پاې کی هغه د سیند پوښتنه وکړه خو ټولوهم دا ویل چې دا سیند ګنګا دې.

کروندګرښځه. مونږ په جالندهر کی ښه خدایان لرو، وګوره څومره ښه فصلونه یې راکړي دي.

کروند ګر. په پنجاب کی د سپیڅلې سیند لټهډېر ګران کار دی. زه خو ښه سیند هغه ته وایم چې هرکال نوي خاوره پر زمکه راته اچوي .

او زمونږ د کروندګرو خداې "بهومیا" نومیږي. زه تل د هغه شکر وباسم چې داسی ښې زمکی یې راکړي دي.

لامه. (کیم ته) زما مریده... ته څه فکر کوی چې زمونږ پیغمبر به د هند تر شمال راغلي وي؟

کیم .هو، امکان شته چې راغلي وي.

سیک. په وروستي ځل چې کوم لوې سړې دلته راغلې و، هغه سکندر زوالقرنین و چې خلک ورته سکندر اعظم واي. هم هغه د جالندهرکوڅې پخې کړې او په امباله کی یې د اوبو لویه باولۍ جوړه کړه. دا دواړه اوس هم شته. خو ما ستا د پیغمبر په اړه څه نه دي اوریدلي.

پوځي. (په ملنډو) ویښته اوږده پریږده او پنجابي ژبه ووایه. د سیک کیدو لپاره به دې بس وي.

لامه یو سوړ اسویلې وکړو او پخپل ځان کی راتاو شو. دی هغه وخت د یوې غوټې په شان ښکاریدو چې تری په تبتي ژبه د دعاګانو او د تسبیح غږ راتلو. بیا یې سر راپورته کړو او کیم ته یې وویل، "دا د ګاډي غږ په ما بد لګي، داسی ښکاري چې مونږ له سینده تیر شوي یو". هغه ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل، " صبر وکړه صبر. ستا سيند خو د بنارس سره نږدې دې. تر اوسه مونږ له هغه ډېر ليرې يو". لامه وويل، خو زمونږ پيغمبر شمال ته هم راغلې و او دا واړه واړه سيندونه چې مونږ ترې تيريږو، هسې نه په دوي کی يو سيند هم هغه وي چې زه يې لټوم". کيم ځان پرې ناغرضه کړو نولامه بيا وويل، "ته ما ته راليږل شوې يې، داسی ده که نه؟ زما د عبادت په بدل کی ته ما ته راوليږل شوې، د هغه توپې سره نږدې، هم ته وې چې يو ځلې په يو صورت او بيا په بل صورت راته راغلی" کيم ورته ورو وويل، "دا خبرې دلته د کولو نه دي. هغه هم زه ووم ، بيا سوچ وکړه د توپې سره هغه هندو هلک هم زه ووم". لامه وويل، "خو هلته يو انګريز سپين ږيرې هم و چې د سيند په اړه يې راته باور راکړی و". کيم د عجايب خانې خبره وکړه. بيا يې ورته ډاډ ورکړو چې يو وارې دوي امبالې ته ورسيدل نو پلې به د سيند لټه وکړي.

لامه په دی خوشاله شواو نيغ کښيناستو. بيا يې وويل،" ته هم د څه شي په لټون راوتلې يې؟ کيم ورته د سره غويي او د شين ميدان خبره وکړه خو ورسره يې زياته يې کړه چې دا يوه افسانه ده. د کروند ګر ښځې د دوي خبرو ته غوږ ايښې و او په خبرو کی راولويده چې د دوي په کلي کی يو سورغوايې شته چې په شين ميدان کی ګرځي او هيڅوک ورته څه نه واي. ښاي هم هغه ستا غواې وي. سيک وويل،" ښځو له يوه خبره په لاس ورکړئ نوسلګونو نوي کيسې ترې جوړوي. ټول جوګيان خوبونه ويني اود دوي مريدان هم." لامه وويل،" ښه نو شين ميدان او بيا سورغوايې به مونږ ته انعام راکوي؟ کيم وويل، "نه نه، دا خو يوه کيسه چا راته وکړه . زه غواړم چې په امباله کی دا غواې ولټوم. خو ته د ګاډي په شور کی د سيند لټون نشې کولې. کيديشي چې غواې ددی لپاره راليږل شوي وي چې مونږ دواړو ته لاره ووښاي"

لامه ټولو مساپرو ته وکتل او کيم ته يې لاس ونيولو، "دی پرون ما ته راليږل شوې دې او د دی مادي نړۍ بنده راته نه ښکاري". د کروندګر ښځې وويل، "ماډېر فقيران او جوګيان ليدلي دي خو داسی جوګي او داسی مريد مې نن وليدل". د هغې ميړه خپله ګوته سر ته يوړه او اشاره يې وکړه چې دوي دواړه ليوني دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکې مداري

اورګاډې امبالې ته ورسيدو او ټولو هغو مساپرو چې هلته ښکته کيدل، خپل شيان راټول کړل. د کروند ګر ښځې کيم ته وويل، "مونږ دلته د يوې قانوني معاملې لپاره راغلي يو او شپه به مو زما د ميره د ماما کشر زوې کره وي. د هغوي د کور په غولي کې به ستا او د جوګي لپاره د ايساريدوځاې ووشي" بيا يې ميره ته مخ واړوو او وې ويل، "دوي به راته دعا وکړي" کيم په زوره وويل، "اې پيره، يوه ميرمنه چې د سرو زرو زړه لري، د شپې لپاره راته ځاې راکوي. دا د مهربانه خلکو وطن دې، د جنوب د مهربانه خلکو... وګوره له سهاره مونږ سره څومره خلکو مرسته وکړه". لامه په درناوي سرورټيټ کړو. خو کروندګر خپل کالي کونډې په راخستلو ښځې ته په قهر وويل، "زما د ماما د کشر زوي کور د کوڅه ډبو خلکو لپاره نه دې". ښځې هم په قهر وويل، "ستا د ماما کشر زوې زما د پلار د کاکا زوې د لورپه واده کې ورله هيڅ نه و ورکړي. هغه ډوډۍ اوس د دوي په حساب کې واچوه. جوګي خيرات درنه نه غواړي". کيم اوس ناارامه و چې زر تر زره لامه ته سر پناه پيدا کړي او د کروندګر په خبرو په تلوسه شو. خو هغه ميرمنې ورته د راتلو وويل. دى پخپله د محبوب علي پيغام هغه انګريز افسر ته د رسولو لپاره هم ليواله و.

کله چې دوي د چاونۍ شا ته د هندوانو يو کور ته ورسيدل نوکيم وويل، "زه ورځم چې د ډوډۍ غم وخورم". لامه وار خطا د ده لاس ونيولو، "ته به بيرته راځې کنه؟ لوز وکړه چې ته به هم په دى صورت کى راځې، اوس که ناوخته نه وي نو د سيند لټه به وکړو". کيم ورته وويل،" هواوس ډير ناوخته دې او تياره شوې ده. ګوره مونږ د لاهور نه څومره ليرې راغلو، سل ميله خو به وي". لامه وويل، "زه د خپل خانقاه نه نورهم ليرې شوم او دا نړۍ څومره لويه اوبده ده"

کيم په تياره کى ورک شو. محبوب علي چې هغه ته د کوم انګريز د کور پته ورکړې وه، دى د هغې دروازې ته ورسيدو او د برنډې د ديوال سره په شنو بوټو او واښو کى پټ کښيناستو. په کورکى څراغونه بل و او نوکرانو په سپينو جاموکى د ډوډۍ د ميز د پاسه لوښي ايښودل. يو انګريز په تورو او سپينو جامو کى برنډې ته راووتلو چې يوه سندره يې زمزمه کوله. کيم په تياره کى د هغه مخ نشو ليدلې. ده د هند د يو عادي فقير په شان غږ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويستوچې " د غريبانوساتونکيه، تاسو ته دی خير وي...محبوب علي واي..." انګريز د ده د غږ په لوري ونه کتل او نه پری هيښ شو. هم هغسې ولاړ يې وويل، "څه واي محبوب علي؟" "دا چې د سپين اس د نسل بچي ځاې پرځاې دي". کيم وويل. "د دی ثبوت څه دې"؟ انګريز د ګلابو بوټي ته ورنږدې شو. کيم هغه پرېږ تاو شوې کاغذ د انګريز پښو ته واچوو او وې ويل، "محبوب علي دا ثبوت راکړې دې" سړي زر د کاغذ د پاسه خپله پښه کيښوده ځکه هغه وخت يو باغبان د برنډی سر ته راغلی و او ده نه غوښتل چې هغه کاغذ ويني.

کله چې باغبان بيرته ولاړو نو انګريز کاغذ د زمکې نه راواخستو او د هغې پرځاې يې يوه روپۍ وغورځوله. کيم د روپۍ شړنګ واوريدو . انګريز په ګړندي ګامونو کورته ولاړو نو کيم وروړاندی شو اوچټک هغه روپۍ يې جيب ته کړه. خو هغه د روپۍ پرواه نه ساتله. ده د خپل پيغام اغيزې په هغه سړي ليدل غوښته. له هغه ځايه د وتلو پر ځاې دې ورو ورو لکه د مار په زمکه تاو راتاو کور ته نور هم نږدې شو. دی خبر و چې د هند انګريزي بنګلې چار چاپيره خلاصې وي. انګريز يو وړوکي کوټې ته ورغلی و چې د برنډې په يو سر کی لکه د دفتر ښکاريدو. هلته د کاغذونو او دوسيو پنډونه ايښې و او انګريز اوس په يوې کرسۍ ناست د محبوب علي له خوا راليږل شوي کاغذ ته کتل. د سړي مخ د څراغ په رڼا کی واضح ښکاريدو او د کاغذ په ولوستو د ده رنګ واوختو.

په دی وخت کی د يوې ښځې غږ واوريدل شو چې " ويل يې..."ګرانه چيرته يې؟ ژر د ناستي کوټې ته راشه چې ميلمانه راتلونکي دي" سړي اوس هم د کاغذ مطالعه کوله. ښځې څو شيبې وروسته بيا چيغه کړه، "ميلمه راغلو، زه په دروازه کی د پوځيانو غږ اورم" سړي ورمنډه کړه او هم هغه وخت يو لوې موټر چې شا ته څلورو پوځيانو بدرګه کوو، په دروازه راننوتو. پوځيانو پښې ودربولې او سلامي ودريدل. له موټر يو لوړ دنګ سړې چي ويښته يې تور و، را ووتلواو يو بل ځوان ورسره مله و.

کيم د موټر پاې سره نږدې پر زمکه پروت و، سړو په خندا خبرې کولې. د تورو ويښتو سړي د کيم د سړي نه څه پوښتنه وکړه نو هغه په ځواب کی وويل، " بې شکه، محترم، د اس په اړه يو خبردی" بيا بل سړي ته يې وويل،" مونږ به څو شيبو کی بيرته راشو، تر هغې ټول مشغول ووساته".

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځیانو ته یې د انتظار وویل او دواړه هغه وړوکي دفتر ته ولاړل. موټر بهر ووتلو او کیم ولیدل چې دواړو سړو د محبوب علي له خوا رالیږلي کاغذ ته کتل. دوي په ورو غږ خبرې کولې خو بیا هم کیم اوریدې شوې.
لوړ سړی. اوس د اوونیو خبره نه ده، د ورځو معامله ده، بلکه د څو ساعتونو. ما د څو ورځو نه د دی خبرې توقع لرله خو دی...دی معلوماتو وربانديي یو میخ ټک وهلو. نن دی "ګروګن" دلته ډوډۍ ته رابللی دی؟
ځوان سړی. هو محترم او میکلین هم راځي.
لوړ سړی... ډېره ښه ده، زه به دوي سره پخپله خبری وکړم. دا هم ضرور ده چې معامله دی کونسل ته وړاندې شي، خو په داسی کارونو کی سمدلاسه عمل پکار وي او مونږ د دې لپاره جواز لرو. د پنډۍ او پیښور کنډکونو ته خبردارې ورکړئ . په دی به د اوړي کومکونه اغیز من شي خو بله لاره نه لرو. که په لومړي ځل مو دوي ته سم ګوزار ورکړې وې نو اوس به دا حال نه وی. اته زره به بس وي.
ځوان سړې. د توپخانې په اړه څه وایئ؟
لوړسړی. په دی باید د میکلین سره خبرې وکړم.
ځوان سړی. محترم دا د جنګ مانا ورکوي؟
لوړسړی.نه...دا د سزا مانا ورکوي. لکه چې یوسړی د خپلو مشرانو د عمل په بدل کی تاوان ورکوي.
ځوان. خو کیدیشي . سي ۲۵ دروغ ویلي وي.
لوړ سړی. د ده معلومات د نورو د معلوماتو تاید دې. په عمل کی مونږ شپږ میاشتې د مخه خبر شوي و. دوي سره د روغې یو چانس و، خو پرځای یې دوي په دی موده کی ځانونه نور هم قوي کړل. هغه څو ټیلیګرام پیغامونه سمدلاسه ورولیږه. خو د نوي خفیه شفر سره. زما او د وارټن د شفر سره. زما په فکر میرمنو ته به نور د انتظار زحمت نه ورکوو. نورې خبرې به د سیګرټو پرڅکولو وکړو. زه خبر وم چې همدغسې به کیږي، دا سزا ده، جنګ نه دی.
کله چې د موټر بدرګه پوځیان له لوی دروازی ووتل نو کیم لکه د چینجي د دیوال سره سره وښکیدو او د کور شا ته ولاړو. د خپلې تجربې پر اساس دی خبر و چې هلته به ډوډۍ پخیږي. په پخلنځي کی هر ډول خلک په کاراخته و او ده هم پکی ځان ورګډ کړو، خو یو کس دی وشړلو. کیم په ژړا وویل، "ما غوښتل چې لوښي درته ووینځم او یو ټوک ډوډۍ وخورم".

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کس ورته وویل، "زه زه، د امبالې ټول خلک هم په دی کار پسې راوتلي دي. ځه تښته"، دوي اوس د ښوروا قابونه دننه وړل، "ته فکرکوې چې کرایتن صیب د میلمستیا د کارونو لپاره ستا په شان کوڅه ډب غواړي؟" کیم د لوړ پوځي په اړه ځان خبرول غوښته. هغه لویو قابونو ته وکتل او وې ویل، "ډیره لویه میلمستیا ده" . یو چا وویل، " د حیرانتیا خبره خو نه ده چې مشر میلمه جنګ لاټ صیب دې. سپه سالار"
د کیم لپاره دا معلومات بس و او د سترګو په رپ کی دی ورک و. کله چې دې له هغه کوره ووتلو نو سوچ یې کوو، آیا دا هر څه د یو اس د نسل لپاره کیږي؟ محبوب علي ته پکار و چې ما سره راغلې وې او کتلې یې وې چې دروغ څنګه ویل کیږي. د دی نه وړاندې د محبوب علي ټول پیغامونه چې کیم ورته اوړل د ښځو په اړه و. اوس د سړو خبرې وې.
لوړ سړي ویل چې دوي به یو ځاې چا ته د سزا ورکولو لپاره پوځ لیږي، دا خبر به پنډۍ او پیښور ته ځي، توپې هم پکی دي. هغه په لاره روان و او چرت یې وهلو چې که زه لږ نور دوي ته ور نږدې شم نو ډېر لوې خبر به پیدا کړم.
دی چې د کروندګر د ماما کشر زوي کور ته ورسیدو نو د یو قانوني معاملې په اړه بحث کیدو او لامه خوبولې و. د شپې د ډوډۍ نه وروسته یو چا چلم راوړو نو کیم هم ترې کش وکړو. هغه ته خپل ځان نن د یوسړې په شان ښکاریدو. ناستو کسانو د ده سره ډېر په ادب خبرې کولې ځکه د کروندګر میرمنې ټولو ته د سره غویي او د ده له بلې نړۍ نه د راتلو خبره کړې وه. د دی کورنۍ برهمن ملا چې راغلو نو د لامه سره یې په دیني معاملو خبرې پیل کړې. د ادعیانو نه خبره نجوم ته لاړه او دواړو ملایانو د ستوروراو د کایناتو خبرې راواخستې. شپه ناوخته د کروندګر میرمنې د خپل برهمن نه د لامه په اړه وپوښتل نو ده وویل، "هغه بې شکه پوهه سړی دی، که څه هم زمونږ خدایان نه مني خو دی د حق په لاره روان دې".
کیم له برهمن نه د سره غواي په اړه معلومات وغوښتل نو هغه د ده د زیږیدوورځ، نیټه او شیبه ترینه پوښتل. کیم وویل، "په کومه شپه چې په سري نګرکی لویه زلزله راغلې وه، د مې لومړۍ نیټه وه. د لومړي چرګ بانګ او د دویم چرګ بانګ په مینځ شیبو کی زه وزیږیدم". کیم ته دا هر څه هغې ښځې ویلي و چې د ده پالنه یې کړې وه. په دی خبره یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

میرمنې ټولو ته وویل،" وګورئ دا د دی خبرې ثبوت دې چې مرید غیر عادي قوت لري". برهمن د غولي په خاوره کی د ستورو نقشې جوړې کړې اود سره غواي د اصل په اړه یې وپوښتل.
کیم په جوش ورته ټوله کیسه تیره کړه چې په شین میدان کی د سره غویي له لیدو وړاندې، دوه کسان به لاره هواروي او بیا به د ده قسمت ورسره بدل شي. برهمن د ستورو او د سپوږمۍ او د لمر خبرې کولې، بیا ده ته یې د یو وړوکي لرګي د راوړو امر وکړو. تر نیم ساعت پر زمکه کله یوې خوا ته به یې لیکه راښکله او کله بل، اخر هغه وړوکې لرګي یې د دم په ویلوویلو په نقشه واچوو او وې ویل، " ستوري واي چې په راتلونکو دریو ورځو کی دوه سړي به هر څه تیارکړي. له هغوي وروسته به سره غواې ښکاري خو د دی هر څه سره د جنګ او د وسله والو کسانو نښي هم ښکاري".
د کروندګر میرمنې وویل،" مونږ سره د اورګاډي په ډبه کی یو سیک پوځي ناست و کنه". برهمن سر وخوځوو،" زه د وسله والو پوځیانوخبره کووم، په سوونو کی، ستا د جنګ سره څه سروکار دی؟ ستا ستوری تاوده او قهر ژن دی، چې ډېر ژر د جنګ الامه ښاي". لامه په تلوسه وویل، "هچرې نه... مونږ یواځې د صلح غوښتونکي او د سیند په لټون یو". کیم وموسیدو، ځکه د پیرنګي په کور کی وړاندې یې چې څه اوریدلي و هغه ورته په زړه شول.
برهمن په خاوره کی کښلي نقشونه په خپله پښه ورانول او ویل، " له دی زیات زه په راتلونکو دریو ورځوکی څه نه وینم هلکه، په دریو ورځو کی سورغواې به درته ښکاره شي". لامه په تلوسه وویل، " او زما سیند، زما سیند به څنګه شي؟ " برهمن ورته په افسوس وویل، " وروره دا عادي خبره نه ده"
په بل سهار ټولو په دوي تینګار وکړو چې ایسار شي، خو لامه نه منل. کوربانو کیم ته د ښې ډوډۍ یوه لویه غوټه برابره کړه او درې انې هم د لارې د خرڅ لپاره ورته ورکړې. بیا ټولو دواړو ته په مخه ښه وویل او دوي د جنوب لوري ته پلي روان شول. لامه په افسوس وویل، "داسی خلک به د خپلو غمونو نه چرې ازاد نشي". کیم د ډوډۍ پنډ په سراخستې، وویل، "که دوي ازاد شول، نو په نړۍ کی به یواځې بد خلک پاتې شي او بیا زمونږ په شان خلکو ته به ډوډۍ او سرپناه څوک ورکوي؟" لامه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویاله ولیده نو ورته یې وویل، راځه وګورو، هسې نه زمونږ سیند هم دا وي. دوي په پټیو کی روان و او د کلي ټول سپي ورپسې و. کیم او بوداي لامه له سابو د پټیو نه تیریدل چې یو بزګر د خپل ډانګ سره په قهر او په ښکنځلو د دوي لوري ته په منډه شو. ده د امبالې په بازارکی ترکاري او ګلونه خرڅول او کیم د ده د ژبې نه اندازه لګوله چې دی به د کومی سیمی وي. لامه د سپوهیڅ پرواه ونکړه او کیم ته یې وویل، "دا سړې څومره بده خله لري او خبر نه دی چې مساپرو سره خلک مهرباني کوي، مریده، خبردار ووسه چې دا سړې د ښې طبقې راته نه ښکاري". سړې ورته رانږدې شو،

سړې. هوهو... ګدایانو، ووځئ له دی پټیو.

لامه.(په صبر) مونږ ستا د بی برکته پټیو نه په وتلو یو.

کیم. (په چیغه)، که بل فصل دی وونشو نو دا به ستا د ژبې ګناه وي.

هغه سړې لږ ناارامه شو او لهجه یې نرمه کړه.

سړی. دا نړی له خیرات خورو ډکه ده.

کیم. او باغبانه، ته څنګه پوه شوې چې مونږ له تا خیرات غواړو؟ مونږ خو د دی پټیو په سر کی هغه سیند کتل غواړو.

سړی.(ناخواله خندا)، سیند...تاسو د کوم ښار اوسیدونکي یئ، چې کنال نه مو سیند جوړکړو. وګورئ دا نیغ جوړ شوې دې، سیمټي مورګې لري او د دی اوبه زه د سپینو زرو په بیه اخلم. البته د دی نه ور اخوا د سیند یوه څانګه شته، خو که ستاسو اوبه پکارې وي نو زه به یې درکړم، او که پی مو ...

لامه. (په تګ) نه نه... مونږ به سیند ته ورشو...

سړی.(په وارخطاي) پی او ډوډی...اې ....ګورې ،ما ته یا زما پټو ته ښیرې مه کوئ . تاسو خو خبر یئ چې په دی ګرانه ګرانی کی اوس دومره سوالګر پیدا شوي دي چې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

لامه.(کیم ته) وو دی لیدل، اول د قهر په سرو خاوروکی پټ، ده څومره سخته ژبه کاروله. اوس یې هغه دوره له سترګو لرې شوه، نو هم یې زړه نرم شو او هم یې ژبه. خدایه...د ده پټې دی تل شنه وي. اې بزګره...پام کوه چې د انسانانو قضاوت په تادۍ کی مه کوه.

کیم.ما داسی جوګیان لیدلي دي چې خلکو ته یې د انغري نه واخلې، ترغوجلې پورې ښیره کړې وه. څه فکر کوې، دی سپیڅلې او هوښیار دې او که نه؟ زه د داسې کس مرید یم.

لامه.غرور ښه شي نه دې...هغه څوک چې د توازن په لاره روان وي، غرور نه ډېره کوي.

کیم. خو تا وویل چې دا سړې د ټیټې طبقی دې او خرابه خله لري.

لامه. د ټیټې طبقې...ما خو داسی نه دی ویلي. دا څنګه کیدېشي؟ زه انسانان په طبقوکی نه وېشم. ټول د خدای مخلوق یو. په سر کی د ده چلن ښه نه و خو وروسته مودب شو نو ما د ده ګناه هیره کړه. بله دا چې دی هم زمونږ په شان دې، د مادي نړۍ په څرخ تړلې دی، خو زمونږ نه په دی توپیرلري چې دی د خلاصون په لاره نه ورځي.

دوې دواړه د کنال غاړی ته ودریدل چې د اسونو او د نوروڅاروو د پښو نښی پری جوړی وې. لامه یو څو شیبې اوبو ته کتل، هلته د ګنې فصل هم شین و. کیم د څو ګنو د سیوري لاندی کښیناستو او ترې پوښتنه وکړه چې دی به سپیڅلې سیند څنګه پیژني نو لامه ویل،" د دی په موندلو ، ما ته به هر څه رڼا شي. خو دا هغه سیند نه دی، کاشکه په دی اوبو کی اوسیدونکو وړو چینجو راته ویلي شول چې زما سیند چرته دی."

کیم هغه وخت یوه لوې ښامار ولیدو نو لامه یې شا ته راښکلو او دواړه ساه نیولي ودریدل. ښامار چې ژیړ او نسواري لیکې یې لرلې، غاړه ښکته کړه او د کنال اوبه یې وڅښلې. بیا هم دغسې په زمکه پروت و. کیم اخوا دیخوا کتل او ځان سره لګیا و چې یوه کوتک راسره وې نو د دی ښامار مرۍ به مې ماته کړی وې. لامه ورته وویل، ولې؟ دی هم زمونږ په شان د ژوند په څرخ سپور دې. کیم وویل چې د ده له هر ډول مارانو نه کرکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږي. خو لامه ايسارکړو، "پرېږده چې دی هم ژوند وکړي". په دی کی ښامار په يوشرنګيدلي غږ خپل سر پرانستو او چمچمار تری جوړ شو.
لامه هم هغسې ورسره خبرې کولې، چې " وروره، که زما د سيند په اړه دی څه معلومات وکړل نو بيا راشه". کيم ورته په غلي غږ وويل ،"ستا په شان سړی ما تر اوسه نه و ليدلې، څنګه، دا ښامار هم ستا په خبره پوهيږي؟ "څوک څه خبر دي لامه وويل او د ښامار څنګ ته ورو غونډې تير شو چې په خاوره کی تاو راتاو پروت و.

هغه کيم ته اشاره وکړه، خو دی په ويره و، "زه د بلې غاړې نه درځم."
لامه ورته ډاډ ورکړو، "راځه هيڅ درته نه واي." کيم زړه نا زړه و خو لامه ورته لاس اوږد کړو او په چيناي ژبه يې څه وويل. کيم فکر وکړو چې هغه څه "دم "ويلو. دی ورور ورو د ښامار څنګ نه تير شو خو هغه سر هم راپورته نکړو. کيم له خپلې تندي خوله پاکه کړه او وې ويل، "ښه نو اوس کومې خوا ته ځو؟" لامه وويل، "دا ستا کار دې چې فيصله وکړی، زه زوړ يم او دا سيمه نه پيژنم. راځه چې يو بل سيند ولټوو."

د سيند لټون

د پنجاب په دی ښيرازه زمکه په يو وخت درې فصلونه کيدل، ګنا، تمبکو، او نوره سبزي، لکه مولۍ او ټيپر. دوي ټوله ورځ ګرځيدل او هر ځاې چې اوبه يې وليدې نو ورته به ولاړل. کله به سپي ورپسې شول او کله د غرمې په خوب ويده کلي وال يې راويښ کړل. په هر ځاې لامه د خلکو پوښتنې ځوابولې او بيا به هغوي ورته د يو سيند درک ورکړو. کله کله به چا ورباندی وخاندل خو زياتو خلکو ورته د دمې وويل، اوبه يا شوملې يا پۍ به يې ورله راوړل، ډوډۍ به يې ورله ورکړه. ښځې به زياتې مهربانه وې. ماشومان به په پيل کی شرميدل او وروسته به ورسره مله شول.
ماښام دوي په يوکلي کی د ختو د يوې جونګړې څنګ کی د لوې ونې لاندی کښيناستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپين ږيري مشر ورته راغلو اود دوي کيسه يې واوريده. د لامه د کښيناستو لپاره يې يوکټ واچوو او گرمه ډوډۍ يې راوغوښته. بيا يې چيلم ورته تازه کړو او د کلي پنډت يې راوبللو. کيم يو څو هلکانو ته د لاهور د ښايست، د اورگاډي د سفر او د ښار د ژوند کيسې کولې. سړي پخپلو کی لگيا و. اخر د کلي پنډت وويل چې دی د سيند په اړه څه نه شي ويلې خو لامه د حق په لټون راوتلی دی او د ده په شان يو بل جوگي هم تيره مياشت راغلې و. ناستو ولاړو خلکوته يې وويل، "په ياد مو دي، د شمشتۍ (کيشپ) جوگي. ټولو سر وخوځوو. هغه جوگي ته کرشنا په خوب کی ويلي و چې که دی پخپله پرياگ ته ولاړو نو بې له سوځيدو به جنت ته ځي. پنډت اعلان وکړو، " دا جوگي په هغو خدايانو باور نه لري چې زه يې پيژنم. خو صبر وکړئ ...دی زوړدی او له لرې راغلي دې او بله دا چې ليوني دې. بيا يې لامه ته وويل، "له دی ځايه شپږ ميله لويديځ ته جرنيلي سړک کلکتې ته ځي". لامه په تلوسه وويل، "خو زه بنارس ته روان يم"، پنډت وويل، "هو هغه سړک بنارس ته هم ځي او د شمالي هند د ټولو سيندونو نه تيريږي. خو اوس به ښه دا وي چې تاسو شپه په دی کلي کی وکړئ، سهار به سړک ته ووځئ او په لاره چې هر سيند نه تيريږئ، درته به معلوم شي".

لامه دا خبره خوښه کړه. هغه څو دعاگانې وکړې چې وروستۍ يې په چيناي ژبې کی و. بيا يې کيم نه پوښتنه وکړه "په هر څه پوهه شوې؟" کيم ورته په ادب وويل،" هو" د کلي مشر کيم ته وکتل چې د يوې جينۍ سره يې خبرې کولې. لامه د کيم د لټون او د ده د مريد کيدو کيسه ټولو ته تيره کړه او دا چې هغه د خداې له اړخه له بلی دنيا نه ده ته راليږل شوې دې. پنډت موسکې شو او کيم ته يې په چغه وويل، "ته څوک يې؟" هغه د بل سر نه په زوره وويل "د سپيځلي لامه مريد" پنډت وويل، "ستا جوگي واي چې ته پيرې يا روح يې." کيم وويل، "نو پيرې ډوډۍ خوړې شي؟ زه خو اوږې يم." لامه په زوره وويل، "دا د ټوکو خبره نه ده. په هغه بل کلي کی، چې ما نه يې نوم هير شو، نجومي دا خبره کړی وه." کيم د لامه په غوږ کی وويل، "هغه د امبالې ښار و چې بيگا شپه مو پکی وکړه. " د لامه راياد شول، "هو امباله نوميدو، هلته نجومي پخپل علم څرگنده کړه چې زما مريد به په دوو ورځو کی خپل مراد ته ورسيږي. خو هغه ستا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستورو په اړه څه ویلي و؟" کیم غاړه تازه کړه او د کلي ټولو سپین ږیرو ته یې وکتل. "زما د ستورې مانا جنګ دی." یو کس وخندل. خو بل وویل، "دا وړاند وینه خو نه ده، په سرحدونو هر وختې جنګ کیږي". خو په سپین ږیرو کې یو پخوانې پوځي هم ناست و چې په غدر کې د ده په میړانه انګریزانو ورته انعامونه ورکړي و او اوس هم انګریز چار واکي او کمشنر د ده لیدو ته راتلل. د ده زامن هم په پوځ کې و. هغه په زوره وویل،

پوځي... د هلک خبره وړاند وینه ده.

کیم (په چغه)، دا به یو لوی جنګ وي، د اتو زروپوځیانو...

پوځي. لښکربه د سرو کوټونو وي که د هند کنډک؟

کیم .(په تلوسه) سره کوټونه به وي، د ګوراګانو لښکر او توپې به هم وي.

لامه. (وارخطا) نجومي خو راته دا خبره نه وه کړې.

کیم (په جوش) دا خبر یواځې ما ته راغلی دی چې اته زره پوځیان به د پنډۍ او پیښور نه د جنګ لپاره ځي.

برهمن. ده ارو مرو دا خبره په بازار کې اوریدلی ده.

لامه. خو دی ټول وخت له ما سره و. څنګه خبرشو.

پنډت. چې سپین ږیرې مړ شو نو دی هلک نه بهډېر ښه مداري جوړ شي. دا څه نوې لوبه ده؟

پوځي. یوه نښه راوښایه. که د جنګ خبره وي نو زما زامنو به له وخته ما ته ویلې وې.

کیم. کله چې هر څه فیصله شول نو ستا زامن به هم خبر شي. خو هغه کس چې دا اختیار یې په لاس کې دی، ستا له زامنوډېر لوړ ناست دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بابا، ته راته ووايه. آيا د اتو زرو پوځيانو د توپونو په بدرگه د تگ خبره به ټيټو خلکو کړې وي؟

پوځي.. نه

کيم.. نو ته خبر يې چې د دې پوځ امر به چا ورکړی وي؟

پوځي. هو ،ما هغه ليدلې دې.

کيم. څوک دی؟

پوځي. زه يې له هغه وخته پيژنم چې دی د توپخانې افسر و.

کيم.. لوړ دنگ سړې، تور ويښته او داسې قدم اخلي.

کيم د پوځيانو په شان ايغ نيغ وگرځيدو. يوکس وويل چې هر پوځي همدغسې گرځي. خو کيم ورته وويل، نه په دې کې توپير دی، هغه لوړ رتبه کس داسې گرځي او داسې سوچ کوي. دا يې وويل او خپله گوته يې په تندي کيښوده او ورو ورو يې ښکته جامنې ته برابره کړه. بيا خپله خولۍ يې په ترخ کې ووهله او د زانې په شان ودريدو. ټول خلک دې ننداری ته ځير و. پوځي پوښتنه وکړه،" دا افسر د امرکولو پر وخت څنگه چلن کوي؟ کيم وويل، "دې خپل څټ گروي، بيا يوه گوته پر ميز وهي او پوزه راکاږي. بيا امر کوي، چې فلانی فلانی کنډک راواستوئ، فلانی توپې وروليږئ." هغه خپل لاس يو موټې کړو او په زوره يې وويل، "دا جنگ نه دی، دا سزا ده سزا"

پوځي اوس قانع شو او وې ويل، "بس بس، زه پوهه شوم چې دی څوک دې. ما د جنگ د ميدان په لوگو کې د ده غږ اوريدلې دې." د کيم غږ واوښتو او وې ويل،" ما خو لوگې و نه ليدو، دا هر څه مې په تياره کې ليدل چې يو سړي ورته لاره پاکه کړه، بيا په اس سپور يو تن راغې، بيا دی پخپله راغلو. بابا، ما رينښتيا ويلي دي که دروغ؟ " پوځي وويل، "بې شکه، دا هم هغه افسر دی." لامه په وياړ ټولو ته وويل، "ما تاسو ته نه وويلي چې دې له بلې دنيا راغلی دې. دی د ستورو ملگری دی." يو سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږيري وويل، "خير په مونږ څه اړه لري؟ اې، که ته د غيب خبر ورکولې شې نو ما سره يوه غوا ده چې سره ټاکي لري. ښاي ستا د غواي خور وي." کيم وويل، زما ستوري ستا په څاروو پورې نه دي تړلي." يوى ښځې وويل،"هغه غوا ناروغه ده ، دى زما ميړه دى او د خبرو چل ورله نه ورځي. ته راته ووايه چې هغه به جوړه شي که نه؟"

کيم که يو عادي چلباز کس وې نو دا لوبه به يې غځولې وې، خو دی په لاهور کی لوې شوې او ديارلس کاله يې د فقيرانو او د عامو خلکو چلن کتلې و. د کلي پنډت هغه ته په کينه کتل. کيم وويل، "زما په فکر تاسو يو ډېر ښه پنډت لرئ چې دا اوس مې وليدو." ښځی ته يې وويل، "ته او ستا ميړه فکرکوئ چې ستاسو غوا به په تشو خبرو جوړه شي. د عبادت کوونکو سره درغلي مه کوئ. يو خوسکی خپل پنډت ته ورکړئ او که خدای درته ډېر په قهر نه و نو غوا به مو په يوه مياشت کی بيا پېۍ ورکوي." پنډت د ځان سره وويل،" پورا استاد دی، ما په څلويښتو کالو کی دا کارونشو کړې". کيم ور زياته کړه، "لږ اوړه، لږ کوچ او يو څو دانې لاچي، په دی څوک شته من کيږي؟"

پوځي ودريدو او کيم ته يې ست وکړو چې که دوي دواړه شپه له هغه سره تيرول غواړي. پنډت د دی تايد وکړو خو وې ويل چې د لامه خدمت د دوي د دهرم شاله (عبادت ځاې) دنده وه. ټول د دوي د ځواب په انتظار و. کيم ورو غوندې د لامه څنګ کی ودريدو او ورته يې وويل، " پيسې چرته دي؟ هغه ورته وويل، "زما ملا سره تړلي کسوړه کی." کيم ورته وويل،" شابه زر دا کسوړه ما ته راکړه خو چې څوک پری پوهه نشي. " لامه ويل، "ولې، اوس خو مونږ ټکټ نه اخلو." کيم ورته وويل، "زه ستا مريد يم که نه؟ ما تر اوسه ستا ساتنه کړی ده که نه؟ پيسې راکړه او سهار رانه بيرته واخله." هغه د لامه په کمر بند لاس ووهلو او د پيسو کسوړه يې په تياره کی راوويسته. لامه سر وخوځوو. "زه هم داسی دی وي. دا بده نړۍ ده، زه خبر نه ووم چې پکی دومره خلک اوسيږي."

په بل سهار د کلي پنډت سخت په قهرښکاريدو خو لامه خوشاله و او کيم د زوړ پوځي په کور کی دومره کيسې اوريدلی وی چې ورباندې سم موړ شو. پوځي ورته په عمل کی وښودله چې کله به هغه په اس سپور شو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله توره به يې ښنګه په زنګانه ايښې وه. لامه د کيم په ليدو ورته وويل، " د دی کلي هوا ډېره ښه ده، نور کله زما خوب کچه وي خو بيګا مې اړخ هم نه دی بدلولې، اوس مې هم سر لږ درووند دی." کيم پوهه شو چې پنډت به لامه ته د شپې ښه ډېر اپيم ورکړی وي چې وې شوکوي. ورته يې وويل، "يوګوټ ګرم پی وڅښه." کيم د اپيميانو لپاره يو څو کورنيو نسخو نه خبر و.

دوي د سفر لپاره تيار شول نو لامه پوښتنه وکړه چې د کلي والو د خدمت په بدل کی څه وکړي. هغه د پنډت نه خوشاله معلوميدو او کيم ته يې وويل چې کولې شي، هغه دهرم شاله ته يوه روپۍ ډالۍ کړي. کيم ورته وويل،" محترم، تا کله په سړک يواځی سفرکړې دې؟" هغه وويل ،خود نو...په کوهلو کی زما مريد چې مړ شو نو تر پټهانکوټ پوری يواځی ووم. په لاره هر چا چې راسره ښه وکړل نو هغه ته به مې يو څه نذر ورکول." کيم په سخته لهجه وويل، "اوس ته په هند کی يې، د دوي اسطورهډېر لاسونه لري. دوي پخپل حال پرېږده."

زوړ پوځي دوي ته په مخه ښه ويلو لپاره پخپلې کچرې (يابو) سپور راغلو، يوې ډډې ته يې توره هم ځړيده. د کلي خلک خفه ښکاريدل او پنډت خو ورتهډېر بد بد کتل. هغه د شپې خپل ښه اپيم لامه ته ورکړي و خو هيڅ پيسې يې ورسره و نه موندلې. پوځي ورته په کچرې د سپريدو اشاره وکړه، خوکيم ويل " زه د خپل جوګي غلام يم." پوځي ورته وويل، "ته چې پخپله د جنګ ستورې لرې نو ولې دی ژيړ جوګي پسې روان يې؟" کيم ورته وويل، "دی له نوروډېرو جوګيانو توپير لري. دی يو ريښتونې جوګي دې. مونږ نه نجوميان يو، نه مداريان او نه ګداي ګر." پوځي وويل، "هغه خو ما پخپله وليدل خو زه دا سړې نه پيژنم."

د سهار په تازه هوا کی لامه د اوښ په شان لوې لوې ګامونه اخيستل. خپلې دعاګانې يې ويلې او تسبيح يې اړولې. دوي د امونو د باغ نه تيرشول چې د هغې نه اخوا په پټيو کی ټول خلک په کار اخته و. په ختيځ کی د هماليه د غرونو تت انځور ښکاريدو. لامه د خپلې تسبيح يو اتيايمه دانه واړوله نو کيم ته يې وويل، زما ارمان په زړه کی پاته شو چې هغه دهرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاله ته مې یوه روپۍ ورنکړه. پوځي ټوخې وکړو نو لامه د هغه د شته والي نه خبر شو. مخ یې واړووو او ورسره خبرې پیل کړې،

لامه. ته هم د سیند په لټون راوتلې یې؟

پوځي. دانوې ورځ ده. د سیند د اوبو اړتیا د لمر ډوبیدو نه وړاندې وي. زه راغلم چې تاسو ته لوې سړک ته ورتلونکې لنډه لاره در وښیم.

لامه. نودا توره دی ولې راوړې ده؟

پوځي. زه خبر یم چې په ټول هند کی د پولیسو په امر څوک وسله نشي گرځولی. خو د دی ځای حوالدار ما پیژني. زما یو ارمان دې چې د اړتیا پر وخت له دی تورې کار واخلم.

لامه (په افسوس) د یو سړي وژنه به درته څه گټه وکړي؟

پوځي. هیڅ هم نه، خو کله کله بد انسانان که وونه وژل شي نو نړۍ به د زما په شان ارماني کسانو لپاره تنگ شي. ما د ډیلي نه تر جنوب پوری زمکه په وینو سره لیدلی ده. څه لیونتوب و.

لامه. هغه خدایان به خبر وي چې دا وبا یې رالیږلې وه.

پوځي. د هند په پوځ کی لیونتوب ورگډ شو او عسکرو خپلو افسرانو ته د ټوپکو شپیلۍ واړولې. دا لیونتوب که هلته ودریدلې وې نو ښه به وې، خو دوي د افسرانو میرمنې او ماشومان هم ووژل. بیا له اوو سمندرونو نه اخوا نورکسان راغلل او هغوي لا ظلمونه وکړل.

لامه. داسی گنگوسی ډیر پخوا ما ته هم رارسیدلې وې. زما یادیږي، هغه کال یې د " تور کال " په نوم یادوو.

پوځي. نه پوهیږم، تا څنگه ژوند تیرکړی دی؟ گنگوسی؟...هن...ټوله نړۍ له دی پیښې په لړزان وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لامه. زمونږ نږۍ تراوسه یو وارۍ خوزيدلی ده، کله چې زمونږ سپيڅلې بودا رښا تر لاسه کړه.

پوځي (په سخته لهجه) زه خبر يم چې ډېلي په لړزان وه او ډېلي د نړۍ " کولمه" ګڼلې شي.

لامه. ښه نو دوي ښځې او ماشومان ووژل، دا ډېر بد کار واو بايد سزا يې موندلې وې.

پوځي. ډېرو خلکو دا کار وکړو خو هيڅ ګټه يې نه وه. زه هغه وخت د سپارو په يوغونډ کې ووم. په دې کې شپږ سوه او اتيا تکړه ځوانان و. ته باور وکړه چې درې ترې ژوندي پاتې شول. يو پکې زه وم. ما پخپل اس يو انګريز ميم صاحب او د هغې ماشوم سپاره کړل او اويا ميله لرې يو خوندي ځاې ته مې بوتلل. خو ما نولسو سختو جګړو کې برخه اخستې وه، د اسونو شپږ ځلويښت جګړې مې وکړې. د وړو جنګونو خو حساب نشته. په وجود مې نهه ټپونه خوړلي دي. څومره ميډالونه مې وګټل او دا د کلي زمکه يې هم راکړې ده. درې زامن لرم چې زما په غياب کې راپسې ملنډې وهي.

لامه. اوس په دې زاړه عمر کې ته د څه شي ارمان لرې؟

پوځي. نيغه ملا، نرم هډونه ، چابک لاس او تيز نظر . زه هغه طاقت بيا غواړم.

لامه. طاقت کمزوري وي.

دوي څو شيبې د ونې لاندې دمه وکړه. کيم د يو مړې سره لوبی پيل کړې. د کلي يو چاغ ماشوم چې په لاره روان و، د لامه په ليدو نږدې راغی او هغه ته په ادب ټيټ شو، خو د ټيټيدو پر وخت بی تولې شو او راپريوتو. کيم په زوره وخندل نو ماشوم په ژړا شو. پوځي زر ورنږدې شو او دی يې دلاسه کړو. "مه ژاړه، شهزاده خيردی ، خوږ شوې نه يې." لامه چې څو شيبو له يې سترګې ورغلې وې راويښ او تسبيح يې اړولې. ماشوم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړا تسبيح ته لاس کړو چې زه دا غواړم. لامه د هغه سترګو ته وکتل ، تسبيح يې په واښو لکه د مار کيښودي او يوه سندره يې وويله،

يو موتې لاچي...يوځمځی غوړي

وريژې دال او مالګه...ستا زما ډوډی

ماشوم له سندرې خوند ورکړو او په خندا شو. پوځي ترې پوښتنه وکړه، دا سندره دی له کومه وخته ياده ساتلي ده؟ لامه وويل، "دا مې په پټان کوټ کی زده کړی وه. ماشومانو سره مهرباني کول پکار دي." پوځي ماشوم ته يوه پيسه ورکړه چې ځان ته د کلي په هټی خواږه واخلي. له دمې وروسته دوي لږ مزل وکړو نو لوی سړک ته راووتل.

جرنيلي سړک

د دی لوی سړک چې انګريزانو ورته جي- ټي- روډ ويل، منځ برخه پخه (قيرشوی) وه او د لويو موټرو او لاريو لپاره وه. د دې دواړو غاړو ته د اس او خرګاډو لپاره بيله کچه لاره وه. پوځي ورته وويل، " د اورګاډي د راتلو نه وړاندې په دی سړک به هر وختې د انګريزانو موټری تلی راتلی خو اوس پرې ګڼوک نه تلل. دا خوندي سړک و، ځکه په هر څو ميله کی وربانډې د پوليسو څوکی وه. خو پوليس پخپله غله دي او خلکو نه په زوره شيان اخلي".

په دی سړک پلي خلک روان و او پوځي وويل، " وګوره داسی ښکاري چې د خلکو يو سيند بهيږي" . دا جرنېلي سړک په دې زړه پوری و، چې تر پينځلسو سوو ميلو نيغ جوړ شوي و او د هر نسل خلکو وربانډی سفر کوو. د دی په هر فرلانګ دواړو غاړو ته سپيني تيرې او وربانډې د فاصلو نښې ليکلي وې. دوي په سړک روان و چې د پوليسو څوکی ته نږدې شول. هلته يو چار واکي د پوځي سره د تورې په ليدو وويل،"څوک دي چې د قانون پر ضد وسله يې رااخستی ده. آيا پوليس د ژغورنې لپاره بس نه دې؟" بيا يې وخندل. پوځي وويل، "د پوليسو نه د ژغورنی لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې دا توره اخستې ده، په هند کې هر څه ټيک ټاک دي؟" د پوليسو کس داړې چينګې کړې، " رسالدار صاحب هر څه ټيک دي. زه خو لکه د شمشتۍ سر رابهر کړم او بيا وردننه کړم. هو دا د هندوستان سړک دی او ټوله دنيا ورباندې روانه ده."

ناڅاپه څوګامه وړاندې په باديدونکي دوړه کې د چا له خلې ښکنځلې راووتلې، "د سپي زويه، د سړک نرمه برخه ستا د ملا ګرولو لپاره جوړه ده؟ د حيوان اولاده، کم عقل، سرکوزيه، د خره لکۍ تا ته چا ويلي و چې د سړک منځ ته راوخيژه؟ اوس دا مات پل دې او خپل مات سر دواړه يو ځاې کړه." کيم وليدل چې پنځوس ګزه اخوا، يو ګاډې د سړک په منځ کې مات پروت و او يوه اسپه چې سترګې او پوزه يې له وينو سره و، د راپورته کيدو لپاره زور لګوو او بيا به راپريوته. هغه پوليس چې ښکنځلې يې کولې، په اس سپور او چابک په لاس د اسپې د وهلو هڅه کوله او د ګاډي خاوند ورته مخې مخې ته کيدو چې اسپه وونه وهي. هغه د انصاف لپاره زارۍ کولې. خو پوليس اوس د ده په وهلو لاس پورې کړ. ګاډي وال په چغه وويل، "دا بې زبان مال دی." پوځي له خپل کچرې راښکته شو نو هم هغه وخت د پوليسو هغه کس هم د خپل اس نه را کوز شو چې ښکنځلې يې کولې. بيا دوي دواړه د يو بل سره داسې تر غاړه شول لکه چې په هند کې پلار او زوې يو بل ته غاړه ورکوي. هغه پوليس د دې پوځي زوې و.

دوي دجرنيلي سړک پر غاړه د يوې ونې لاندې کښيناستل. کيم سترې و خو لامه د سپيڅلي سيند په لټون وړاندې تګ غوښتو. کيم ورته وويل چې لږ صبر وکړه. پوځي وويل، "دا هلک د ستورو ملګرې دی، پرون يې راته د هغه چا خبر راکړو چې د جنګ امر ورکوي." د هغه زوې وويل، "دا هر څه به يې په بازار کې اوريدلي وي." پوځي وخندل، "هر څه چې وي، دا خو يې نه دی کړي چې په اس سپور راشي او پيسې رانه وغواړي." زوې ورته وويل، "پلاره دا د دې خبرو ځاې نه دی، راځه زما کور ته به ولاړ شو." پوځي وويل، "دومره خو کولی شې چې دې هلک ته څه پيسې ورکړې، ده زما لپاره ښه خبر راوړی دی. د جنګ د امکان خبر." کيم وويل، "امکان نه...د حتمي جنګ خبر."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوځي زوې يوه سکه ورته وغورځوله او ځان سره د ګدايانو او د مداريانو په اړه يې څه وويل. دا سکه څلور انيز (د روپۍ څلورمه برخه) و او دوي پرې ترډېرو ورځو ډوډۍ خوړې شوه. لامه د سکې په ليدو ورته يوه دعا وکړه. پوځي پخپلې کچرې لاس راښکلو او دوي ته يې وويل، "ورځئ، په مخه مو ښه شه، ما په ژوند کی په لومړي ځل يو ريښتونې پېغمبر وليدو چې پوځي نه و. پلار پخپلې کچرې او زوې په اس په يو وار سپاره شول او پخپله مخه ولاړل. کله چې کيم او لامه د پوليسوڅوکۍ نه ورتيريدل نو يو پوليس چې وړاندې يې د کيم څلورآنيز ليدلي و، وويل،

پوليس. په دی څوکۍ کی له هغې غاړی راتلونکي د هرسړي په سر دوه انې ټيکس (ماليه) دې. تاسو به څلورآنې راکړئ. دا د سرکار امر دی او دا پيسې د سړک پر غاړه د ونو لګولو او د سړک د ښکلی کولو لپاره کاريږي.

کيم. او د پوليسو د خيټې د ډکولو لپاره هم کاريږي. ته څه ګڼې چې زمونږ سرونه د ختو جوړ دي؟ يا مونږ د ډنډ چيندخان يو؟ خسر بابا، ته د خپل ورورنه خبر يې، چې څوک و؟

د پوليسو مشر.(له برنډې) پريږده دا هلک. اې تا ته وايم ...څوک و د ده ورور ؟

کيم. هغه د يو ولايتي بوتل نه کاغذ ليرې کړې و او په پله يې نښلولې و. هر څوک چې به له پله تيريدل له هغوي به يې پيسې اخستې چې دا د سرکار امر دی. بيا يوه ورځ ورباندی انګريز راغی او د ده سر يې مات کړو. اې وروره، زه د ښار کارغه يم، د کلي نه.

پوليس وارخطا شو او دوي يې پريښودل. خو کيم ترډېره وخته شا ته به ځت واړوو او د پوليسو هغه کس ته له خلې شپيلۍ غږوله چې بد بد يې ورته کتل. هغه لامه ته وويل، "داسی مريد لکه زما به بل نه وي. که ته يواځې راوتلی وې او زه درسره نه وې نواوس به يې د لاهور نه لس ميله ليرې ستا هډوکي راتولول." لامه وموسيدو او په وروغږ يې وويل،" زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله هم چرت وهم چې ته پیرې یې او که وړوکی شیطان؟" کیم وویل، زه ستا مرید یم.

دوي دواړه تر ډېره وخته په خاموشۍ روان و او تش د لامه د تسبیح د دانو غږ راتلو چې پخپلو دعاګانو کی ډوب و خو کیم چارچاپیره نړۍ ته سترګي وازې نیولې وې. دی خوشاله وچې د لاهور د ګڼې ګوڼې پر ځاې اوس پراخو، شنومیدانونو ته یې کتل. خو له هغې هم خونده ورته خلک و. تر اوسه یې په دې لاره ځومره نوي څیرې، نوي جامې او د کړو وړوعجیبه خلک لیدلي و. اوس یې هم په سړک یوه لویه ډله د سنیاسي درویشانو ولیده چې لوږي لوې څڼې یې وې او پخپلو ټوکریو کی یې د څمڅرک په شان ځناورراوړل. بیا یوتکړه کس یې ولیدو چې پاکې جامې یې اغوستی وې خو په پښو کی یې د بیړۍ ښوڅرګندول چې اوس اوس له بنده خوشی شوی و. یو اکالي سیک یې هم ولیدو چې د خپلې عقیدې نیلا لباس یې په ځان کی و. ده لوی څڼې او سرې سترګې لرلې. د پګړۍ د پاسه یې هغه تیره د چاقو په څیر د اوسپنې حلقه وه چې د دوي وسلې کار یې ورکوو.

کله کله به یې د یوکلي ټول خلک ولیدل چې په رنګا رنګو جامو کی د کومې میلې لپاره راوتلي و. ښځو به ماشومان په ډوډه اخستي، خپل بنګړي یو بل ته ښودل، ماشومانو به ګڼي ژوول. د یو پله د لاندی یې موسلیان ولیدل چې د ډول او باجې په ساز سندرې یې ویلې. بل ځاې د چا ناوې ډولۍ روانه وه. د لامه سترګی پټې وې خو کیم هر څه لیدل. اخر یې سکوت مات کړو.

کیم. دا د جنوب سیمه ډېره ښه ده. اوبه او هوا یې ښه دي.

لامه. هو خو ټول د ژوند د پل سره تړلي دي.

کیم. اوس مو ډېرمزل وکړو، لمر هم په ډوبیدو دې، یوه دمه به وکړو.

لامه. نن به مو څوک کوربه وي؟

کیم. دا ملک د ښو خلکو ډک دی، (په ورو غږ) او مونږ پیسې هم لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې دوي د دمی یو ځای ته نږدی شول نو د خلکو ګڼه هم زیاته شوه. هلته په یو قطار کی د توکو پلورونکي ګاډي ولاړ و چې تمبکو، پان او ارزان خواړه پکی بار و. د لرګو یو ټال او د پولیسو یوه تاڼه هم وه. یو کوهې، ورته نږدې څو ونې او د ونو لاندی د پخوانیو بل شویو اورونو نښې وې چې ښودله یې، په جرنیلي سړک دا د کاروانونو د پړاو ځای و. بره په اسمان په سوونو د کارغانو، کفترو او د طوطیانو جوپې خپلو زالو ته روانې وې. په تنورونو د ګرمې ډوډۍ او د کبابونو او د پکوړو خوشبوي هرې خوا ته خپور و. کیم ته دا هر څه د کشمیر سرای په شان ښکاره شو خو البته دا ځای تریدېر لوې و.

د دوي دواړو اړتیاوېډېرې نه وې. لامه د ډوډۍ په اړه څه خاص بندیز نه لرلو او کیم د هری غرفې نه په خیرات کې د خواړو څه نا څه اخستې شول. هغه د اورد بلولو لپاره یو څو لرګي په بیه واخستل. خلک د ډوډۍ او د خواړو لپاره اخوا دیخوا تلل راتلل، خو دوي دواړه د کوهي پر غاړه ناست و. مخامخ د اس یوګاډې ولاړ و چې اسونه تری بیل شوي او دوي په واښو شوندې وهلې او یا اوبو ته یې خله ټیټه وه. په څو ګاډو کی د ناستو ښځو غږونه اوریدل کیده. په هند کې اوس که څه همډېرو خلکو خپلې میرمنې په اورګاډو(ریل) کی بوتلې چې زرخپل منزل ته ورسیږي خو ځینو خلکو اوس هم په پخواني ډول په اس ګاډي یا د غوایي په ګاډي کی د کور ښځې ورلیږلې. په دی ګاډو به پردې ترلې وې چې بیګانه سړي یې وونه ګوري.

کیم د غواي یو ګاډې په نښه کړو چې ډېر ښکلې کړې شوې و او ورباندې دوه ګومبدې خیمې لګیدلی وی. دا ګاډې لږه شیبه وړاندې د پړاو ځای ته راغلی و او ورسره اته سړي بدرګه و چې د دوو کسانو سره زنګ وهلې تورې هم وې. له ورایه ښکاریدل چې دا د یو مهم کس کورنۍ وه ځکه د هند عام اولس وسله نه ګرځوله. د ګاډي د پردې شا نه یوی میرمنې د بیلا بیلو کارونو لپاره حکمونه کول چې ښکاریده هغې به تل دا کار کړې وي. کیم د ګاډي سره د بدرګه کسانو جاج واخستو چې نیم نه زیات پکې نري نروچکي د جنوبي سیمو سپین ږیري و. نیم نور د شمال تکړه غرني و چې وړینې خولۍ او هم هغسې جامې یې اغوستې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیم اندازه ولګوله چې میرمنه د پاخه عمراو شته منه وه او جنوب کی د خپلو خپلوانوکره روانه وه. ښاي لورکره تله او زوم ورپسې د بدرګې لپاره خپل کسان وراستولي و. غرني کسان به ورسره د کوهلو یا کانګړې نه راغلي و. دا هم څرګنده وه چې د میرمنې لور په دی ګاډي کی نه وه، که نه هلته به سخته پرده کیده او ساتندویانو به هیڅوک ورته نږدې نه پریښودلې. کیم سوچ وکړو، دا میرمنه خوشاله ښکاري او هغی سره لیدل پکاردي. دی خبر و چې لامه به دا خبره وونه مني، خو د مرید په توګه هغه دا خپل فرض ګڼلو چې د دواړو لپاره تری خیرات وغواړي. هغه چې څومره یې امکان کیدې شو، هغه ښکلي ګاډي ته نږدی اور بل کړو چې په ساتندویانو کی یې څوک وشړي. لامه اوس پر زمکه ناست و او تسبیح یې اړولې. یو غرني ورته په ماته ګوډه هندوستاني ژبه کی وویل، " او...ګدایانو، له دی ځایه لیرې لاړ شئ. کیم په غرور وویل، " ده ته ګوره! دا د غرونو خره کله نه د هندوستان د زمکې خاوندان شول؟ هغه یو لرګې په اور کیښودو او ورو یې وویل، "مونږ دی ته د مینې خبری وایو." له پردی شاته نه میرمنې هغه غرني ته څه امر ووکړو نو کیم په زوره وویل، " ورورە،ډیر تیز مه غږیږه، دا نه وي چې ښیرې درته وکړو. زمونږه ژبه توره ده." سپین ږیرو ساتندویانو وخندل او یوغرنې په ګواښنو سترګو ورته رانږدی شو.

لامه سر راپورته کړو او وی ویل، څه چل دی؟ غرنې پخپل ځاې ودریدو او ژبه یې چاړه شوه، نو په ماتو ټکو یې وویل، " شکر خدایه چې د یو ګناه نه دی وژغورم" په سپین ږیروکی یو دی بل ته په غوږ کی وویل، "خارجیانو اخرخپل ملا پیدا کړو" د پردی شا ته نه میرمنې په چغه وویل، " تاسو دا ګداي ګر هلک تر اوسه ولې نه دی وهلې؟ " غرنې، پردی ته نږدی شو او په ورو غږ یې ورته څه وویل. هلته یوه شیبه خاموشي وه، بیا د میرمنې غږ اوریدل کیدو خو څوک پرې نه پوهیدل چې څه یې ویل. کیم ځان داسی ناغرضه ښکاره کړو لکه چې هیڅ نه ویني. هغه غرنې کیم ته نږدې شو او په غوږ کی یې ورته وویل، "کله چې ستا ملا ډوډۍ وخوړه نو د بیګم صاحبې خواست دی چې له هغې سره ووینې." کیم په بی پرواي وویل، "دی چې ډوډۍ وخوري نو ویدیږي." خو بیا یې په لوړ غږ وویل،" زه به اوس سپیڅلي ته ډوډۍ ورکړم او د خپلو خلکو نه اجازه هم واخلم."

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې لامه ته وویل، "حضور اجازه درکړې شوه، دا خلک به راته ډوډۍ راکوي." لامه په خوبولي غږ وویل، "د جنوب خلکډېر ښه دي " او هم هلته ویده شو. کیم بیا په زوره وویل، "پرېږده چې دی لږ ارام وکړي، خو کله چې سپېڅلې صیب راویښ شو نو ښه ډوډۍ ورته راوړئ." په سپین ږیروکی یو چا سنګ زنه خبره وکړه نو کیم په قهر وویل. " دی خیرات خور نه دی، د باندې ګداګر هم نه دی، دی تر ټولو سپېڅلې جوګي دې، تر ټولو طبقو لوړجوګي او زه د ده مرید یم. "

د ګاډي له پردې شا ته نه په یونرم غږ کی بیګم صاحبې هغه ته د راتلو وویل. کیم پردی ته ورنږدی شو او پوهیدو چې د دی شا ته نه دوه سترګي ورته ګوري. په تخته یوه لاس چې په ګوتو کی یې غټې انګشترې وې، ایښې و.

میرمن. دی څوک دی؟

کیم. یوه لوړه سپېڅلې څټه چې له ډېره لری راغلې، دی د تبت دې.

میرمن. تبت چرته دی؟

کیم. هغه د واورو نه اخواډېر لری دی. دی د ستورونه خبر دی او زایچې جوړوي. خو دی دا هر څه د پیسو لپاره نه کوي. د مهربانۍ له کبله یې کوي. زه د ده مرید یم او ماته هم د ستورو ملګرې وایي.

میرمن. ته خو غرنې نه یې؟

کیم. له هغه پوښتنه وکړه، زه ورته له ستورو رالیږل شوی یم چې د ده د سپېڅلي سفر تر پاې به ورسره پاتې کیږم.

میرمن. هلکه. ګوره ښه، زه سپین سری یم او بی عقله نه یم. زه خبره یم چې لامه څوک وي او ورته درناوې کووم. خو ته د ده قانوني مرید نه یې ، هم هغسې لکه چې زما ګوته د دی ګاډي ډنډه نشي کیدې. ته یو بې طبقې هندو یې، یو بی شرمه ګداي ګر، چې ځان یې د خپلی ګټې لپاره دې لامه پوری تړلې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیم. (په ورو غږ) نو مونږ ټول د خپلو ګټو لپاره نه یو لګیا؟ ما اوریدلي دي...ما اوریدلي دي چې...

میرمن. څه دی اوریدلي دي؟

کیم. هر څه خو راته یاد نه دي خو په بازار کی چا ویل، خو کیدیشي چې دروغ وي، داسی یې ویل چې راجه ګان ...هغه چې د ښه لوړې کورنۍ او د پاکی وینې اود غرونو واړه راجګان وي، ښاي داسی ونکړي، خو په جنوب کی، کله کله دوي د خپلو ګټو لپاره خپلې میرمنې په زمکه والوخرڅې کړي. په اودهه کی دا کار ډېر کیږي. خو د غرونو راجګان دا خبره نه مني. د بازار په خبره څوک باور نشي کولې، خو د وینځو(مینځو) تجارت په ټول هند کې روان دې.

میرمن. (په سخته لهجه) ته خو ډېر لوې دروغجن یې.

کیم. (په ویره) موری. ته ریښتیا وایې، ستا سترګې ښایسته دی چې انسان پیژني .

میرمن. (په خندا) که څلویښت کاله پخوا راته چا دا خبره کړی وې، او زه ریښتیا همدغسې ووم، ډېرش کاله پخوا هم که چا راته ویلې وې نو...ارمان...چې په دی ټول هند کی څوک نه و، بی له دی خیرن ګداي ګر نه چې د یوې باچا د کونډې صیفت یې وکړو.

کیم. درنې ملکې...زه هم هغه څه یم چې ملکې حضور فرمایلي دي. خو په دی کی شک نشته چې زما جوګي ریښتونی دې. دی تر اوسه خبر نه دی چې محترمې ملکې د ده د لیدو امرکړې دې.

میرمن. امر..زه به یو سپیڅلي ته، مذهبي معلم ته، څنګه امر وکړم چې راشي او له ما سره... یوې ښځې سره دی خبری وکړي؟ هیچری نه.

کیم. ښه دا زما بی عقلي وه، ما فکر کوو تاسو امرکړې دې.

میرمن. هغه امر نه و، یو خواست و. وپوهیدې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاډي په تخته یوه سکه وکړنګیده چې کیم را واخسته او د بودایانو په شان یې په دواړو لاسونو بیګم صاحبې ته سلام وکړو. بیا یې وویل

کیم. زه د هغه سپیڅلي مرید یم، کله چې راپاڅیدو او ډوډۍ یې وخوړه نو تاسو ته به یې راولم.

میرمن. (په خندا)ډیر بی شرمه او بدمعاش یې.

کیم. (په ورو غږ) ملکې صاحبی ، په کورنی کی خو څه ستونزه به نه لرې. د ماشوم زوې اړتیا یا داسی نور...د زړه خبره وکړه، مونږ جوګیان ډیر کرامت لرو.

میرمن. مونږ جوګیان ....ته دومره لوې نه یې (خندا) باور وکړه...او جوګي..(خندا) کله کله زمونږ د ښځو اړتیا زامن نه وي. بله دا چې زما لور شکر دی زوې لري.

کیم. په لینده کی د یو غشي نه دوه ښه وي، او دری خو لا ښه وي.

کیم دا ټولې خبری د لاهور د ټکسالي د فقیرانو له خلي اوریدلې وې او د خبرو کولو پر وخت یې سترګی زمکی ته نیولې وې.

میرمن. دا خبره ریښتیا ده. او د دی وخت به هم راشي. خو دا د ښار برهمنان په هیڅ نه دی خبر. زه ورته پیسې او ډالۍ ورلیږم او دوي راته وړاند ویینې (پیش بیني) کوي چې ټولې دروغ وي.

کیم. ښه...ښه دوي درته وړاند ویینې کوي.

میرمن. بیا ما پخپله خپل خدای رایاد کړو، دعاګانې مې وکړې او هر څه مې هغه ته پریښودل. په بوده ګیا کی سپیڅلې زیارت ته هم ولاړم او هلته می نذرورکړو. اوس له خیره دویم ماشوم یې کیږي، او که زوې وشو نو دا به ډیره لویه خوشالي وي.

لامه د خپل خوب نه راویښ شو او کیم ته یې نارې کړې. کیم ورته منډه کړه او وی لیدل چې د اورچاپیره غرنیو نوکرانو ورته ډوډۍ اوډلې وه. یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو کسان لاس په نامه ورته ولاړ و. کیم په چغه وویل، "زه ورشئ، ورک شئ، تاسو څه فکر کوئ چې مونږ به لکه د سپو په میدان کی د ټولو د سترګو مخی ته ډوډۍ خورو؟" ټول کسان تیت شول او کیم د لامه سره په ارام ډوډۍ وخوړه. بیا ده ورو غوندې لامه ته وویل، "ما درته نه وویلي چې د جنوب خلک ښه دي. دا هر څه یوی ډېرې درنې د راجه کونډې رااستولي دي. هغه بوده ګیا ته هم تللې وه. کله چې تا ارام وکړو نو ورسره به ووینې."

لامه د خپلو نسوارو د ډبلي په لټه و، "دا ستا کارونه دي؟" کیم وویل، "نور به دی څوک غم وخوري، اوس وایه چې ستا په خدمت کی پاتې خو نه یم راغلی." لامه ورته دعا وکړه. کیم د هغه ګونځې مخ ته وکتل چې ایله دری ورځې د مخه یې په لومړي ځل لیدلې و. اوس دا ځیره ورته ځومره خپله او مهربانه ښکاریده. ورته یې وویل، "هغه ګاډي کی ناسته میرمنه دویم لمسې غواړي." لامه یو سوړاسویلې وکړو ، "دا د دین لاره نه ده. خو هغه له غرونو راغلی ده نو وربه شم." کیم غوښتل چې ورسره ولاړ شي خو لامه ورته نه و ویلي اود دوي خبری په تبتي ژبه کی کیدې چې کیم وربان‌دې نه پوهیدو نو دې هم هلته ایسارشو.

په پړاو کی شورکم شوې و، ټولو خلکو ډوډۍ خوړلې او خوبولي و. لرې یو ځاې د بنګالي سندرې او ستار غږ اوریدل کیدو. کله کله د چیلم ګوړګوړ به پکی ګډ شو چې کیم ته د چیندخانو دغږ په شان ایسیدو. لامه چې بیرته خپل اور ته راوګرځیدو نو کیم سترګې پټې کړې او ملاست و، هغه خپله کمبله وربان‌دی هواره کړه نو کیم مخ واړو، "څه یې ویل؟" لامه ورو ویل، "هغه واي چې ما سره مله شئ، ورته مې وویل چې زما لټون تر هر څه مهم دې. خو اوس چې زمونږ لاره یوه ده نو ورسره به لاړشو او په لاره به د دی لپاره دعا هم کووم. ما نه د ښار نوم هیردی خو هلته به له دی بېل شو." کیم یو څو ګزه لرې پروت سپین ږیري نه په ورو غږ پوښتنه وکړه چې د دوي د بادارصاحب کور په کوم ښار کی و. هغه ورته د سهارن پور شا ته د یو وړوکي کلي نوم واخستو چې د امونو باغونه یې لرل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سره غويي کنډک

سهار د سپيدې سره په پړاو کې ژوند راويښ شو. کيم راپاسيدو او اخوا ديخوا يې کتل. بيا د "نييم" د يوې ونې نه يې يو ډنډر را وشوکوو او مسواک يې ترې جوړ کړل. د مسواک پر وخت ده د ټولو خلکو جاج اخستو. دی اوس د ډوډۍ نه بې غمه و، ځکه د هغې ميرمنې خدمت ګارانو ورته هر څه برابرکړل. له سبا نارۍ وروسته دوي د ميرمنې د ګاډۍ سره روان شول. هغې لامه ته وويل چې په لاره دی ورسره خبرې کوي او هم دغسې په خبرو خبرو ټوله لاره تيره شوه.

د غرمې دوي دمه وکړه او د ونو په تازه پاڼو اوډلې ښه ډوډۍ يې وخوړه. هغې ميرمنې اوس د غرونو يخه او تازه هوا يادوله او د ګرمۍ او د لارې د خاورونه يې شکايت کوو. کله چې په لاره د يو سيند نه تيريدل نو لامه به په تلوسه شو. خو بيا به يې سر وخوځوو چې دا هغه سيند نه دی. کيم ته يې وويل، د دی ښځې د خبرو د لاسه زه خپل عبادت نشم کولې. کيم لرې شنو پټو ته کتل چې څو نوي کورونه پکې ښکاريدل او ده غوښتل چې هلته ورشي او له نږدې يې وګوري. دی او لامه يو ځاې هغو ونو ته روان شول. کله چې نږدې ورسيدل نو کيم په دی حيرانه و چې هلته يوعبادت ځاې هم نه و، يو څو د امونو ونې وې.

ډېر ليرې ده څلور سړي وليدل چې د يو بل سره څنګ تر څنګ روان و. هغه پخپل لاس کې نيولي د برونزو سيکې ته وکتل او لامه ته يې وويل، " پوځيان، سپين پوځيان، راځه چې وې ګورو. مونږ چې کله هم يواځې تګ کوو، د پوځيانو سره مخ کيږو." لامه وويل، "ما سپين پوځيان پخوا چرې نه دی ليدلي." کيم وويل، دوي چې د شرابو په نشه کې نه وي نو ضرر نه در رسوي." بيا دواړه د ام د يوی ونې شا ته پټ کښيناستل. پوځيان رانږدی شول او يوځاې ودريدل. دا د يو رجمنټ (کنډک) هراول ډله وه او د خپل کيمپ لپاره يې ځاې په نښه کوو. دوي په لاسونو کې پينځه فټه لوړې ډنډې نيولې وې چې ورباندی بيرغونه ځړيدل. کله چې دوي په زمکه خپاره شول نو يو بل سره يې په زوره زوره خبرې کولې. دوه کسان د امونو باغ ته ورننوتل نو يوېکې وويل، "د افسرانو لپاره به د دی ونو لاندی خيمې ودروو." بيا يې ليرې خپلو ملګرو ته په چغه وويل چې "د سامان د ګاډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره مو ځاې په نښه کړی دی که نه." له لیری یوکمزوری غږ کی ځواب وویل شوچې کیم پرې پوهه نشو. لامه ورو وویل، دوي د څه شي لپاره تیاري کوي؟ دا عجیبه نړۍ ده او دا د بیرغ د پاڅه څه جوړ دي؟ یو پوځي خپل بیرغ له دوي څو گامه اخوا پر زمکه وغورځوو، څه یې وویل او بیا یې راپورته کړو. د کیم خله وازه وه او ده په زوره زوره ساه اخسته. بیا لامه ته یې په غوږ کی وویل،

کیم. سپیڅلي صاحب، زما زایچه...هغه پیشگوي...په یاد دی دي؟ په امباله کی چې هغه ملا په خاوره زما د ستورو نقش جوړکړی و او ویل یې چې لومړې به دوه پیرنگیان راځي او په یو تیاره ځاې کی به تیاري نیسي. هم هغسی لکه چې په خوب کی وي.

لامه. خو دا خوب نه دی.

کیم.. بیا یې ویلی و چې ورپسې به سور غویې په شین میدان کی ښکاره شي. وگوره سور غویې...

هغه بیرغ ته اشاره وکړه چې له دوي لږ لیرې په هوا کی رپیدو. د بیرغ د پاسه د هغه کنډک نشان سور غویې په شین میدان کی جوړ و.

لامه. اوس زما رایاد شو. دا خو ارو مرو ستا سور غویې دې او هغه دوو کسانو هم تیاري کوله.

کیم. (په جوش) دوي پوځیان دي، سپین پوځیان.

لامه. دا د جنگ نښه ده

کیم. محترم ، دا زما د لټون یوه برخه ده.

لامه. ته ریښتیا واې. د امبالې ملا ویلي و چې ستا ستورې د جنگ نښه ده. اوس څه وکړو؟

کیم. دلته به انتظار وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيبه وروسته د پوځي بينډ غږ يې واوريدو. لامه داسی موسيقي چری نه وه اوريدلی. دا د دې کنډک موسيقي وه چې د مارچ پر وخت به يې غږوله. د پوځيانو ډلې په ليکو کی راغلې او شيبه وروسته دوي په ميدان کی په لږه لږه فاصله خپلې کيږدی ودرولې. د پوځيانو يوې ډلگی په چټک د آم د ونو لاندی يوه لويه کيږدی ټک وهله. يو څو نورو د گاډو نه لوښي لرگي راښکته کړل او هندي ملازمانو ته يې وسپارل. په څو شيبو کی هغه ځای لکه د يو وړوکي ښارپه بڼه واوختو. لامه د تلو لپاره د خپل ځای نه پاسيدو خو کيم ورته وويل، د اورد رڼا نه ليرې ودريږه نو څوک دی نه ويني. د هغه سترگي په بيرغ خښې وې. ده د پوځ د کيمپ ننداره پخوا چری نه وه کړی او هر څه ورته په زړه پوری و.

د لامه لپاره د مسيحيانود پادري راتگ په زړه پوری و. د هغه توراوږد کميس په غاړه و او د سرو زرو زنځير ترې ځړيدو چې د صليب نښې ورسره تالی وهلی. دې د لنگر د خيمې مخې ته پروت په کرسی کښيناستو او څلورو افسرانو ورسره ټوکی ټکالې پيل کړی. د لامه دا خبره خوښه نشوه چې مسيحي ملا په زوره خندل، خو هغه پوهه سړی ښکاريدو او غوښتل يې چې ورسره خبری وکړي. کيم وويل چې لږه شيبه کی به دوي ډوډۍ خوري، خو دوي دومره ښه نه دي چې مونږ ترې ډوډۍ وغواړو نو لاړ به شو.

دوي چې د پوځي کيمپ د ننداری نه وروسته بيرته پړاوته راغلل نو د ميرمنې ملازمانو ډوډی ورته کيښوده . هغوي وليدل چې لامه او د ده مريد دواړه خاموشه و خو پوښتنه يې ونکړه چې بی ادبي وه. له ډوډۍ خوړو وروسته دوي يو واری بيا د انگريز پوځي کيمپ ته روان شول. کيم د آم ونو سره يوځای په نښه کړی و او لامه ته يې وويل چې هلته د ده انتظاردی وکړي ترڅو ده ورته غږ نه وي کړې. لامه په دی امر يو څه احتجاج وکړو خو کيم ورته وويل چې دا د هغه خپل لټون و... د سره غويي لټون. لامه په يوې کندې کی کښيناستو چې د امونو د باغ نه لږ ليری و او کيم ترينه په تياره کی ورک شو.

هغه پوځيان چې د افسرانو خيمې ته په پهره (څوکۍ) ولاړ و، کيم د هغوي له پښو لکه د مار تير شو او د لنگر د خيمې څنگ ته کښيناستو. هغه د سور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښي په اړه نور معلومات غوښتل، د خپل پلار خبره ورته په زړه شوه چې نهه سوه شيطانان به ستا ژغورنې ته راشي. هغه په دې معامله کې د مسيحي ملا سره هم مشوره کول غوښتل. خو په دې ويرېدو چې هسې نه د لاهور د پادريانو په شان هغه ورته د زدکړې او د تعليم په اړه نصيحتونه پيل کړي.

کيم د افسرانو د ډوډۍ د خيمې يو سوري نه وليدل چې ګوراګان د لوی ميز چاپيره ناست و. د ميز په سر د هر څه په منځ کې يو طلاي غويې ولاړ و. کيم پخپل دې اندازه خوشاله و چې انګريزان د غواي منونکي و او اوس له ډوډۍ وړاندې يې د دې غواي عبادت کوو. هغه وليدل چې ټول افسران ودريدل اوغواي ته د يوې دعا نه وروسته د شرابو جامونه يې وکړنګول. پادری "آرتهر بينيټ" نوميدو چې د دعا نه وروسته ايسارنشو او له خيمې را ووتلو. خو په تياره کې د ده پښه د کيم د اوږی سره وجنګيده او راپريوتو. کيم ورته يوه لته ورکړه او نږدې وه چې ترې تښتيدلی وې، خو هغه کيم د څټ نه ونيولو اوپه زوره يې خپلې خيمې ته راوستلو. کيم ورله لتې ورکولې خو ځان يې نشو خلاصولی. د خيمې په لالټين کې پادري د کيم مخ وليدو او په حيرانتيا يې ويل، " دا خو ماشوم دی." هغه تری په هندوستاني ژبی پوښتنې پيل کړی،" ته څوک يې؟ غلا لپاره راغلې وې؟ "کيم ساه صورت په ځاې کړو نو يوه کيسه يې ورته تيره کړه. په دی ټول وخت کی پادري هغه د خپل ترخ لاندې د څټ نه کلک نيولې و خو هغه ستړی شو او لږ يې لاس سست شو نو کيم موقع پيدا کړه. يو ټوپ يې ووهلو او له خيمې نه د وتلو لپاره يې منډه کړه.

د پادري يو لاس اوږد شو او د ده د نيولو په هڅه کی د ده له غاړې تعويذ يې ترې وشکولو. کيم بيرته تاو شو او په بی خبریٔ کی يې په انګريزي ژبې وويل، "راکړه، ما ته بيرته راکړه، په دی کی کاغذ دی، هغه راکړه."پادري حيرانه شو، "ته انګريزي ولې واې؟ واړه هلکان چې غلا کوي، وهل خوري. ته خبر يې؟ " کيم لکه د زېل شوي ښاروي په ټوپونو و، چې د پادري له لاسه خپل تعويذ واخلي، "ما غلا نه ده کړی، دا زما خپل تعويذ دې، دا رانه مه اخله." خو پادري د خيمې پردی ته ولاړو او بهر يې يو چا سره خبری پيل کړی. دا کس پادري "وکټور" نوميدو او هغه ته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لنډو دا کيسه تيره کړه چې هلک په انګريزي ژبه خبرى کوي او يو تعويذ ورسره دى.

وکتور د مسيحيت د کيتهولک مسلک منونکې و او د راتلو سره يې د تعويذ په پرانستو پيل وکړ. کيم وويل، "تاسو ما ته وهل راکړي دي، اوس راته خپل تعويذ راکړئ چې ځم" وکتور پادري د کيم د پلار د لاس ليکلې هغه کاغذ پرانستو. دا د کيم د زيږيدو سند و او د دى په اخره کې د هغه پلار ځوواري پخپل خط ليکلي و، د دى هلک خيال وساتئ ، مهرباني وکړئ، د هلک ساتنه وکړئ. پادري هک پک پاتې و او د بل نه يې وپوښتل، " ته پوهيږې چې دا څه دي؟ دا د کيمبل او هارا د لاس ليکنه ده، ما پخپله د ده واده کړى و" بيا يې کيم ته وويل، "دا له کله نه تا سره دې؟" کيم وويل، "کله چې زه ډېر وړوکي ووم." هغه ورته نږدې شو او د ده د کميس ګريوان يې خلاص کړو. بل پادري ته يې وويل، ته وګوره دا هلک تور نه دى. هغه ته يې وويل، ستا نوم څه دى؟

کيم. کيم، کيمبل ، دوي به راته کيم رشتيکا ويل.

پادري. رشتيکا څه وي؟

کيم. آييريش تيکا. دا زما د پلار د کنډک نوم و.

پادري. ښه ښه . آيريش. ياني د اير لينډ!

کيم. دا راته پلار ويلي و.هغه اوس مړ دى.

بل پادري وويل، ښاي ما د هلک سره زياتې کړې دې. ځکه دى ريښتيا واي. هغه بل ورته وويل، "ده ته يو څه شيدې ورکړه او د ويده کيدو لپاره کټ. "کيم ته يې ويل، "مه ويريږه. ته به اوس دلته اوسيږې. "

هغه ورله تسلي ورکړه چې هيڅوک به ورته څه نه واي. بيا يې له کيم د هغه د موراو پلار او د لاهور د ژوند حال واوريدو. کيم د لامه سره د ليدو او د هغه د مريد کيدو کيسه هم وکړه او دا چې هغه ورته بهر په انتظار و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لامه د هيڅ نه خبر نه و او د آم د ونو سره په يوی تياري کندی کی ورته ناست و.

وکټورد کيم سره بهر دونو لوري ته ولاړو. کيم ورته په هندوستاني ژبه کی وويل، "زما لټون اوس پای ته رسيدونکی دی. ما سورغويي وموندلو خواوس نه پوهيږم چې نور به څه راپيښيږي. دا ټول خره دي." لامه ورته وويل، "دا ښه خبره نه ده چې ته د دوي په ناپوهئ ملنډې وهې. که ته خوشاله يې نو زه هم خوښ يم. " دوي بيرته خيمې ته ورغلل او لامه دواړو پادريانو ته خپل سلام وکړو. دوي د يو بخارئ چاپيره کښيناستل. د خبرو پروخت وکټور په انګريزي کې بينيټ ته وويل، "مونږ يو سپين پوستې هلک د بوداي راهب سره نشو پريښودې، ښه به دا وي چې دی زمونږ د مسلک په يتيم خانه کی داخل شي." بينيټ ورته وويل، بوداي ملا هم خبرول پکار دي، دی بد سړی نه ښکاري."

 کيم د پادريانو او د لامه خبری يو بل ته ژباړلی خو ځينې خبری يې د ځان نه پکی ورزياتولې. لکه، لامه ته يې ويل، هغه چې اوښ په ځير مخ لري واي ، زه د پيرنګي زوې يم. يا ...دا غټ خيټې کم عقل واي چې زه دی يتيم خانې کی داخل شم چې سبق ووايم. لامه خواشينې وچې دی به د مريد نه بغيرخپل لټون څنګه کوي. کيم پادريانو ته د لامه د سيند د لټون خبره وکړه نو هغوي وويل چې دا خو کفر دی. ډېر زر دوي دواړه د خپلو خپلو مسلکونو په تبليغ شول او نانډرئ يې پيل کړې. يو پادري ويل چې کيم به کېتولک فرقې ښوونځي کی داخليږي او بل ويل چې نه دې به د انګلستان د پروټستنټ کليسا په سيوري کی زدکړی وکړي.

کيم او لامه د دوي په ډېرو خبرو نه پوهيدل خو اخر د کيم په دماغو کی يو حل راغلو. لامه ته يې وويل. دوي دواړه غواړي چې زه دی په يوه مدرسه کی زدکړی وکړم . نو د اوس وخت لپاره زه به دا ورسره ووممم. يو څو ورځې به تا نه بيله ډوډئ وخورم، خو هر وختې چې مې موقع پيدا کړه، وو به تښتم او بيا به تا ته درشم. ته په سهارن پورکی اوسه، د هغې ميرمنې په کلي کی، زه به دی پيدا کړم. لامه خپلو تسبو په اړولو بوخت شو او مخ يې په خولئ کی پټ کړو. دواړه پادريان په خبرو ستړي شول او په دی يې يو بل سره وومنل چې کيم به په غرونو کی د پوځ هغه يتيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاني ته وروا ستول شي چې بې سرپرسته انګریز ماشومانو لپاره جوړ شوې و.

لامه اوس له خپلې مراقبې راوتلې او له دوي يې پوښتنې کولې چې کيم ته به څه ډول درس ورکړی کيږي او دا چې د ده د درس پيسې به څوک ورکوي. هغوي ورته وويل، چې د بريطانيې پوځ د يتيمانو لپاره پيسې بيلې کړي دي او په ښوونځي کې درسونه او په ليليه کی ژوند مفت و. لامه ترې وپوښتل چې تر ټولو ښه درسونه په کوم ځای کی ورکول کيږي. دوي وويل، که څوک په پيسو سبق ويل غواړي نو په لکهنئو کی نامتو او لوې شخصي ښوونځې، "سينټ سيوير" نوميږي. هلته تر ټولو شته من او هوښيار ماشومان سبق ويلي شي. لامه پوښتنه وکړه چې په دی شخصي ښوونځي کی د يو زده کوونکي لګښت به څومره وي. پادري وويل، دوه درې سوه روپۍ د کال.

لامه وکټور ته وويل، دا لګښت او د ښوونځي نوم راته په يو کاغذ وليکه او ښکته خپل نوم هم وليکه. بيا يې وويل چې دی به په يو څو ورځو کی ورته ليک راوليږي. لامه دا هم وويل چې دی ښه سړی دی او راپاڅيدو. بيا د خپل لټون خبره يې وکړه او ټولو ته د سر ټيټولو نه ورسته له خيمې ووتلو. وکټور ورپسې مندې کړې چې هسې نه ساتندويان يې ونيسي خو بهر هيڅ غږ نه و او لامه په تياره کی ورک و. کيم د پادري په خيمه کی په کټ سملاستو او هوسا ښکاريدو. لامه ورسره ژمنه کړی وه چې دی به د کوهلو د ميرمنې سره پاتې کيږي. دواړو پادريانو تر ناوخته د ده په اړه خبری کولې خو کيم ويده و.

په بله ورځ کيم د پيرنګي د پوځ په يوغونډ کی چې د امبالې په لاره يې کيمپ لګولی و، د مسيحي پادري په خيمه کی ناست و او سوچونه يې کول چې له دوي څنګه ځان خلاص کړي. دی د شپې په ارام ويده شو خوسهار يو ډګروال له کيم پوښتنې وکړې او کيم ورله هر څه ريښتيا وويل ځکه د ده پلار د ډګروال په اړه ورته ويلي و. له دی وروسته کيم يو سرپرک مشر ته وسپارل شو او هغه ته په سخته ويل شوی و چې په کيم دې نظر ووساتي چې ترې ونه تښتي. دا کنډک امبالې ته او بيا له هغه ځايه "سناور" ته وراستول کيدو. کيم د سرپرک مشر نه پوښتنه وکړه چې دوي ولې سناور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي، دوي خو جنګ ته روان و. په دی خبره ټولو وخندل او هغه ورته وويل، د دوي غونډ د جنګ لپاره نه و روان. کيم سوچ وکړو چې که دوي جنګ ته نه دی روان نو بيا خبر هم نه دي چې ده په امباله کی څه اوريدلي و. هغه ټولو ته وويل، " تاسو خبرنه يئ، کله چې امبالي ته ورسيدئ نو تاسو به جنګ ته وراستول کيږئ." پادري چې دا واوريدل نو ورته يې وويل، "وړاند ويينې مه کوه، د راتلونکي په اړه هڅوک خبر نه وي او دروغ ويل ګناه ده." هغه سرپرک مشر ته امر وکړو چې کيم دی بوځي او انګريزي جامې دې ورته وګنډل شي.

خپل او پردي

يو ساعت وروسته د کيمپ په بل سرکی، کيم پاک وينځل شو او اوس د هلکانو لپاره ځانګړی پوځي دريشي (کوټ پتلون) يې په غاړه وه. هغه په دی جامو کی سخت ناارامه و، داسی لکه چې کميس وربانديې چکونه لګول. دی د يو وحشي په څير اخوا ديخوا تاويدو راتاويدو. سرپرک مشر ورته حيرانه و. څو شيبې وړانديې يو هندو هلک اوس ورک و او د هغه پرځاې لږ نسواري شوې انګريز هلک ناست و چې د جنګ په اړه يې وړاند ويينه کوله. هغه غوښتل چې دې د کيږدی په منځ کې د لوې ډنډې سره وتړي چې وونه تښتي. خو بيا يې تری وپوښتل. "تا څه ويل څومره کسان به جنګ کوي؟ اته زره؟ او توپې به هم ورسره وي!" کيم په ارام وويل. "ته به ډېر زر وګورې." سرپرک مشر ورته يوه ښکنځله وکړه او وې ويل، ته دلته د ډرمونو څنګ ته په ارام کښينه او دا دوه هلکان به ستا څارنه کوي.

په بل سهار وختي د کيمپ کيږدی راونغښتل شوې او ټول د امبالي په لاره روان شول. دوی په لاره د هغه پړاو نه تيرنشول چې کيم تری راغلي و. دی اوس د سامان د ګاډو څنګ ته روان و او دواړو خواو ته يې دواړه پادريان و چې دی يې د نظر لاندی ساتلی و. ماسپښين چې دوي دمې ته ايسار شول نو په اوښ سپور يو ډاکي (نامه بر) له امبالي خبر راوړو چې دوي به سرحد ته ورځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيم شور او لوړ غږونه واوريدل او لږه شيبه وروستو ټولو ته دا خبر ورسيدو. پادري کيم ته وويل،" د شيطان لکی، ته د دې نه څنګه خبر وې؟" دې يې له ځان سره په يوې کچرې سپور کړو او ورته د تازه خبر په اړه وويل چې امر شوی دې مونږ د امبالې نه نيغ محاز ته ورشو. د کيم لپاره د "محاز" تورې نوې و. له پادري يې وپوښتل چې محاز څه وي؟

پادري.. محاز مانا، جنګ ته ...ستا جنګ ته.

کيم. ما خو تاسو ته بيګا شپه ويلي و چې تاسو جنګ ته روان يئ.

پادري. تا ويلي وخو ته څنګه خبر شوې؟

کيم موسکی شو، سترګی يې پټې کړې او لکه د درويشانو په شونډوکی يې مرموز خبری پيل کړی، داسی لکه دعا چې يې کوله. ټولو ورته حيرانه کتل.

پادري. په هند کی ستا په شان نور خلک هم شته؟

کيم. ما تاسو ته هر څه وويل خواوس راته اجازه راکړئ چې زه هغه سپين ږيري ته ورشم. که زه ورسره نه ووم، دی به مړ شي.

پادري. ما چې څه وليدل نو دومره پوهيږم چې هغه د خپل ځان خيال ساتلی شي، هم هغسې چې ته يې ساتې. اوس به دا جنګ له تا سړې جوړکړي. زه تا د سامان ګاډو ته اوړم او نن ماښام به له ما سره بيا ووينې.

پاتې ټوله ورځ د کيمپ خلکو ده ته په درناوي کتل ځکه تر اوسه هر څوک د ده د کيسې او ورسره د ده د وړاندويينې نه خبر شوي و. په ګاډو کی انګريز ميرمنو يو بل ته د هغه خبری کولې او يوې چاغې ميرمنې تری وپوښتل، "ما ته ووايه چې ميره به مې له جنګ بيرته راشي او که نه؟" کيم څو شيبې سترګې پټې کړې او بيا يې وويل، "هو دی به بيرته راشي." ميرمنه خوشاله شوه او ده له يې ښه ډوډی ورکړه. کيم ته دا لوېه قافله چې کله کله به يې خپل بينډ هم غږوو د لاهور د يوې ميلې په شان ښکاره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام د امبالې د ریل ګاډي د سټیشن سره محلي سازندو ورته خپلی سندری ویلې او د خواړو شیان یې پرې خرڅول. داسی نه ایسیده چې دا غونډ به جنګ ته روان وي. د هغه لپاره د صاحب په توګه ژوند کولو کی یو څه نا څه خوند و، ولې ډېر حساب یې پرې نه کوو.

په بله ورځ دی د امبالې بارک ته یې ور واستوو او هلته د بینډ غړوونکو هلکانو د ده څارنه او ساتنه کوله. دوي هغه ځاې پخپله پاک کړو او کیم نه یې ښه کار واخستو. کله چې دی ستړی ستومانه پخپل کټ پریوتو نو یو سړې راغې او ورته یې وویل چې دی معلم و او درسونو ته دی راشي. کیم په لاهور کی د ډوډۍ په بدل کی یوې الماني انځورګرې نه د انګریزي یو څو توري زده کړی و خو اوس یې زړه نه و چې څه زده کړی. هغه سړي ته یې وویل، "ورشه زه نه درځم، زه ستړی یم." معلم دی له ګریوانه ونیولو او له کټ یې نیغ ودروو. بیا یې په راښکلو راښکلود بارک په بل سر کی یوی کوټې ته بوتلو چې لس دولس هلکان پکی سبق ته ناست و. معلم ورته په یوې کرسۍ د کښیناستو وویل او امر یې وکړوچې ښوریږي به نه.

کیم په دی کارکی ډېر ښه و. معلم په تورې دړی (بورډ) د سپین تباشیر (چاک) سره څه لیکل او دوي یې پوهیول. خو کیم ویده و. د هغه لپاره زدکړه یوه سزا وه چې تر اوسه یې تری ځان ساتلی و. ناڅاپه د ده په زهن کی یو پلان سر پورته کړو. معلم هلکانو ته د تلو وویل نو له هر چا وړاندی کیم له هغه کوټې راووتلو. یو چا ورپسي ناره کړه نو کیم مخ واړوو. دا هغه څوارلس کلن چاغ هلک و چې مخ یې خال دار او لوې ډول یې غړوو.

هلک. ودریږه. زه ستا ساتونکي یم. ما ته امر شوی دی چې ته به زما له سترګو پناه کیږې نه. ته چرته روان یې؟

کیم. بازار ته ځم چې خواږه واخلم.

هلک. ته بازار ته نشې تلې. که مونږ هلته ولاړو نو وهل به خورو، بیرته راوګرځه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیم. مونږ څومره لیری پورې تلې شو؟

هلک. د لیرې او نږدې نه دی څه مطلب دی؟ مونږ هغه ونې پورې تلې شو.

کیم. نو زه بیا هغې ونې پورې ځم.

هلک. سمه ده، زه نه ځم زما گرمي کیږي. خو زه له دی ځایې نه تا ته گورم. د تېښتېدو هڅه ونکړې، که داسې دی وکړل، سمدلاسه به دی ونیسي، دا لباس چې تا اغوستی دی زمونږ د غونډ یونیفارم دی. په امباله ښار کې د هر چا لاس ته چې ورغلې نو وو به دې نیسي او هم دلته به دی بیا راولي.

کیم په دی معلوماتو دومره نه و حیرانه څومره چې په دی خبره چې داغونډ به ورپسی لټون وکړي. دی د هغې ونې سره جوخت ودریدو او بهر بازار ته تلونکی تش سړک ته یې وکتل. ده هغو خلکو ته کتل چې په دی لاره روان و، په دوی کې زیات د کنډک بیراگان او نور د ټیټې طبقې هندو ملازمان و. هغه یو خاکروب ته هرکلې وویلو نو هغه ورته پخپله ژبه کی یوه ښکنځله وکړه، په دی اند چې اروپاي هلک به پری پوهه نشي. کیم ورته په هندی کی وویل، "ورشه بازار ته او یو منشي له ځانه سره راوله، مونږ یو لیک وراستول غواړو." خاکروب په حیرانی وویل، " ته څنگه گورا صاحب یې چې د لیک لپاره د بازار نه منشي راغواړی." کیم ورته څو نرمی ښکنځلې وکړی او بیا یې په سخته لهجه وویل،" منډه کړه زما تادي ده."

خاکروب له ویرې منډه کړه او په بازار کی لومړې منشي چې د ده سترگې پرې ولگیدې نو ورته یې د راتلو وویل. دا یې زیاته کړه چې گورا هلک په هندی ژبه کی خبری کولی شي. منشي د کاتبانو وړوکې میز، قلم او کاغذ راواخستل او پوښتنه یې وکړه، "پیسې به راکوي؟" خاکروب ورته وویل، "زه نه یم خبر، خو هغه د نورو گورا هلکانو په شان نه دی. پخپله به یې وگوری." کیم د منشي په انتظار کی هم هلته د ونې سره تاویدو راتاویدو اود هغه په لیدو یې ورته په زوره څو ښکنځلې وکړی. منشي له لیری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل، " زه خپل حق الزحمه پیشکي اخلم او ستا د بدو ردو له کبله اوس مې معاوضه زیاته شوی ده. خو ته څوک یې چې په دی جامه کی او په دی ژبه خبری کوی؟" کیم ورته وویل " دا خبری به په لیک کی ولیکې، خو امباله ښار د منشیانونه ډک دی، زه به بل څوک راوغواړم ، زما هیڅ تادي نشته." منشي پر زمکه کښیناستو او وې ویل، "څلورآنی به راکوې." هغه یو څادر په زمکه وغوړوو او کیم هم ورسره کښیناستو. بیا یې وویل، "د پیسو خبره راته سمه وکړه، چل ول به نه کوې." منشي وویل، " ښه ده یوه نیمه آنه راکړه، خو زه څه خبر یم چې د لیک نه وروسته ته به رانه نه تښتې." کیم وویل، زه له دی ونې اخوا نشم تلې او د پوستې(ډاک) د ټکت اړتیا هم په نظر کی وساته." منشي وویل، ما ته د پوستې د ټکټ کمیشن څوک نه راکوي." کیم وویل. " دا به په لیک کی ولیکې چې محبوب علي ته به ورلیږل. دی د اسونو تجار او د لاهور په کشمیر سراې کی ایسار دی. هغه زما ملګری دی." منشي وویل، "عجیبه ده عجیبه." بیا یې د نیچې (لرګي) قلم د روشناي په مشوانۍ کی ډوب کړواو وي پوښتل، " په هندي کی ولیکم؟" کیم وویل، "ضرور" د لیک متن داسی و،

" زه د سپین ږیري سره تر امبالې په اورګاډي کی راغلم. امباله کی مې د خړی اسپی د نسل خبره ورسوله. مونږ بیا په پښو بنارس ته روان شو. خو په دریمه ورځ مو یو پوځي غونډ ولیدو. زه د دوي کیمپ ته ولاړم نو وې نیولم. زما تعویذ یې هم کتلی دی او لکه چې زما په قسمت کی د سره غویي لیدل و. نو هغه مې ولیدو. اوس پادریانو راته نوي جامې او نوې نوم راکړی دی خو دوي ناپوهه دي. دا جامې راته درنې ښکاري. دوي مې ښوونځي ته لیږي او وهل راکوي. زما د دی ځاې اوبه او هوا نه خوښیږي. راشه او زما مرسته وکړه او یا څه پیسې راواستوه چې دې منشي ته یې ورکړم ځکه ما سره ده ته د ورکولو لپاره هیڅ نشته."

منشي وروستۍ جملې په لیکلو ورته بد رد وویل چې پیسې نه لري او ده سره یې چل کړی و. کیم ورته وویل، که دا لیک محبوب علي ته دی ورسوو نو هغه به درله ډیرې پیسې درکړي. منشي وبونګیدو خو د خپل میز د یوی خانې نه یې د پوستې ټکټ راوویستو، لیک یې پکې بند کړو او دا یې ورباندې سلیخ کړو. کله چې لیک یې کیم ته وسپارلو نو کاتب په

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانيدو کی وویل،" ليک دې ورسيدو نوډاکي به د ټاکل شويو پيسو نه غبرگې ترينه اخلي.

چاغ هلک د کيم شا ته ولاړ و او وې ويل،" تا هغه تورسړي ته څه وويل؟ ما د برنډې نه درته کتل. ته د دوي ژبه واې؟" کيم وويل، نه نه زه معمولي هندي ويلې شم." دغرمی د ډوډۍ وخت شوی و. کيم ترې پوښتنه وکړه،" ته انگلستان ته تللې يې؟" هلک وويل. " زه خو څو مياشتې د مخه هلته نه د خپلی مور سره راغلې يم. ته لکه چې د دې ځاې په لارو کوڅو کی لوې شوې يې، سم دم فقيرښکارې." کيم وويل. " ما ته د انگلستان کيسه وکړه، زما پلار د هغه ځاې و." هلک ورته داسی خبری وکړې چې د کيم پرې باور نه کيدو. بيا دوي د لوی ميز پر سر ډوډۍ ته کښيناستل، خو کيم ناهيلې شو ځکه داسی بی خونده خواړه ده په ژوند کی چری نه و خوړلي. که هغه محبوب علي ته ليک نه وې وراستولې نو اوس به ډېر خفه وې. هغه دلته ځان يواځې احساسوو.

له ډوډۍ وروسته يو لوړ دنگ پوځي دی پادري وکتور ته بوتلو. هغه د يو ليک په ولوستلو بوخت و او د ده په ليدو يې ترې حال احوال وپوښتلو. ورته يې وويل چې د لامه له خوا يو ليک يې تر لاسه کړې دې. کيم خوشاله شو خوپادري وويل، ته د ده د پيسو د معاملې نه خبر يې؟ کيم په انکار کی سر وخوځوو. هغه ورته د ليک متن ولوستلو چې په ماته گوډه انگريزي ژبه کی د ده لپاره يو کاتب ليکلی و ځکه لامه په انگريزي نه پوهيدو. ليک داسې و.

" تعليم او زدکړه د خدای رحمت دی خو هله چې دا ښه زدکړه وي. که نه دا هيڅ دنياوي گټه نه لري. که تاسو په شان مهربانه کس دې هلک ته په سينټ سېويير کی د زدکړو موقع برابره کړه، چې ژمنه يې تاسو پخپل ليک کی راته راکړی وه نو په دی به د هلک دری څلور نسلونو ته گټه ورسيږي. دا خاکسار دومره پيسې لري چې د کال دری سوه روپۍ په لکهنو کی هغه ښوونځي ته ورواستوي. خو د خداې لپاره د دی هلک د سبق غم وخورئ."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیک په پای کی لامه د بنارس د یو بوداي خانقاه پته لیکلې وه. پادري کیم ته وویل، " زما باورنه کیږي، مونږ خو پلان جوړ کړی و چې نن به تا د سناور پوځي یتیم خانې ته ورواستوو. سینټ سیویېر د تعلیم لپاره لوی نوم لري او هلته مذهبي زدکړی هم کولې شې. خو د سپین ږیري سره به دومره پیسې له کومه شوي وي؟ هغه یوملنګ دې. یو واری ته په ښوونځي کی داخل شوې او بیا په میاشتینو پیسو کی ناغه وشوه نو زه به دی سمدلاسه پوځي یتیم خانې ته وراستوم. لامه ډېره لویه ژمنه کړې ده خو خیر زه په هره میاشت کی د پیسو د را رسیدو لپاره ده ته د دریو ورځو مهلت ورکولی شم." کیم چرت وهلو چې محبوب علي به ورته یوه روپۍ راواستوي او که نه؟ په دی به هغه کاتب ته پیسې ورکړي اوهم بنارس کی لامه ته لیک ورواستوي. پادري ورته وویل،" تر څو چې نور خبر راځي، ته ورشه د هلکانو سره لوبې وکړه او له دوي څه زده کړه. "

څو ورځې نوری هم تیرې شوې چې د کیم لپاره سختې وې. کله چې ده خوب غوښتو نو ورته به امر ووشو چې جامې دی قات کړې او بوټان دی پاک کړي. سهار د سپیده چاودې نه وړاندی به دوي د بیګل (صرنا) په غږ راپاڅیدل. سبا ناری به یې لا نه وه خوړلې چې معلم به ورپسې شو او د بی مفهومو تورو د لیکلو امر به یې وکړو. په نه څه خبره به په سوټۍ ووهل شو. کیم به پلانونه جوړول چې کاشکه د بارک د خاکروب نه ښه ډېر اپیم واخلي او د معلم په ډوډۍ کی یې ګډ کړي چې دی مړ شي. خو بیا به یې فکر وکړو چې دوي ټول یو ځای ډوډۍ خوري او دا کار به خطرناک وي.

د هغه د میز په سر د قاشوغې او پنجې سره د ډوډۍ خوراک کول هم نه خوښیدل. کله به یې غوښتل چې هغه کلي ته وتښتي چې سپین ږیرې پوځي پکی اوسیدو. خو د بارک په هره لاره محافظان ولاړ و. هغه د هلکانو نه د انګریزي ژبی د نویو ښکنځلو نه علاوه څه نه و اوریدلي. دی به زیات وخت خاموشه و او د نورو هلکانو د ده دا عادت نه خوښیدو، په تیره بیا د هغه چاغ هلک چې د ده د وهلو نه به یې خوند اخستو. په څلورمه ورځ دوي د امبالې د اسونو د ځغاستي میدان ته ولاړل خو څو شیبې وروسته چاغ هلک په ژړاژړا بارک ته راغلو چې اوهارا (کیم) د یو ږیره ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړي له خوا تښتول شوې دې او دا چې د هغه ږيره سره وه. پادري وکټور په دې خبر خواشينې شو. هغه نن سهار د بنارس د يو خانقاه له خوا ليک او د يو بانک د دريو سوو روپو رسيد تر لاسه کړی و. چرت يې وهلو چې د هلک ورکيدل ښه و او که د ده بيا موندل به ښه وي.

د امبالې د اسونو د ځغاستي د ميدان په بل سر کی، درې ميله ور اخوا محبوب علي د خپل کابلي اس واگې راښکلې او کيم ته، چې د ده مخې ته ناست و، وويل، " دا زما د غيرت او د عزت خبره ده. د امبالې خلک ما پيژني او په ميدان کی ټولو وليدل چې ما هغه هلک ووهلو او ته مې راوتښتولې. زه څنگه تا له دی بارک نه وباسم؟ دوي به مې بندي کړي. ته صبر وکړه، ته اوس صاحب يې، قسمت به پخپله درته لاره وښاي." کيم شونډې بوسې نيولې وې او د محبوب علي نه يې پيسې غوښتی چې بنارس ته به ولاړ شي او لامه سره به ووينې. هغه په ځيل وويل، " زه صاحب جوړيدل نه غواړم او ياد دی نه دي، ما ستا پيغام امبالې ته رسولې و." خو محبوب علي د اسپې مخ بيرته تاو کړو.

کيم دا کار يوه دوکه وگڼله او محبوب علي سره په جنگ شو. خو بيا يې ورته نوې لومه واچوله. "دا يو معمولي خبره ده. بنارس د امبالې نه په نيغه لاره دی، ما ستا څومره ليکونه او پيغامونه پيرنگيانو ته اوړي دي چې هيڅ حساب يې نه کيږي. او هغه وروستې پيغام دی پيټر صاحب ته د خړې اسپې دنسل په اړه چې ليږلې و." د محبوب علي رنگ واوختو نو کيم وويل، " نه نه ما نه پيغام نه و هير، هغه خړه اسپه نه وه، سپين اس و." محبوب علي وويل، " تا په ليک کی هم د خړې اسپې نوم ياد کړی و. " کيم وويل، زه د بازار کاتبانو ته ټول معلومات په لاس نه ورکووم. " محبوب علي د کيم په سينه لاس کيښودو، خو په دی وخت کی يو چا پرې چغه کړه، " اې محبوب علي، زوره وره، ودريږه." بيا يو انگريز خپل د پولو د لوبی اس د دوي د اس سره يو ځاې وځغلوو.

سپور. زه له ډيره وخته درپسې ځغلم. فکر کووم چې دا کابلي اس به وپلورې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محبوب.   په يو ځو ورځو کی ځوان اسونه راروان دي چې ستاسو د لوبې لپاره به ښه وي.

سپور.   دا څوک له ځانه سره ووړې؟

محبوب. دا هلک چې راسره دې؟ د ځغاستې د ميدان په سر کې مې وليدلو چې هغه بل هلک ډېر سخت وهلو. د ده پلار پوځي و او په لاهور کی اوسيدو. هلته چې دی ماشوم و نو کله کله به يې زما د اسونو سره لوبې کولې. اوس مې چکر ته راوستو. هلکه ! راته ووايه چې په کوم بارک کی اوسيږې چې هلته دې ورښکته کړم؟

کيم. ما هم دلته ښکته کړه، زه پخپله تلې شم.

محبوب. او که ته وتښتيدې نو هر څوک به واي چې دا زما ګناه وه.

سپور. دی به ډوډۍ ته ورشي. بل چرته تښتيدې شي؟

محبوب. هو، خو په دی خاوره زيږيدلی دی او ملګري لري، هر چيرې چې وغواړي تلې شي. ډېر هوښيار هلک دې. هر وختې چې يې جامې بدلې کړې د سترګو په رپ کی به تری هندو هلک جوړ وي.

سپور انګريز د کيم جاج اخستو او هغه محبوب علي ته غاښونه چيچل. داسی احساس ورته کيدو لکه چې محبوب علي ورباندی ملنډې وهي. دوي بارک ته ورسيدل نو مخامخ ورته پادري ولاړ و. کيم له اس ښکته شو او غلې ودريدو. هغه سپور ډګر وال کرايټن و چې کيم د ده غږ په انباله کې د شپې اوريدلې و او نن يې په رڼا ورځ وليدو. خو ده داسی هيڅ څرګند نه کړل چې ګوندی کرايټن پيژني. سپور پادري ته خپل ځان ور وپيژندلو چې " زه ډګروال کرايټن يم." پادري وويل، " د ټولن پوهنې د سروې مشر!" سړي سر وخوځوو. پادري ورته وويل، " ستا په ليدو خوشاله شوم او مننه چې دا هلک دی راته بيرته راوستلو." ډګروال وويل، " زما د مننې اړتيا نشته، هلک چرته نه و تللې، ته محبوب علي پيژنې. خود دې هلک په اړه راته ووايه. پادري وويل، " زه به درته هر څه ووايم. هم ته يې چې زما دا معمه به راته حل کړې."

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی وخت کی يو سايس ښکاره شو او ډګروال په زوره وويل، " محبوب علي، د دريو نيمو سوو نه يوه روپۍ زياته نشم درکولې." محبوب علي د اس مخ تاو کړو او وې ويل، " صاحب سترې دې نو ځکه په قهر دی. تر څو دی پادري صيب سره خبری کوي، زه به د هغه ونې لاندی ورته انتظار وکړم." پادري او ډګروال په برنډه کی په کرسيو کښيناستل نو کيم محبوب علي ته ورغلو او ورته په قهر لګيا شو چې له ده سره يې دوکه کړی وه. هغه ده ته تسلي ورکوله او ډګروال چې په اردو ژبه پوهيدو د دواړو خبرو ته غوږ نيولې و. پادري د کيم د اسنادو لپاره دننه ولاړو نوکرايټن ځان سره وويل. " د دی هلک نه پوځي نشي جوړيدې." پادري چې د لامه ليک راوړو نو محبوب علي کيم ته وويل،" چاغ پادرې ډګروال ته څه ورښۍ؟" کيم وويل، " د لامه ليک. هغه زما د زدکړو لپاره پسې رالیږلي دي. هغه له تا ډېر ښه دی، دروغ خو نه واي، ته خو دروغجن يې. " محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې لږ صبر وکړي نو هر څه به سم شي.

پادري او ډګروال تر ډېره وخته د کيم په اړه غږيدل او اخر دی نتيجې ته ورسيدل چې کيم به لکهنو ته ورواستوي چې هلته په سينټ سيوير ښوونځي کی زدکړی وکړي. ډګروال وويل چې دی راتلونکې اوونۍ پخپله هم لکهنئو ته روان و نو کولې شي چې هلک له ځانه سره بوځي. دا د هغه لپاره د ټولن پوهنې يوه په زړه پوری بيلګه وه. هغه پادري ته سپارختنه وکړه چې د کيم د هندي ژوند په اړه دی چا ته خبره ونکړي ځکه ده غوښتل چې پخپله په دی اړه يو څه ليکنې وکړي. اخوا محبوب علي اوس کيم ته د اسونو د نسل او د دوی د خسمانې په اړه معلومات ورکول او ده ورته غوږ نيولی و. محبوب علي وليدل چې د پادري او د ډګروال خبری پای ته رسيدلی وی، نو کيم ته يې يوه روپۍ په لاس کيښوده او وي ويل، زه بچو ستا ستونزه حل شوه، ګورو چې کرايټن څه واي؟

ډګروال له برنډې کيم ته وويل، " دری ورځې وروسته به ته له ما سره لکهنو ته ځې. وونه تښتې." کيم په ژړغوني غږ کې وويل، " زه به سپين ږيرې ووينم که نه؟" کرايټن وويل، " لکهنئو د بنارس سره نږدې دې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ممکن هلته د لامه سره ووینې." کیم وویل، " زه به انتظار وکړم خو هلکان به مې وهي."

ماسپښین محال کیم د بارک د معلم مخې ته ولاړ و چې سخت په قهر و. ده ورته وویل چې له درسونو یې خارج کړې دي. د کیم لپاره دا یوه بی مانا خبره وه. هغه له صنف ووتلو او بازار ته ولاړو. هم هغه کاتب یې وموندلو او پیسې یې ورله ورکړی. بیا یې وویل، اوس زه یو بل لیک وراستول غواړم. دا لیک په بنارس کی یوسپین ږیري ته مخاطب و. متن یې داسی و.

" د هغه سپیڅلي لپاره چې د سیند په لټون گرځي او اوس د بنارس په خانقاه کی دی. په دریو ورځو کی زه به لکهنئو ته روانیږم. د ښوونځي نوم سیویردی خو نه پوهیږم چې د ښار په کومه برخه کی دی." کاتب وویل. " زه خبر یم." کیم ورته وویل، " نو وې لیکه او زه به درته یوه آنه زیاته درکړم." کاتب چې د لیکلو نه وروسته سر پورته کړو نو وې ویل " دا مونږ ته څوک گوري؟" کیم مخ واړوو نو وې لیدل چې ډگروال کرایټن په ساده جامو کی د سړک نه اخوا ولاړ و. هغه کیم ته اشاره وکړه او چې دی ولاړو نو وې پوښتل.

کرایټن. دلته دی څه کول؟

کیم. (په ویره) ما بنارس کی سپین ږیري ته لیک ورلیږلو.

کرایټن. دا خو دی ورته نه دي لیکلي چې ما سره به ځې؟

کیم. نه. داسی می نه دی ورته لیکلي، که باور دی نه کیږي، ورشه لیک ولوله.

کرایټن. (خندا) نو ولې دی ورته وونه لیکل چې زه دی لکهنو ته بیایم؟

کیم. (په جرات) ما ته ویل شوي دي چې د بیگانه خلکو نومونه مه یادوه. ډېر ښه ښه پلانونه د نومونو په یادولو د خاورو سره خاوری شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

كرايټن. هر چا چې درته ويلي دي ښه درس يې درکړی دی. ما خپل د تمبکو ډبلې د پادري په کور کی پريښې دې ماښام هغه راته راوړه.

کيم. ستاکور چرته دی؟

كرايټن. په بازار کی له چا پوښتنه وکړه.

ډګروال پخپله لاره ولاړو او کيم بيرته کاتب سره کښيناستو خوسوچ يې کوو. د تمبکو ډبلې يوه بانه ده. ډګروال معلومول غواړي چې زه د ده د کور په اړه خبر يم که نه. دوي فکر کوي چې زه ماشوم يم، ما به تير کړي. هغه له کاتب د ډګروال په اړه وپوښتل. ده ورته وويل، چې کرايټن داسی کم عقل ډګروال دي چې کنډک نه لري. هر وختې اسونه اخلي او د خداي د مخلوق په اړه پوښتني کوي. دا د بوټو او کاڼو او د خلکو د رواجونو په اړه له هر چا پوښتنی کوي. محبوب علي واي دي د نورو ټولو ګوراګانو نه زيات ليونې دی. کيم د ډګروال په اړه په فکر کی شو. ده د هند عادي خلکو ته چې ډېر هوښيار نه و درناوې کوو، خو هغه څوک چې چالاکي يې کوله دې ورسره ډېر نه غږيدو. کيم بارک ته چې ولاړو نو د وکټور نه يې د تمبکو د ډبلې پوښتنه وکړه. هغه د پادري سره خپل د تمبکو ډبلې نه و پريښې او غوښتل يې چې معلوم کړي، کيم د ده په اړه څومره معلومات لري.

د علم دروازه

پادري وکټور د سهار له دعا او سبا ناری نه وروسته کيم ځان سره بازار ته بوتلو او د جامو او بوټانو سربيره، نور شيان يې ورته واخيستل. د سينټ سيوير په شان ځانګړي او معتبر ښوونځي لپاره دا هر څه ضرور و. د سفر په ورځ د پادري په بدرګه او د سامان د بکس سره کيم د اور ګاډي سټيشن ته ولاړو. وکټور ورله د دويمې درجې د اورګاډي ټيکټ واخيستو او د ډګر وال کرايټن د لومړي درجې سره جوخته ډبه کی يې کښينولو. بيا يې ورته دعا وکړه او وې ويل، " په ښوونځي کی هغوي ستا د راتلو نه خبر دي، ډګر وال به په لاره ستا خيال وساتي چې ورک نشې." اور ګاډې روان شو خو کيم د دويمې درجی په دی خونه کی يواځی ناست و او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړکۍ کی د لامه سره د لاهور نه تر امبالی سفر يې يادولو. په کړکۍ کې يې د هغه سفر خبرې په تصور کې ليدې.

يوځای ډګروال کرايټن کيم خپلی ډبې ته راوبللو او ورسره يې په انګريزي ژبی خبری پيل کړې. ده ته يې وويل چې په ټول هند کی انګريزان د خپلو خلکو يو زنځير لري. کيم کولی شي چې د دی زنځير يوه کړۍ شي او که په ازموينو کی بريالې شو نو د اوولسو کالو په عمر کی د مياشتې دېرش روپۍ تنخاه ګټلې شي. کيم ورته سر خوځوو خو داسی لکه چې د ډګروال په نيمو خبرو نه پوهيدو. اخر هغه په اردو ژبه خبری پيل کړی نوکيم ورته غوږ ونيولو. ورته يې وويل، ته چې هر ځاې ته ورځې نو هغه په حافظه کې ياد ووساته او بيا چې دی موقع پيدا کړه نو په کاغذ يې انځور جوړکړه. کيديشي يوه ورځ چې ته پوخ زنځيري شې نومونږ دواړه يو ځاې کار وکړو.

کيم سوچ کوو چې د ډګروال خبرو ته ځواب ورکول به ښه وي او که نه. کرايټن وويل، که تا د دی غرونو نه وراخوا د يو سيند يا د يو کلي معلومات راته راکړل نو زه به درته سل روپۍ درکړم. ته خبر يې د دی غرونو شا ته څه دي؟ کيم وويل، " زه څه خبر يم؟ زه خو ماشوم يم." ډګروال يوه روپۍ له جيبه راوويسته اووي ويل، " زه اوس ووايه." کيم د روپۍ د اخيستو لپاره لاس وړاندی کړی و خو بيا يې شا ته کړو. ورته يې وويل، " نه صاحب. زه خبر يم چې د ځواب لپاره به ته پيسې راکوې خو ته ولې له ما پوښتنه کوی؟" ډګروال روپۍ ورته ورکړه چې دا د هغه له خوا يوه تحفه ده. بيا يې وويل." ته يوه ځانګړې روحيه لرې چې په سينټ سيويرکی يې ورک نه کړی. هلته ډېر هلکان د تور پوستو نه کرکه کوي خو ته د يو صاحب او د يو ريښتوني صاحب زوې يې. نو هيچرې به د تور پوستو نه کرکه نه کوې. زه داسی کسان پيژنم چې نوي نوي د حکومت په ملازمت کی شامل شول او د ځاي خلکو په دود دستور نه پوهيدل. په دې خبره د دوي نه يې معاش وګرځوو. دا ياد لره چې د ناپوهۍ نه لويه ګناه بله نشي کيدې.

د هغو څليرويشتو ساعتونو په سفر کی ډګروال څو وارې کيم راوبللو او هر وارې يې ده ته نوي خبرې وکړی. کيم اوس پوه شوې و چې ده پخپله څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارکوو. کیم محبوب علي ته معلومات ورکول او محبوب علي ډګروال ته. ده سوچ کوو، که د دی کار لپاره زه یو واری بیا له ټولو بندیزونو ووځم نودا به ښه وي.

کله چې اور ګاډی د لکهنئو سټیشن ته ورسیدو نو کیم اخوا دیخوا وکتل. د ده هیله وه چې لامه به ورته د هرکلی لپاره ولاړ وي، خو هلته هیڅوک نه و. ډګروال دې په یو اس ګاډي کی د سامان سره کښینولو او سینټ سیویر ښوونځي ته یې ورواستوو. ده ته یې د بیا لیدو وویل او د خلکو په ګڼه ګونه کې ورک شو. د لکهنئو فضا کیم ته د لاهور نه ښه ښکاره شوه. د خپل ګاډي کوچوان ته یې وویل، د ښار د بازارونو منځ نه مې بوځه. کوچوان ورته مخ واړوو چې هغه ته د سینټ سیویر لپاره امر شوی دی. کیم ولاړو د کوچوان سره په لوړه تخته کښیناستو او په اردو ژبې کی یې ورسره خبری پیل کړی. راتلونکي دوه ساعته دوي د ښارټول بازارونه ولیدل. هغه کوچوان ته وویل، " دا خو راته د افسانو ښار ښکاري". کوچوان ورته د لکهنئو د نوابانو او د غدر د وختونو د انګریزانو د جنګ کیسه وکړه . اخر سټری شول نو کوچوان ښوونځي ته مخه کړه.

د ګومتي سیند پر غاړه د سینټ سیویر ښوونځې په ډېره لویه زمکه کی جوړ و. د ودانۍ په لیدو کیم د څه خبری لپاره خله خلاصوله چې د چونه شوي دیوال د یوی ستنې سره د ماښام په تیارې کی ناست څوک یې ولیدل. هغه کوچوان ته په چیغه وویل،" ودریږه!"...کوچوان ګاډې ورو کړو اوکیم ترې ټوپ وکړو او په منډه د ستنې لور ته ولاړو. په بله شیبه دی د ستنې سره نږدې پرزمکه پروت د لامه د ژیړ لباس لاندې د هغه پښې ښکلولې.

لامه. زه د یوې نیمې ورځې نه دلته ستا په انتظار شیم. ما سره د خانقاه یو راهب هم و چې لاره یې راته سمه کړه. کله چې ستا لیک را ورسیدو نو زه په اورګاډي کی له بنارس روان شوم.

کیم . ته د هغه کوهلو میرمنې سره ولی پاتې نشوی؟ بنارس ته په کوم حال وورسیدې؟ کله چې له تا بیل شوم، زړه مې خفه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لامه. د هغې ښځې په خبرو زه ستړی شوم. هر وختی یې رانه تعویذونه غوښتل. هغه ډېره سخي میرمنه ده خو زه تری روان شوم چې دا پخپله د عبادت ثواب وګټي. بیا مې د بنارس ټکت وکړو او هغې خانقاه ته ولاړم چې خلک می پکی پیژندل.

کیم. او ستا سیند؟ ما نه خو هیر و.

لامه. ما نه سیند هیر نه دی. خانقاه ته ځکه راغلم چې دلته مشوره وکړم. هند ډېر لوې وطن دی او کیدېشي له مونږ وړاندی پوهو استادانو په دی اړه څه لیکنی پریښي وي. په خانقاه کی په دی اړه بحث روان دی، څوک یو څه واي او څوک بل څه. د سره غویي ملا راته لیکلي و چې هر څه زه غواړم هم هغسی به کیږي. ما ستا د سبق لپاره د یو کال پیسې دوي ته واستولی او بیا دلته کښیناستم چې د دی علم د دروازې نه په تیرېدو، تا ووینم. ددی لپاره نه چې ته په ما ګران یې بلکه د دی لپاره چې دومره پیسې مې دربادنې ولګولې چې د دی نتیجه پخپلو سترګو وګورم. مینه دنیاوي خبره ده او زه دنیاوي شیان نه غواړم.

کیم. ای محترم. تا خو د سیند لټون کوو، تا سره په لاره تګ څومره خونده ور و! زه په دی نړۍ کی یواځې یم، یو محبوب علي مې پیژندلو خو هغه راسره درغلي وکړه. زه بی له تا څوک نلرم.

لامه. زه هم څوک نه لرم خو زه غواړم چې ته زدکړه وکړی. تا نه هغسې صاحب جوړ شي چې ما ته یې دا عینکې راکړې وې. زه به بیا هم ستا حال اخلم خو اوس ورشه. یوه ورځ به تا نه دا هر څه هیر وي.

کیم. (په ژړا) ما تا سره ډوډۍ خوړلی ده، زه به تا څنګه هیروم؟

لامه. مه ژاړه زویه، زه بنارس ته ځم او ته به ښونځي ته ولاړ شې. کله کله به راته لیکونه رالیږي. د هغه خانقاه پته یاده ساته. زه که هر چیرې یم ، لیکونه به راته رارسیږي.

د سینټ سیویر په ښوونځي کی درېو سوو هلکانو زدکړه کوله چې د یو سخت رژیم لاندی یې ژوند تیروو. دا ټول د هغو انګریزانو زامن و چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هند کی یې حکومتي یا پوځي خدمتونه سر ته رسول. خو کیم هر وختی چې موقع پیدا کړه، اصول به یې ماتول. په ښار کی د کولرا د وبا پر وخت دوي اجازه نه لرله چې بهر ووځي خو کیم د لیک استولو لپاره کاتب ته ولاړو. ډېر زر ده لیک ولوست زده کړل او پخپله به یې لیک لیکلې شو. هرهلک خپلی کیسې لرلې او کیم د دی ژوند سره څه نا څه عادت شو. بیا د اوړي لپاره د دریو میاشتو رخصتۍ پیل شوې.

کیم ته خپل معلم د پادري وکټور له خوا پیغام ورکړو چې په اورګاډي کی د امبالې نه وراخوا د غرونو یو سټېشن ته دی ورشي. خو کیم سر زوري کوله. د ده دلیل و چې د اوړي رخصتۍ د ده خپل وخت و، ولې د ده وخت حساب دی بل څوک وکړي. خو هغه د لامه له خوا لیک نه و تر لاسه کړی او زړه یې غوښتو چې هندي ډوډۍ وخوري، وریژې، کباب، دال، چټني. په لاس یې وخوري ځکه په ښوونځي کې به دوي پر میز د قاشوغو او چړو او پنجو سره ډوډۍ خوړه. هغه ته د ښوونځي ډوډۍ خوند نه ورکوو. بله لاره ورته دا وه چې محبوب علي ته ورشي خو دې له هغه مرور و. د ده هم صنفیان او ملګري خپلو خپلو کورونو ته ولاړل او اخر ټول ښوونځي تش شو. د کیم صندوق هم د نورو هلکانوپه شان د لوې دروازې سره کېښودل شو نو ده یو ګاډې راوغوښتو او د بازار د یو ملګري کور ته ولاړو. خپل صندوق یې له هغه سره امانت کېښودو، څوشیان یې ترې واخیستل او چې بیرته په اس ګاډي کی کښیناستو نو په مخ یې تور رنګ وهلې، هندو هلک ترې جوړ شوې و.

کیم په سټېشن د دریمې درجې ټکټ واخستو او په اورګاډي کی کښیناستو. مساپرو ته یې وویل چې دی د یو مداري شاګرد و. تر امبالې ده د خپل ځان په اړه نورو مسافرو ته رنګا رنګ کیسې کولې. اخوا په شمله کی ډګروال کرایټن ته په تار(ټیلیګرام) کی خبر ورسیدو چې کیم اوهارا ورک شوی و. ډګر وال یو سهار د اس د ځغاستي په میدان کی محبوب علي ته دا خبر ورکړو نوهغه ورته وویل، " انسان او په اس کی توپیر نشته. کله کله اس مالګه غواړي او که خاوند ورته مالګه ورنکړي نو بیا زمکه څټي. هغه هلک سړک ته وتلې دې، د ښوونځي نه به یې زړه ستړې وي. پخپله به راشي. که نه زه به یې لټه وکړم." ډګروال پوښتنه وکړه، "اوکه دی مړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي؟ محبوب علي وخندل. "که تبې وونه وژلو نودی به ژوندی وي. شادو له ونې نه غورځیږي، بی غمه اوسه." ډګروال وویل، " د ده سر زوري ورته تاوان رسولی شي."

محبوب علي امبالې ته په لاره د اسونو د یوې قافلې سره روان و چې یو سهار د کالکه سره نږدې ترې چا خیر وغوښتو. هغه خیرات غوښتونکې وترټلو نو هغه په انګریزي کی ورته ځواب وویلو. محبوب علي د کیم غږ وپیژندلو او وي ویل، " ته چیرته ورک وې؟ انګریزان درپسی په لټون خوارشول." بیا دی کیم سره د یوې ونې لاندی کښیناستو او هغه ورته خپله کیسه تیره کړه چې څو ورځې یې په امباله کی د خپل یو ملګري کره واړولی. بیا د هغه سره ډیلي ته ولاړو، ورپسې څو ورځې یې د تیلو د ګانړ غواې وګرځوو. بیا یې د پټیالې د میلې په اړه واوریدل نو بیرته پنجاب ته ولاړو. هلته یې د پټاخو جوړولو په یوه کارخانه کی د اور لوبې شیان جوړکړل. راجه ګان یې په پیلانو سپاره ولیدل چې د اور لوبی ټولو توکو ته یې په یوه مخه اور ورته کړو او یوولس کسان پکې مړه شول. د کارخانې مشر هم پکی مړ شو. کیم د بارودو د چودنې په زور له یو تمبو نه بلی خوا ته والوتو خو هیڅ زیان ورته ونه رسیدو. بیا یو سیک سره د سایس په توګه مله شو او هغه چې ورله کومې پیسې ورکړې وې، په هغی تر دی سټیشن را ورسیدو. محبوب علي تری پوښتنه وکړه، " نو ته اوس ما سره ځې؟" کیم سر وخوځوو نو هغه له ځان سره یو سراې ته بوتلو.

محبوب علي ورته د مسلمانانو جامې واخیستې . کیم په سراې کی ځان پاک کړو او نوي جامې په غاړه کړی. هغه ورته ښه ډوډۍ راوغوښته چې شیریني هم پکی وه. بیا د چیلم په سر دواړو خبرې پیل کړې.

کیم.. ډګروال صیب راته په قهر و؟

محبوب. هو خو ما دلاسه کړو. بیا هم دا تښتیدل او پټیدل ښه خبره نه ده.

کیم . حاجي صیب دا زما د رخصتیو ورځی دي. زه دری میاشتې د دوي غلام ووم، اوس سکول بند دی نو ولې پخپله خوښه وونه ګرځم. بله دا چې دوي زما د لګښت نه بې غمه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محبوب علي. د پیرنګي لپاره دا څو روپۍ هیڅ نه دی. دوي یې هم د یو هدف لپاره درباندی خرڅوي، ستا په غم کی نه دي.

کیم. زه ډېر پخوا له دی خبر ووم.

محبوب. تا ته چا وویل؟

کیم. ډګروال صیب پخپله راته وویل. په هم دی الفاظو کی به یې نه وي ویلي خود هوښیار لپاره اشاره کافي وي. دا خبره یې راته په ټرین کی وکړه کله چې مونږ لکهنئو ته تلو.

محبوب. که داسی ده نو زه به درته یو څه نورې خبرې وکړم. تا چری ما ته دروغ نه دی ویلي نو زه دی قدر کووم. ته دا ښوونځې جدي وګڼه ځکه سبق ښه شي دې .

کیم. سمه ده، زه به ښوونځي ته ولاړ شم او ټول سبق به ووایم. خو له سبق وروسته به دوي ما پرېږدي چې په خپلو خلکو کی پاتې شم او که نه وي نو ګورا صاحب به رانه جوړ کړي.

محبوب. ستا خپل خلک څوک دي؟

کیم. د دی لوې او ښکلې وطن خلک زما خلک دي. بله دا چې زه به خپل لامه ووینم، او دریمه دا چې زما پیسې پکارې دي.

محبوب. پیسې خو د هرچا پکارې وي. زه به درته اته انې درکړم. دا ځلې مې په اسونو کی ډېره ګټه نه ده کړی. خو ته زر زر سبق ووایه، درې کاله به دی تیر شي. بیا ممکن زما هم پکار شې.

کیم. (خندا) تر اوسه مې درته کارونه نه دی کړي؟

محبوب. ځوابونه مه راکوه. د نن نه ته زما د اسونو نوې سایس یې. زه ورشه او زما د سړو سره د شپې لپاره خپل ځاې جوړ کړه. دوي د سټیشن شمالي څنډو کی ډېره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیم. که ستا له خوا راسره څه نښنه نه وي نو ستا سړي به مې په وهلو د
سټېشن جنوبي څنډو ته وشړي.

د طلاي غشي سیند

محبوب علي د خپل کمر بند نه د چیناي رنګ یوه چکۍ راوویسته، خپله کټه
ګوته یې وربانډی کیښوده او بیا په یو ژیړ کاغذ یې د دې ګوتې نښنه
ولګوله. د بلخ نه تر بمبۍ پورې سوداګرو د محبوب علي د ګوتې نښنه
پیژندله چې پکې د یو زخم لیکه واضح ښکاریده. هغه کاغذ کیم ته ورکړو
چې د ده قافلې مشرته ښکاره کړي. محبوب علي راپاسیدو او په بهر تلو
کې یې وویل،" تر سهار به بیرته راشم." کیم تری پوښتنه وکړه، "د کوم
لوري سړک نه به راځې؟" هغه ورو وویل، د ښار له خوا سړک نه، هم دا
یو سړک دی. کیم د شپې په تیاره کې بهر ولاړو او د سراې د دېوال سره
سره راتاو شو. دی د سټیشن مخالف لوري ته روان شو او د یو میل نه هم
زیات مزل یې ووهلو. بیا یې له جیبه یو قطب نما راوویستلو او په ارام قدم
بیرته وګرځیدو. هغه پخپل زهن کې د محبوب علي د کسانو لپاره یوه کیسه
هم تیاره کړه چې د اورګاډي د سټیشن سره نږدې په یوه تش میدان کې
ډېره و. هلته دوه لارۍ هم ولاړې وې چې پکې د محبوب علي اسونه و.
د کیم په لیدو د قافلې مشر وربانډی غږ وکړو نو ده ورته کاغذ وښودلو او
وې ویل، " زه د حاجي صیب خدمت ګار یم، سهار چې راشي پخپله تری
وپوښتئ خو اوس د اور سره نزدې د شپې تیرولو ځاې راکړئ."

څو شیبې وروسته دوې ټول د اور چاپیره خوب ته وغځیدل. کیم ته یې یوه
کمبله ورکړه او دې هم په داسې ځاې کې سملاستو چې پښې یې د لارۍ د
یوې پاې لاندې وې. هغه په دی حال خوشاله و او بیا د ضرب او د تقسیم
د سوالونو په حلولو ورو ورو خوبولې شو. خو نابېره د ده غوږونو کې د
پس پس غږ راغلو. یو سړي د لارۍ شا ته د بل سره پټې خبرې کولې.
"دی تر اوسه نه دی راغلی؟ چې کوم خوا تللې دې؟" بل سړي هم هغسې
په ورو غږ وویل، "دا ځلې چې د غرونو نه اخوا درنه ولاړ نشي. د دې
امر شوې دې. خبر یې د ده په سر څومره پیسې دي؟ بل غږ وویل، هو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو مونږ د سرحد نه ډېر لیرې یو. که پیښور وې نو هلته دا کاراسانه و. لومړي وویل، هو...پیښور چې پکی د ده خپلوان پراته دي. زمونږ لپاره هغه ځای او دوزخ یو دې. دویم وویل، نو بیا څه وکړو؟ لومړې بې صبره شو،

" او بې عقل، ما درته ویلي دي چې انتظار وکړه چې دې راغلو او څملاستو نو بیا یوه ګولی ورته بس ده. دا لاری به زمونږ تر منځ شي او مونږ به د اورګاډي په پاټلۍ ولاړ شو او ځان به ورک کړو. دوي به نه خبریږي چې ډز له کومې خوا ووشو. لږه شیبه خاموشي وه بیا یو کس وویل، یاره زما خوډېر ساړه کیږي. بل په سخته وویل، ته څنګه فقیر یې چې لږ ساړه نشی زغملې." د کیم سترګی پټی وې خو هغه سوچ کوو،" ښاي محبوب علي ته هغه سپین اس ګران تمام شو، یا کیدیشي کوم بل خبر یې خرڅ کړي وي. خو اوس څه وکړم؟"

شیبه وروسته، ده کمبله د ځان نه لری کړه او لکه چي څوک په خوب کی ویریږي، ناره یې کړه، " وی بلا مې خوري... مورې... بلا ده هله نیسئ... بده بلا ده... ټول خلک راویښ شول او ده ته په بدو ردو وئیلو بیا ویده شول. کیم په دی شور ماشور کی د خپل ځای نه څو ګامه لیرې د اورګاډي د پاټلۍ سره نږدې سملاستو او څو شیبې د پوزې او غوږونو نه د خرړیدو غږونه یې ایستل، داسی چې هغو غلو ته وښاي چې دې ویده شوې و. بیا ورو غوندې لکه د مار په زمکه ورغړیدو اوپه تیاره کی د تور سړک یوه برخه شو. ترډېره وخته دې روان و تر څو داسې یو ځای ته ورسیدو چې د سړک یوې غاړې ته زمکه ښکته شوې وه. دی هلته د یوې تیږې شا ته کښیناستو. بره په سړک ده ته هر څه ښکاریدل.

یو څود غوایانو ګاډي تیر شول. یو پولیس او څو لاروي چې د بلا ګانو نه د ساتنې لپاره یې مناجات ویل، پخپله لاره ولاړل. څو شیبې وروسته هغه د اس د ټکاري غږ واوریدو نو پوه شو چې دا به محبوب علي وي. هغه په ټیټ غږ د ده نوم واخیستو، "پام کوه وړاندی مه ځه." اس سمدلاسه ودریدو او محبوب علي په زوره وویل، " داسی سست اس به بیا چرې نه اوړم. د ښار ټول میخونه او هډوکي یې په پښو کی راټول کړی دی. " دی له اس راښکته شو او د دی وړاندینی پښه یې راپورته کړه. بیا یې ورو وویل، "

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر ښکته کړه څوک به دی وګوري." کیم وویل، ستا د اسونو لارۍ شا ته دوه کسان درته په انتظار ناست دي. کله چې ته سملاستلې، دوي به درباندی ډزکوي چې ستا د وژلو لپاره پیسې واخلي. " محبوب علي په وروغږ کې وویل، " تا ولیدل؟ یو تن پکی د فقیر جامې خو نه وې اغوستې؟" کیم وویل، " ما نه دي لیدلي خو یو کس بل ته ویل چې ته څنګه فقیر یې چې ساړه نشې زغملې." محبوب علي وویل،" شابسې، ورشه پخپل ځاې ویده شه، زه نن شپه نه مرم."

کیم بیرته هم هغه ځاې ته ځان ورسوو او په کمبله کی ویده شو. کله کله به یو اورګاډې د ده څنګ کی تیر شو خو دی نه ویښیدو. محبوب علي خپل اس د سټیشن سره نزدې وتړلو او پخپله دننه ورغلو. هلته د ټریفک یو مشر یې ولیدو او ورته یې د دوو فقیرانو حال ورکړو چې د ده د لاریو سره نزدې لیدل شوي و او وېره یې څرګنده کړه چې هغوي د غلا لپاره هلته ایسار و. مشر ورته ډاډ ورکړو او یوتکړه پولیس سره د ګاډي انجن ته وختلو.

محبوب علي سهار خپلو کسانو ته ولاړو نو هیڅا ورته د دوو فقیرانو کیسه ونکړه چې د اورګاډی پولیسو نیولي و. خو کیم د محبوب علي سره د بارد ښکته پورته کولو پر وخت ورته د دوي د نیولوکیسه تیره کړه. د ورځې په پېل کی د دوي قافله په سړک روانه شوه. کیم به کله په لارۍ او کله اس سپور و او د لارۍ خوند یې اخستو. دوي شمله ته ورسیدل نو محبوب علي د خپلو اسونو د پلورلو نه وروسته کیم ته د یوځاې پته ورکړه چې هلته د لورګن نومی سړي سره ووینې. د ده کور د لرغونو توکو او د مداریانو له شیانو ډک و. کیم څو ورځی د ده میلمه شو او رنګا رنګ شیان یې ولیدل چې د پلورلو لپاره به یې هر ډول خلک راتلل.

هلته د کیم د عمر یو هندو هلک اوسیدو او دوي دواړو به د لورګن واړه کارونه کول او د پیسو حساب به یې هم زده کوو. کیم لس ورځې په خندا او خوشالئ تیرې کړې. اخر د ده لپاره د کالکه نه د اورګاډي ټکټ واخستل شو او دی له شملې روان شو. لورګن ورته پینځه روپۍ ورکړې وې چې هغه وخت د کیم لپاره یوه خزانه وه. د اوړي رخصتئ خلاصې شوې اود لکهنئو په ښوونځي کی د هغه زدکړی بیا پېل شوې. وخت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتو شو او راتلونکي درې کاله دی هم هغه ښوونځي کې و. کله به په رخصتيو کی دی د بنارس خانقاه ته ولاړو او ليدل يې چې لامه نور هم ضعيف شوې و خو ده خپل سيند تر اوسه نه و موندلی. کيم ته يې وويل، ما څو واری خوب ليدلې دې چې تر څو راسره خپل مريد نه وي زه دا سيند نشم موندلی.

کيم اوس زيات وخت د کتابونو په ولوستلو تيروو او هغه هومره سر زوري پکی نه وه پاتې. په يو اوړي کی ده د محبوب علي سره لومړی بمبئ او له هغه ځايه په بيړی کی کراچي ته سفر وکړو. په بل کال، دی کويټې ته ولاړو او دغرونو قبايل يې وليدل. په دريم کال دی پيښور ته ولاړواو هلته د يو پښتون په جامه کی وگرځيدو. کرايټن ده ته يو وړوکې شين رنگه لرگين بکس وراستولی و. په دی کی رنگونه، برشونه او سپين کاغذونه و. ورسره د نقشې جوړولو سامان هم و. کيم به کله نا کله په هغو کاغذونو انځورونه جوړول. د لامه سره د سيند لټون د ده هم يو ارمان و چې تر اوسه تری هير نه و.

کيم اوس د شپاړسوکالو و او دواړه کرايټن او محبوب علي د ده له ارمان خبر و. د ښوونځي د سبق په پورا کيدو، په وروستي ورځ هغوي کيم ته اجازه ورکړه چې د لامه سره تلې شي خو دې به په هغه سفر کې د دوي لپاره کار هم کوي او د هغی په بدل کی ورته د مياشتې شل روپۍ ورکول کيږي. کيم خپل ځان د بودايانو په جامه کی پټ کړو او د يوې غوټې سره بنارس ته ولاړو. لامه ته په پښو پريوتو او د سفر پلان يې ورسره جوړکړو. هغه ته يې وويل چې حکومت له خوا ورته د کاتب دنده ورکړې شوې ده. لامه تری پوښتنه وکړه، " پوځي خو يې درنه جوړ نکړو؟" کيم وويل، " نه زه جنگ نشم کولې." په خانقاه کی نورو راهبانو، کيم ته يوه لرغوني نقشه وروښودله چې ورباندی څرخ جوړ و. لامه ورته وويل، زه به درته د دې څرخ د جوړولو چل وښايم چې يو پخوانې چيناي هنر و.

په بل سهار دوي په خانقاه کی د شپې پاتې وريژې د ترخو چايو سره وخوړې او بهر راووتل. کيم تر سهارن پور د اورگادي ټکټونه واخستل او د دريو ورځو د سفر نه وروسته دوي هلته د کوهلو د ميرمنې کره ورغلل. د هغې په کور کې يې دوه ورځې دمه وکړه اوهلته يو هندو هری بابوهم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوي سره مله شو. هري بابو د کيم سره په شمله کی ليدلي و او د حکومت د زنځير يوه کړۍ و. دوي شيوالک د غرونو نه دون او بيا شمال کی د مسوري لوړو ته ورسيدل. هلته هري بابو دوه کاتبان چې يو يې کيدار ناته او بل بدري ناتهه نوميدو، ورسره کړل. کيم پوهيدو چې هغوي هم د زنځير ورې کړۍ وې، چې خپل خپل کارونه ورته سپارل شوي و. يو په روسي او بل په فرانسوي ژبی خبرې کولې شوې.

دوي په څو کچرو خپل سامان چې تمبوان او د خواړو شيان يې لرل بارکړي و. هر څومره چې دوي په لوړو ختل، د دی قافلی خلکو ته مزل گران ايسېدو. خوکيم ليدل چې د غرونو په سفرکی لامه يو واری بيا تازه شوی و. د صنوبر او د زالغوزي د ونو وږمې د هغه په وجود کی نوې توان پيدا کړی و. دلته ساړه هم ډېر و او کيم په لاره ورته د وړۍ يوه کمبله اخستې وه. خو لامه ورپوری وخاندل چې دا خو ټيټ غرونه دي، د دی هوا دومره سړه نه ده. کيم ريښتيا چې د غرونو د تگ سره اشنا نه و او په څو ځايونو کی يې پښه خطا شوه. خو دی خوشاله و چې لامه په ارام روان و. په وړو کليو کی خلکو به دوي ته د اوزې پنير، شيدې او د کانې په شان سخته ډوډۍ راوړه. کيم به ماښام د خپلو پښو پرهرونو ته کتل او د هند غوړي او مساله داره ډوډۍ به يې مخی ته ودريده چې اوس د ده له هډوکو نه هم وتلې وه. کيم د تسبيح د اړولو چل زده کړی و. خو ده به زيات وخت د تسبيح په دانو د خپلو گامونو حساب کوو. کله چې دوي د شپې اوده کيدل نو هغه به څو شيبې په کاغذ ليکنه وکړه. په ځينو ځايونو کی يې انځورونه هم جوړول. د دوي د دمې له ځايونو څو واری ليکلي پيغامونه ښکته په شمله کی ډگروال کرايټن ته وراستول شوي و.

يوه ورځ دوي له يوې تنگی درې تيرېدل چې واورې پکی شوې وې. لامه هم هلته پر زمکه په سجده پريوتو. خو د يو واورين طوفان ښنې وې او د غرونو شپانه د خپلو ميږو او د اوزو رمې په چټکۍ خوندي ځايونو ته اوړل. هری بابو او د ده دواړه کاتبان وارخطا و. د لړ مزل نه وروسته دوي يوې هوارې شنې زمکی ته چې د غره په ډډه و راووتل. له دی غرونو کيم ته احساس ووشو چې دوي اوس يوې نوې نړۍ ته رارسيدلي و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې ورځې نور په لوړه د مزل نه وروسته د سپینو واورینوغرونو په لیدو کیم وویل، باور لرم چې خداې هم دلته اوسیږي. هلته په یوې هوارى کى دوي خپل پړاو جوړ کړو. د ده ملو کسانو په یو دوربین کى ولیدل چې دوه کسان له لوړو غرونود دوي په لورى را روان و.

دوي چې رانژدى شول نو کیم احساس وکړو چې دوي د بل وطن و. هغوي د پوستین جامې اغوستى او مخونه یې سره و، داسى لکه چې د اروپایانو وي. بدرى نات او کیدار نات ورسره کله په روسي او کله په فرانسوي خبرى کولې او کیم دومره خبر شو چې معامله د هغو پینځو ریاستونو وه چې یو لوى ګاونډي ورته سترګې سرى کړې وې. د سپین اس د بچیانو خبره وروستي حد ته رسیدلى وه. دى کسانو ورسره ډوډۍ وخوړه خو دومره شراب یې وڅښل چې په ځان خبر نشول او یو غرنى بار اوړونکې یې ووهلو. د کیم لپاره دا کار د منلو نه و او دې د یو کس سره ونښتو. د داسى بدى ورځى لپاره ورته محبوب علي یوه طماچه ورکړى وه خو په پړاو کى دومره غوبل جوړ شو چې هغه کسان په تیښته شول. دوي خپلې کچرې په مخه کړل، خو د کیم وینه توده وه. ورتوپ یې کړل نو د یوې کچرې پښه خطا شوه او له غرونو ښکته وغورځیدو. په هغه یابو بار سامانونه هم ورسره ولاړل.

هرى بابو ، کیم ته په قهر و چې بى ځایه یې شخړه جوړه کړه. په بله ورځ دوي وړاندى ولاړل نو د وړو وړو کورګیو یوه جوپه کى د ژوند نښي لیدل کیدې. دوي چې ورننږدې شول نو یو کس ورته د خپل کور دروازه پرانسته لامه په یوه کمبل سملاستو او وې ویل، "دا زما غرونه دي". د شپې اسمان صفا او د څوارلسمى د سپوږمۍ رڼا له کړکۍ ټوله کوټه روښانه کړى وه. لامه کیم ته وویل، نن شپه عبادت راته مهم دې. بیا تر سهاره دې په عبادت بوخت و. کیم د ده په تندي لاس کیښودو نو پوهه شو چې د هغه تبه وه. دى د نور سفر جوګه نه و خو سهار کیم ته یې په ټینګار وویل چې د غرونو نه وراخوا د کوهلو خاوره ده او دى د خپل ټاټوبي لوې عبادت ځاې ته تلل غواړي. کیم ورله د ښکته غرونو نه یو حکیم راوبللو چې په راتګ یې څو ورځې تیرېدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار کیم له کوره بهر ووتلو نو خبر شو چې د ده سره مله ټول خلک بیرته تللي و. د دوي کاروانه سر ته رسیدلي و. کیم خپل غابښونه مسواکول چې یوه غرنۍ ښځه ورته رانزدې شوه. هغې په فیروزي سرپیچک سر تړلې و او ده ته یې یوه توبره وښودله چې یو بار اوړونکي ورته ښکته د غرونو له لمنو راوړی وه. دا توبره په هغه کچرې بار وه چې د خارجیانو سره وه او ښکته لویدلې و. کیم د هغې ښځې کور ته ورغلو او د توبرې ټول شیان یې پر زمکه واړول. د دې په تل کې څو کاغذونه و چې په ترکي ژبه وربانديې څه لیکلي و. کیم پوهیدو چې د کرایټن هم دا اسناد پکار و. ده د توبرې نه یو پرکار ځان ته وساتلو، څو د خواړو شیان یې ښځې ته ورکړل او پاتې توکي یې بیرته له غره ښکته ور واچول. ده یو غوز (جوز) په غابښونو مات کړو، یو لیک یې ولیکلو او په غوز کې یې بند کړو، بیا ښځې ته یې ورکړو چې شملې ته یې ورواستوي.

د هغه کلي خلکو ورله سبا نارۍ ورکړه. لامه کله تسبیح اړولې او کله به یې کیم ته د لارې نومونه وربښودل. بیا یې وویل، " د دې غرونو نه وراخوا د ونو لاندې به ما د خپلو همزولو سره لوبې او جنگونه کول. ما درې کاله په هند کې سفر وکړو خو خپله زمکه د مور په شان وي. اوس راته احساس کیږي چې زه بیرته د مور غیږې ته رانږدې شوم. خو هغه غشې په میدانونو کې پریوتې و، غرونو کې نه. ځکه خو زه هلته ورغلم. په دې دریو کالو کې د هند زمکې ما ته علم او ډېر درناوې راکړو. خو اوس د تگ وخت دی." کیم ورته وویل، ما یو حکیم درته رابللی دی چې علاج دی وکړي. لامه وویل، " زه خبر یم چې زما روح به نور څومره وخت په دې وجود کې پاتې وي، وگوره زما د ازاد کیدو وخت رانږدې دې."

کیم هغې ښځې ته وویل، چې دوي به دوه درې ورځې پلې سفر کوي او د لارې لپاره ورته ډوډۍ پکار وه. وروسته کیم د ډوډۍ توبره په اوږه واړوله، د لامه لاس یې ونیولو او له غرونو بلې خوا، ښکته لوري ته یې مزل پیل کړو. لامه د خپل پورا توان سره روان و خو کیم پوهیدو چې دی ناروغه و. کله کله به یې د هغه لاس پخپله اوږه کیښودو او لکه د امسا به یې د هغه کمزورې وجود په لاره وړلو. د شپې به یې په یوځاې کې اور بل کړو او دی به یې په کمبلو کې تاو کړو. زارۍ یې ورته وکړې چې بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار به یو کلي کی ایساریږي. خو لامه د ده خبره نه منله. کیم ورته پښې چاپي کولې او د ټولو اړتیاو خیال یې ساتلو. هغه اوس د پېټي او د لامه د وړلو نه سترې و خو زیار یې ایستلو چې لامه خپل منزل ته ورسوي. په بله ورځ دوي د واورې په یو داسې طوفان کی راګیر شول چې لاره یې نه شوه لیدې. اخر په یو ځاې کیم راپریوتو او داسی احساس یې وکړو لکه چې په هواکی الوځي. بیا د ده زهن په تیارو کی ډوب شو.

څو ورځی وروسته کیم چې سترګې وغړولې نو په یوه توده کوټه کی په کټ پروت و. د ده سر ته محبوب علي او لامه دواړه ناست وو. د دوي په لیدو کیم د پاڅیدو هڅه وکړه خو بی شیمې و. د کړکی نه بهر هوا ورته بدله ښکاریده. دوي په یوه ګرمه سیمه کی وو. کیم وویل، "زه لکه چې سل کاله اوده ووم." محبوب علی وویل، ښه ده چې اوده وې او په هغه واورو کی مړ نشوې. هری بابو شمله کې راته ټول حال تیرکړو. کله چې کرایټن ته په غوز کی ستا لیک راورسیدو، نو مونږ پوه شو چې ستاسو وړاندی تګ به درته خطرناک وي. هم هغه وخت مو تاسو پسې خلک وروااستول او قسمت مو ښه و چې دواړو ته پر وخت کومک ورسیدو.

کیم لامه ته وکتل چې خپلې تسبې یې اړولې. د ده باور نه کیدو چې دی به ژوندی وي. هغه راپاسیدو د ده پښو ته یې لاس یوړو نو ده ورته په سر لاس کیښودو. بیا یې وویل، " زمونږ لټون پاې ته رسیدلې دې. هلته په غرونو کی زه ناروغه ووم او نږدې وه چې خپل ځان می مرګ ته وړاندی کړی وې. خو بیا یو غږ راته وویل، " چې ته نه وې، نو دا ماشوم به څه کوي؟ " د دی پوښتنې ځواب راسره نه و. ته بې هوشه پروت وې او زه خبر ووم چې تا د بیرته تګ لاره نشوه موندلی.

بیا راکی دومره زور پیدا شو چې ته مې له هغه ځایه راوویستې لکه چې څوک مهې له اوبو راباسي. یو غږ راته وویل، سیند ته ورشه. ما چې ښکته وکتل نو هغه سیند چې ما لټوو راته مخکی بهیدو. ما د سیند په اوبو کی ټوپ کړ او چې تری راوتلم نو ځان می بیا د انسان په وجود کی ولیدو. هغه وخت مې احساس وکړو چې زه د ټولو ګناهونو نه پاک شوم." کیم د هغه په شونډو یوه موسکا ولیده. داسې موسکا چې یواځې خپل منزل ته رسیدلي کس په شونډو ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پایِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library